

ΑΝΤΑΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Η ΝΕΑ ΕΚΤΡΩΜΑΤΙΚΗ ΛΥΣΗ
Κ. ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΤΟΥ: Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΜΑΣ
Σ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: ΟΙ ΛΙΜΝΕΣ ΔΑΣΣΑΡΗΤΙΑΣ
Κ. ΑΝΑΝΙΑΔΗ: Η ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
Α. ΜΑΝΤΕΚΟΥ: ΤΟ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΜΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ Γ.Σ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔ. ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΕΑ: ΤΑ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΣΤΙΓΜΕΣ: ΟΙ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΜΑΣ.
— ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ. — Ο ΝΟΜΟΣ 545 ΚΙ ΟΙ
ΕΦΟΠΛΙΣΤΕΣ. — ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Κ.Α.Π.
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ — ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΧΡΟΝΟΣ Α'. — ΤΕΥΧΟΣ

11

ΑΘΗΝΑ 10—11—1945

Α Ν Ο Ι Κ Ο Δ Ο Μ Η Σ Η

Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΜΑΣ

Α'. Οί σημερινοί κίνδυνοι

Για να κατανοήσουμε το ναυτικό μας ζήτημα, είναι ανάγκη να ριζούμε μια γρήγορη ματιά στο προπολεμικό καθεστώς της ναυτιλίας μας.

Η χώρα μας αντιπροσωπεύονταν, κατά την 1η 'Ιανουαρίου 1939, με 1.873.700 τόννους δλικής χωρητικότητας ατμοκίνητων πλοίων, που αντιστοιχούσε στα 3,01% της παγκόσμιας χωρητικότητας των 62.525.119 τόννων ατμοκίνητων πλοίων, κ' έκρατούσε μ' αυτή τη δύναμη, από τα 1935 κ' έλας, σταθερά την 9η θέση (1) μέσα στη διεθνή διαβάθμιση των ναυτικών χωρών όλου του κόσμου.

Το ποσοστό αυτό μειώνεται σε 2,82% (2), αν μετρήσουμε μαζί την ατμοκίνητη και Ιστιοφόρα ναυτιλία μας, απέναντι στην αντίστοιχη ναυτιλία όλου του κόσμου (3), για καράβια κάθε τύπου, πάνω όμως από 100 κόρους χωρητικότητας το καθένα.

Η μεγαλύτερη δύναμη, που έφτασε ποτε ο έμπορος μας στόλος, ήταν στα 1937 με 1938 (4), κ' εδώ, στα

1) Η 'Ελλάδα, διατηρούσε, μέχρι τις παραμονές του πρώτου μεγάλου πολέμου, την 11η σειρά ανάμεσα στα ναυτικά κράτη όλου του κόσμου, αριθμώντας στα 1915, 475 ατόμολοι δλικής χωρητικότητας 893.650 τόννων, απέναντι σε 44 περίπου εκατομμύρια τόννους του ατμοκίνητου ναυτικού όλου του κόσμου. Η Ιστιοφόρα ναυτιλία μας την εποχή εκείνη ήταν 884 καΐκια με σύνολο 107.466 τόννους.

2) Η άνακωχη (Οκτώβρης 1918) βρίσκει την 'Ελλάδα μονάχα με 115 ατόμολοι, συνολικής χωρητικότητας 126.297 τόννων και 700 Ιστιοφόρα 120.000 τόννων.

3) Στη διεθνή, λοιπόν, κλίμακα έπεσε τόσο πολύ το ναυτικό μας, απ' τις απώλειες του πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου, που μόλις στα 1920 εαναπαίρνει τη 12η θέση, που κράτησε ως τα 1927. Από τα 1928—1934 παίρνει τη 10η θέση κ' από τα 1935, ξεπερνώντας τη Σουηδία, φθάνει στην 9η θέση. Η δλική χωρητικότητα του παγκόσμιου θαλασσινού εμπορικού στόλου κατανέμεται την 1—1939, κατά ένα στατιστικό πίνακα της 'Επιθεώρησης 'Εμπορ. Ναυτικού, Χρόνος ΙΔ, τεύχος 172, Οκτώβρης 1939 :

Αδ. αριθ.	Χώρες	Όλ. Χωρητικότητα	ποσοστό τα %
1	Μ. Βρετανία, 'Ιρλανδία και άποικίες	20.719.090	33.13
2	Ενωμένες Πολιτείες	8.936.465	14.28
3	Ιαπωνία	5.006.712	8.02
4	Νορβηγία	4.613.175	7.36
5	Γερμανία	4.231.657	6.77
6	Ιταλία	3.258.992	5.22
7	Γαλλία	2.680.783	4.59
8	Ολλανδία	2.852.012	4.56
9	ΕΛΛΑΔΑ	1.873.700	3.01
10	Σουηδία	1.571.054	2.52
11	Δανία	1.129.556	1.82
12	Άλλες χώρες	5.451.923	8.72
	Σύνολο	62.525.119	100, -

2) Πίνακας αριθ. 2. 'Επιθεώρ. 'Εμπορ. Ναυτ. Τεύχος 172. Η αναλογία μας απέναντι στη διεθνή ναυτιλία ήταν: α) μόνο σε α/π πάνω από 100 κόρους, το 1914 1,71%, το 1915 2,0%, το 1918 ως 1920 0,92%, το 1936 2,81% και το 1938 3,01%. β) μαζί α/π, π/κ και Ιστιοφ. πάνω από 100 κόρους, που από το 1937 άρχισαν τα π/κ και τα Ιστιοφ. να προσμετριοιούνται: Το 1937 2,85%, το 1938 2,82%.

3) Η δλική παγκόσμια χωρητικότητα σε ατμοκίνητα και Ιστιοφόρα καράβια πάνω από 100 κόρους, ήταν στα τέλη του 1938, 67.853.103 τόννοι και για την 'Ελλάδα 1.895.861 τόννοι.

4) Σταχυολογούμε, πάρα κάτω, μερικούς αριθμούς ένδεικτικούς της δύναμης του εμπορικού μας στόλου από τα 1865 ως τα 1938 :

Χρονιά	Ατμόπλοια		Ιστιοφόρα		Σύνολο	
	Αριθ.	Όλ. Χωρητ.	Αριθ.	Όλ. χωρητ.	Αριθ.	Όλ. Χωρητ.
1865		5.360		404.640		410.000
1875			1107	210.075		
1887	61	31.171	1263	203.146	1324	234.317
1915	475	893.650	884	107.466	1359	1.001.116
1918 'Οκτ.	115	126.297	700	120.000	815	346.297
1918 Δεκ.	205	290.793	700	120.000	905	410.793
1919	282	430.237	1086	133.116	1338	563.353
1920	335	494.269	1070	138.215	1414	632.584
1931	575	1.487.623	698	56.753	1273	1.544.376
1936	605	1.793.659	714	55.491	1319	1.849.150
1937	615	1.875.145*	712	55.996**	1327	1.931.141**
1938	607	1.873.700*	716	56.401**	1323	1.930.001**

* Παρατηρούμε πως η μεγαλύτερη μας δύναμη είναι στα 1937, με 615 α/π τόννων 1.875.145 και 712 Ιστιφ. τόννων 55.996.

** Ας σημειωθεί όμως, όσο για τα Ιστιφ. πως το 'Υπουργ. 'Εμπ. Ναυτ. συγκεντρώνει στις στατιστικές του όσα καΐκια και π/κ είναι πάνω

1938 θα στηριχθούμε για να υπολογίσουμε τη δύναμή του, γιατί, αρχίζοντας το Σεπτέμβρη του 1939, ο δεύτερος μεγάλος καταστροφικός παγκόσμιος πόλεμος έμειωσεν εϋθὺς άμέσως με απώλειες, μέσα στον ίδιο χρόνο, τον εμπορικό μας στόλο κ' η συνολική δύναμη της ατμοκίνητης ναυτιλίας μας, μ' ελληνική μ α ζ ι και ξένη σημαία (5), που μετείχαν Έλληνες έφοπλιστές, κ' ήταν στο τέλος του 1938, 688 πλοία, δλικής χωρητικότητας 2.165.489 κόρων, μειώθηκε μέσα στο 1939 σε 655 πλοία, χωρητικότητας 2.121.177 κόρων.

Επειδή όμως δε θα μπορούσαμε να παρακολουθήσουμε τα υπό ξένη σημαία πλοία μας, περιοριζόμαστε, όπως είναι και σωστό, μονάχα στα καράβια μας με ελληνική σημαία, που αποτελούσαν τη 1—1939, έναν αξιόλογο εμπορικό στόλο από (6):

512 πλοία φορτηγά	δλικ. χωρητικ.	1.814.955 τόν.
74 > επιβατικά	>	55.251 >
21 > διάφορα (ναυαγισσώστικά ρυμουλκά κλπ.)	>	3.494 >

607 πλοία σύνολον δλικ. χωρητ. 1.873.700 τόν.

Η αναλογία των καραβιών μεταξύ τους (7) και ως προς τη χωρητικότητά τους ήταν:

Πλοία	αριθ.	αναλογία %	δλικ. χωρητικ.	αναλογία %
Φορτικά	512	0,843	1.814.955	0,968
Επιβατικά	74	0,123	55.251	0,030
Διάφορα	21	0,034	3.494	0,002
Σύνολο	607	1,000 %	1.873.700	1,000 %

με σύνολο σχεδόν της χωρητικότητάς μας σε φορτηγά, που αντιπροσωπεύονταν με 0,968% απέναντι ελάχιστου ποσοστού 0,030% των επιβατικών μας καραβιών.

Σ' αυτά όμως πρέπει να προσθέσουμε έναν αριθμό 1.500 (8) περίπου καϊκιών ξύλινων και σιδερένιων, πετρελαιοκίνητων και Ιστιοφόρων, δλικής χωρητικότητας περίπου 85.000 τόννων.

Συνοψίζοντας, το εμπορικό μας ναυτικό, που ύψωνταν στον Ιστό του ελληνική σημαία, αποτελούσαν από:

607 ατόμολοι	δλικής χωρητ.	1.873.700 τόν,
και 1500 π/κ και Ιστιφ.	>	85.000 >
σύνολο χωρητικότητας έμπ/κού μας στόλ.		1.958.700 >

από 30 κόρους, παραλείποντας τα κάτω απ' τη χωρητικότητα αυτή πλοία. *Ετσι η στατιστική αυτή υπολείπεται κάπως για τα Ιστιφ. που στα 1938 (βλέπε υποσημείωση 8) ανέρχονταν σε 1500 με δλική χωρητικότητα 85.000 τόννους περίπου.

5) Έκθεση Α. Κορίζη, 'Απολογισμός 'Εθν. Τραπ. του 1939, σελ. 34. Ναυτ. (βλέπε πιο πάνω τεύχος 'Επιθεώρησης 'Εμπορ. Ναυτικού).

6) Η εξέυρεση του όλου αριθμού και της χωρητικότητας των Ιστιοφόρων ήταν ανέκαθεν δυσκολώτατη δουλειά. Το 'Υπουργ. 'Εμπ. τα πάνω από 30 κόρους καΐκια. Τα ίδια στοιχεία, περιέχει και η Στατιστική 'Επετηρίδα της 'Ελλάδας. Το 'Αγγλικό Λέξον, αναγράφει μόνο της χωρητικότητάς τους σε 85.000 κόρους, τους όφειλουμε στην 'Ενωγραφοντα καΐκια κάθε χωρητικότητας, μεγάλης και μικρής.

Κατ' άλλη στατιστική του 1937 (Νικ. Κατοσμή, σχετικό άρθρο στα 'Χρονικά', τεύχος 164/15-10-1937) η Ιστιοφόρα και πετρελαιοκίνητη ναυτιλία μας, για σκάφη πάνω από 10 κόρους, υπολογίσθηκε σε 2500 καράβια, δλικής χωρητικότητας 90.000 κόρων, αναλυτικά δε:

2100 Ιστι.	δλ. χωρητ.	10—50 τόνν,
300 >	>	51—100 > και
100 >	>	101 και πάνω τόννων.

*Απ' αυτά, εφοδιασμένα με μηχανή ήταν τα 1200 περίπου 48.000 τόννων.

Ομως, ο αριθμός των πλοίων, που ήταν στην ενέργεια υπολογίσθηκε κάτω από 1200 σκάφη, χωρητικότητας γύρω στους 70.000 τόνν.

Η στατιστική, λοιπόν, της 'Ενώσης 'Ιδιοκτ. π/κ και Ιστιοφ. πλοίων που υιοθετούμε φαίνεται πραγματική, γιατί, στην ουσία, κενά σπουδαίο ρόλο δεν παίζουν 5.000 τόννοι πάνω η κάτω, στο σύνολο της χωρητικότητας των Ιστιοφόρων πλοίων.

Ο αριθμός αυτός είναι για μας ο πιο σωστός, γιατί, προκειμένου για καΐκια, οι επίσημες στατιστικές του 'Υπουργ. Ναυτιλίας αναγράφουν μόνο τη δύναμη των πάνω από 30 κόρους.

Στο άναμεταξύ, αγοράζονταν το υπερωκεάνειο «Νέα 'Ελλάδα» 16.991 τόννων γκρὸς και καθαρής χωρητικότητας 10.016 τόννων.

Μά, ξεχωρίζοντας τα επιβατικά μας σκάφη, πρέπει να πούμε, πως απ' αυτά μόνο 45 περίπου έκαναν πραγματικές άκτοπλοϊκές συγκοινωνίες, 8 άνηκαν σε ειδική κατηγορία πλοίων, που εργάζονταν με ελληνική σημαία στα νερά της Κίνας και τα υπόλοιπα, μικρά όλα καράβια 10—100 τόννων περί, σαν τη «Βρυσήδα», την «Ανεμώνη», τη «Χρυσώ» κλπ. έκαναν μικρές μόνο κοντινές συγκοινωνίες (9).

Η θεωρητική αξία (γιατί πραγματική αξία είναι δύσκολο να καθορισθεί) του ατμοκίνητου εμπορικού μας στόλου, υπολογισμένη τη 1—1—39, με βάση την δλική χωρητικότητα κατά κατηγορίες και αναλογία ήλικας πλοίων, φτάνει (10):

1) για τα φορτηγά, σε	Λ. Α. 9.291.377
2) > > επιβατικά σε	> > 275.000 και
3) > > λοιπά διάφορα πλοία σε > >	> > 27.952

δηλαδή σύνολο Λ. Α. 9.594.329

μ' ένυπόθηκα βάρη Λ. Α. 2.100.250 όφειλόμενα σε ξένους πιστωτές, έξω από την 'Ελλάδα και Λ. Α. 223.667 όφειλόμενα σε δικούς μας, σύνολο Λ. Α. 2.323.917 ένυπόθηκων βάρων, δηλαδή τα 25% της αξίας των πλοίων μας (11).

Για τα Ιστιοφόρα και π/κ πλοία μας, μπορούμε να υπολογίσουμε την αξία τους, γύρω στα 430 εκατομμύρια προπολεμικές δραχμές για το 1938 (12).

Μά, εκείνο, που ιδιαίτερα πρέπει να τονισθεί και περισσότερο για τα φορτηγά καράβια, είναι η μεγάλη ήλικία των πλοίων μας. Τελευταία, είχαν καταβληθεί φροντίδες για την ανανέωση των παλιών καραβιών, μά λίγα ήταν τα καινούργιοφτιασμένα μας σκάφη, κ' έτσι, στα 1938, μόλις κατόρθωσεν η μέση ήλικία των έμπορικών μας α/π να πέσει γύρω στα 33 χρόνια. Το ζήτημα της μεγάλης ήλικίας και της κακής επίδρασής της σ' έπασφάλιστρα πάνω στη διαχείριση των πλοίων μας (που ειδικά για τη σημαία μας είναι κι' όλας ύψωμένα), θα μας άπασχολήσει ειδικότερα πιο κάτω, στο δεύτερο, για την οργάνωση κι' άνασυγκρότηση της ναυτιλίας μας μέρος.

Ποιές, τώρα, σπουδαίες υπηρεσίες πρόσφεραν τα καράβια μας στην Πατρίδα και το συμμαχικόν 'Αγώνα, είναι περιττό να εξάροουμε. Μά, ο άπολογισμός μας σε ζημιές, μετά τον πρόσφατο τοϋτον πόλεμο, μάς άφήνει τεράστια δυσαναπλήρωτα κενά.

Απ' την παλιά μας εμπορικό στόλο, δέν μάς άπόμειναν, στις 31.5.45 (13) παρά μονάχα :

α) Φορτηγά: 110 καράβια, δλικής χωρητικ. τόννων	439.691
2 άκόμα καράβια, το «Υπανίς» που είχε άνελκυσθεί και το «Τασία», κατασχεμένο άπό την 'Αμερικανική Κυβέρνηση, δλικ. χωρητ. τόννων	4.489
6 νεοαγορασμένα στα 1941—1942 δλικ. χωρητικότη. τόν.	39.335
σύνολο 118 φορτηγ. δλικ. χωρητ. τόν. 483.515 (14).	

β) Επιβατικά: 'Εδώ, η θραύση που έχουμε ύποστεί είναι άκόμα σημαντικότερη. Από τα προπολεμικά μας σκάφη, άπόμειναν μόνο: 3 πλοία, δλικής χωρητικότη. τόν. 6.309

1 υπερωκεάνειο, χωρητικότη. τόν. 16.991

σύνολο, 4 πλοία δλικής χωρητικότη. τόν. 23.300

(9) Δεδομένα του Ναυτ. 'Επιμελητ. της 'Ελλάδας.

(10) και (11) Δεδομένα του 'Υπουργ. 'Εμπ. Ναυτιλίας.

(12) Ο κ. Ν. Κατοσμή (ένθ. άνωτ. Ναυτ. Χρον. 1937) όπολογίζει για τα 1200 Ιστιοφόρα γύρω στα 400 εκατομμύρια Δραχ.

(13) Πίνακας της 'Ενώσης 'Ελλήνων 'Εφοπλιστών, των καραβιών που σώθηκαν μέχρι τη 1-4-45 για 110 πλοία, συμπληρωμένος στις 31.5.45 με άλλα δύο πλοία, δηλαδή 112 πλοία και 6 νεοαγορασμένα, σύνολο 118.

(14) Κατ' άλλη στατιστική δημοσιευμένη στα 'Ναυτ. Χρονικά,

γ) 'Ιστιοφόρα και πετρελαιοκίνητα:

Χάθηκαν 600, τα μεγαλύτερα (άπ' τα όποια 26 σιδερένια) δλ. χωρητικότη. τόν. 60.000 και διασώθηκαν ή άνελκύσθηκαν 900 δλικής χωρητικότητας τόννων 25.000 στο άναμεταξύ δε κατασκευάσθηκαν ή είναι άκόμα υπό ναυπήγηση 120 Ιστιοφόρα ή π/κ 15.000 άκόμα τόννων (15).

Αυτές είναι οι απώλειες μας. Η άπαρίθμηση των μονάδων, που μάς άπόμειναν, δείχνει τη σημερινή φτώχεια της ναυτιλίας μας, που είναι στην πραγματικότητα μεγαλύτερη άκόμα, αν αναλογισθούμε, ότι τα πλοία που σώθηκαν, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, είναι, όπως είπαμε, πλοία παλιά, που άπό την έντατική εργασία στο διάστημα του πολέμου έχουν πάθει φθορές και που για να έπισκευασθούν έχουν άνάγκη από μεγάλες δαπάνες, χωρίς να μπορούν. σε μια ελεύθερη μεθαύριο ναυσιπλοία, ν' αντιμετώπισουν τον όξύτερο άκόμα που θα προκύψει άνταγωνισμός, των νεότευκτων και οικονομικότερων τύπων σκαφών, που θα διαθέτουμε τ' άλλα μεγάλα ναυτιλλόμενα κράτη, βάζοντας έτσι σε δίλημμα τον 'Ελληνικό 'Εφοπλισμό, αν είναι συμφερότερο των τέτοιων πλοίων του να θελήσει τη διάλυση. Μ' αυτές τις προϋποθέσεις, είναι δλοφάνερο, πως η εμπορική ναυτιλία μας βγαίνει στην ουσία άκόμα περισσότερο μειωμένη και διατρέχει άμεσον κίνδυνο να συνθλιβεί—όταν ύστερ' από 2—3 μήνες ελευθερωθούν τα δεσμευμένα σκάφη—μέσα στο παγκόσμιο τοννάκι, που ξεπέρασε κατά πολύ την προπολεμική χωρητικότητα, φτάνοντας, παρ' όλες τις τεράστιες απώλειες του, μετά τις άθρόες κατά την πολεμική περίοδο 'Αμερικανικές ναυπήγησης, στο τέλος του 1944, τους 77.000.000 τόννους πάνω κάτω, απέναντι στα 68 1/2 κοντά εκατομμύρια τόννους του Σεπτέμβρη του 1939.

Η καταστροφή για μάς είναι τεράστια. Πληρώσαμε δηλαδή και στην ξηρά και στη θάλασσα στον πόλεμον αυτόν, όσο κανέναν άλλος λαός.

Χωρίς ναυτικό όμως, η 'Ελλάδα είναι άδύνατο να ζήσει. Είναι κατ' έξοχή ναυτικός ο λαός της (16), και, άπό την άποψη μάστιγας των έσωτερικών της χώρας συγκοινωνιών, αν και τ' άκτοπλοϊκά της σκάφη άποτελούσαν ένα μικρό μόνο της δλικής χωρητικότητάς της ποσοστό, της είναι ώστόσο άπαραίτητα για τις συγκοινωνίες της, ένθ' το διαμετακομιστικό μας έμπόριο, που διεξάγονταν άπό τα φορτηγά μας καράβια, ένισχύονταν σημαντικά το έθνικό μας εισόδημα, ήταν σε τέτοια περιωπή, που άπό τον κατάλληλο χειρισμό του ζητήματος αυτού εξαρτάται και μεταπολεμικά να παραμείνει.

Σήμερα, που χαράζονται αυτές οι γραμμές, ύστερα από μερικές νέες μικροανελκύσεις, μικροαγορές και παραχωρήσεις που μάς έγιναν, η ναυτιλία μας παρουσιάζει μια μικρή βελτίωση, απέναντι στη στατιστική που παραθέσαμε της 31—5—45, αριθμώντας τώρα :

120 φορτηγά, δλικής χωρητικότητας τόννων 489.225	
1 υπερωκεάνειο > > >	16.991
6 επιβατ. σκάφη > > >	8.238
3 διάφορα > > >	584
130 πλοία, δλικής χωρητικότητας τόννων 515.038 (17)	

Τεύχος 242) μετά σχετική διόρθωση στο τεύχος 248) το σύνολο πέπει να ήταν 116 πλοία δλικής χωρητ. 477.768 τόννων γκρὸς.

(15) Στατιστικά δεδομένα της 'Ενώσης 'Ιδιοκτ. Περτ. και Ιστιοφ. Πειραιά. Είναι άξιοσημείωτη η εργασία που έκανε ο οργανισμός αυτός πάνω στα βυθισμένα και άνελκυόμενα πλοία, με την καταγραφή όλων των στοιχείων τους σε ειδικούς πίνακες που δημοσίευσε, και που το τελευταίο συμπληρωματικό φύλλο άκόμα δέν κυκλοφόρησε. Τα 26 σιδερένια πετρελαιοκίνητα σκάφη που βυθίστηκαν, αντιπροσώπεουν συνολική χωρητικότητα 4.542 κόρους κ' ήταν συνολικό φορτίου 7.159 τόννων.

(16) Η Χώρα μας έρχονταν πέμπτη κατά σειρά, ανάμεσα στις άλλες εμπορευνατικές Χώρες, για την κατ' άτομον αναλογία, του πληθυσμού της, προς τη συνολική χωρητικότητα των πλοίων της. Τα επίσημα στατιστικά δεδομένα του 1938 φέρνουν: 1η) τη Νορβηγία με αναλογία κατ' άτομο 1,579 % (2η) τη Μ. Βρετανία με 0,402 % (3η) την 'Ολλανδία με 0,326 % (4η) τη Δανία με 0,299 % (5η) την 'Ελλάδα με 0,267 % (6η) ακολουθούν η Σουηδία, οι 'Ενωμένες Πολιτείες, η 'Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, 'Ιαπωνία με 0,043 % η τελευταία.

(17) Στατιστικό σημείωμα 'Ναυτ. Χρον. τεύχος 248) —1.10.45. Δέν περιλαμβάνονται εδώ τα 15 πλοία Αίμπερτς, που τελούν προσωρινά υπό ελληνική σημαία, ούτε τα 2 βοηθητικά του στόλου, ούτε άκόμη 9 μικρά πλοία διάφορα κ' επιβατικά, που άκόμα δέν νηολογήθη-

Μα ή βελτίωση αυτή ούτε ικανοποιητική κρίνεται κι ούτε μπορεί να θεωρηθεί πως είναι αποτέλεσμα ιδιαίτερης φροντίδας από μέρους του Κράτους, για την αντιμετώπιση των ναυτικών προβλημάτων της Χώρας.

Συμπληρώθηκε χρόνος από την απελευθέρωση και πέντε μήνες από την καθολική ανάκωχή, χωρίς ούτε στο ελάχιστο το ναυτικό μας ζήτημα να έχει μπει σ' ένα δρόμο για την επίλυση του. Αντίθετα, το ζήτημα αυτό έχει περιπλεχθεί και διαρκώς περιπλέκεται ολοένα περισσότερο, ακόλουθώντας την τύχη των άλλων οικονομικών μας προβλημάτων και θα κινδυνεύσει τελικά να χαντακωθεί, αν δε ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να κατοχυρωθούν απ' τη μια μεριά τα δικαιώματα της νικητριάς Ελλάδας πάνω στο ζωτικό-τατον αυτόν τομέα της ελληνικής πλουτοπαραγωγικής δραστηριότητας κι απ' την άλλη δεν οργανωθεί ή ναυτιλία μας, σύμφωνα με τις έποικοδομητικές τάσεις του Κράτους της Λαϊκής Δημοκρατίας.

Στον πρώτον τομέα, (αφήνοντας να μιλήσουμε στο δεύτερο μέρος για τη μελλοντική, πάνω σε όρθολογιστικές βάσεις, οργάνωση της ναυτιλίας μας) θα σημεινά επιμάρχα ζητήματα του εμπορικού ναυτικού μας έχουν περιέλθει, με την άνοξη των ελληνικών από τα χρόνια της Κατοχής μέχρι σήμερα Κυβερνήσεων, στα χέρια ξένης άνταγωνίστριας μεγάλης Δύναμης, που έχει κάθε συμφέρο να θέλει πρώτη αυτή ν' ανοικοδομήσει τον εμπορικό της στόλο, για την εξυπηρέτηση των ανάγκων της Αυτοκρατορίας, μα και από ανταγωνιστικό, όπως είπαμε, πνεύμα, απέναντι στις άλλες εμποροναυτικές δυνάμεις, που μιάν απ' αυτές, όχι βέβαια της σπουδαιότητας, μα ή πιο πολύπειρη, ήταν ή Ελλάδα. Έτσι, 1ο) Αγωνοῦμαστε τελείως στη διανομή, ή μόνο ψιχουλα θα πάρουμε—αν θα πάρουμε και όταν θα πάρουμε—από τις λείες πολέμου γερμανικών και Ιαπωνικών σκαφών, κι ως ὅργωσαν όλες τις θάλασσες τα δικά μας πλοία, κι ως βούλιαξαν για να υπερασπισθούν την κοινή υπόθεση, κι ως έκαναν περιπολίες μέχρι τον Ίνδι-κόν Ωκεανό τα πολεμικά μας καράβια, για να υπερασπισθούν τις νηοπομπές των συμμαχικών μεταγωγικών. Τρία φορτηγά μας παραχωρήθηκαν από τη λεία των γερμανικών λιμανιών. Για την Ιταλική λεία, όλα τα κα-τασκευμένα σκάφη από τους συμάχους, άμέσως μετά την εισβολή στην Ιταλία, από 300.000 περίπου τόννους, υπάρχει ή πληροφορία ότι αποδόθηκαν, ενώ, συγκεκριμένα για την Ελλάδα, μās αποκλείσθηκε το δικαίωμα να ζητήσουμε έπανορθώσεις από τον Ιταλικό εμπορικό στόλο, σε σημείο, που και το γερμανικό πλοίο «Φράϊμπεργκ», άλλοτε Ιταλικό και σήμερα όνομασμένο «Πειραιάς», ξαναζητιέται από τους Ιταλούς. Οί Σύμμαχοι, ύστερα από τα Ιταλικά αυτά δια-βήματα, μ' έπιφύλαξη μόνο μās έπέτρε-ψαν να έπανδρώσουμε το πλοίο.

2ο) Οί μεταφορές για την Ελλάδα, κι από την Έλ-λάδα στην Αγγλία, γίνονται με ξένα καράβια, για να πλουτίζουν αυτά σε ναύλους, ενώ κρατιούνται ακόμα τα λίγα εμπορικά πλοία που μās άπόμειναν, δεσμευ-μένα στο Αγγλικό Υπουργείο Μεταφορών, με βάση το Αγγλο-Ελληνικό Σύμφωνο, που έγινε στα 1941 στην Κρήτη απ' την Κυβέρνηση Τσουδερού, και που ή φυσιο-λογική λήξη του είναι 6 μήνες μετά το τέλος του πο-λέμου, χωρίς να έχει γίνει, ύστερ' απ' αυτές τις διαπι-στώσεις, μιά προσπάθεια άποδέσμευσής τους.

Ακόμα χειρότερο, πλοία μας, αρχικά δεσμευμένα, ύστερ' απ' το Έλληνικό-Αγγλικό σύμφωνο στην Αγγλι-κή Κυβέρνηση και που σήμερα θα έπρεπε να βρίσκον-ται στη διάθεση της «UMA», (United Maritime Authority), και που παίρνουν ναύλο time charter μονάχα 23/6 σελ-λήνια τον τόνο, παραχωρήθηκαν είτε από τη Ναυλώ-τρια Αγγλική Κυβέρνηση, είτε από την πάρα πάνω Ένωμένη Ναυτική Αρχή, σε Αγγλικές Εταιρίες (Κιού-ναρ, Έλερμαν, Μας) για ναυσιπλοίες στη Νοτιοανατο-λική Μεσόγειο, όπου ποτέ δεν είχαν τέτοιες γραμμές, με ναύλους 100—120 σελλήνια τον τόνο (12). «Αν λοι-

καν, όπως τέλος, κι οι δύο που φτάσανε κορβέτες, που θα μετα-σκευασθούν σε επιβατικά.

13) Βλέπε δημοσιευμένη έπιστολή Έλληνα Ναυτικού πράκτορα σε «Ναυτ. Χρον.» 15-9-45. Γενικά τα ζητήματα αυτά και τα έπόμενα, που κρατούν αυτόν τον καιρό σε άναστάτωση την κοινή γνώμη, βρί-σκουν άήχηση στις σελίδες του ναυτικού τύπου.

πόν απ' ευθείας από την Αγγλική Κυβέρνηση παραχω-ρήθηκαν, αυτή μόνη ή αίτια ήταν άρκετή για την κα-ταγγελία του Αγγλο-Ελληνικού Συμφώνου, χωρίς να περιμένουμε τη λήξη του, ενώ αν δόθηκαν από την UMA, στη σχετική ιδρυτική της UMA σύμβαση, έντε-λως αντίθετα είχε καθορισθή, πως ή χρησιμοποίηση των σκαφών θα έπρεπε να μην παραβλάπτει τα έμπο-ροναυτικά συμφέροντα των άλλων Έθνών και πολύ περισσότερο εκείνων που έχουν μεταξύ τους συμβλη-θεί, παράλληλα δίνοντας στις συμβαλλόμενες κυβερνή-σεις τη δίκαιη ευκαιρία να εισάγουν κι αυτές την αντί-στοιχη δική τους χωρητικότητα σ' έλεύθερες έμπορικές συναλλαγές κι όχι να γίνεται μιά τέτοια των πλοίων μας έκμετάλλευση.

3ο) Κινδυνεύει και το μοναδικό μας υπερωκεάνειο «Νέα Ελλάδα» ύστερα από την άποδέσμευσή του από την αγγλική επίταση, να διατεθεί τώρα απ' την UMA, για την εξυπηρέτηση άλλων μεσογειακών λιμανιών κι όχι του Πειραιά (Γαλλικών ή και Ιταλικών), που είχαν τη μεγαλύτερη από μās μεταναστευτική κίνηση με την Αμερική.

4ο) Οί διάφορες «Ναυτικές Διασκέψεις», και προ πάντων ή Διάσκεψη της «Εγγύς Ανατολής», μ πο ύ-κο τ ό ρ ο υ ν σ υ σ τ η μ α τ ι κ ά τ α π λ ο ι α μ α ς σ τ ό ν α ' μ ε τ ά σ χ ο υ ν κ ι α υ τ ό τ μ ι α ς τ α κ τ ι κ ή ς γ ρ α μ μ ή ς μ α και καμιά από άνταγωνι-στική διάθεση δυνατότητα δέ μās δίνεται να διαθέ-σουμε προς το παρόν κατάλληλα Liners (καράβια γραμ-μής), γι' αυτή τη συμμετοχή μας.

5ο) Σάν έπιστέγασμα (ούτ' έμεις δέ θέλουμε να το πιστέψουμε, αν και έπιμονα διαδίδεται στους ναυτικούς κύκλους), κοντά στην άπόφαση ν' αποκλεισθούμε από τις έπανορθώσεις πάνω στον Ιταλικό εμπορικό στόλο, φαίνεται πως μās άπαγορεύθηκε ακόμα ή ανέλκυση των βουλιαγμένων μέσα στα ελληνικά νερά Ιταλικών καραβίων, κ' έδόθηκε στην Ιταλία διασφάλιση ν' άνελ-κύσει αυτή, ύστερα από την υπογραφή της ειρήνης, με δικά της μέσα και για δικό της λογαριασμό, τα πλοία της που τάφηκαν στις θάλασσές μας, κάνοντας τον έναντίον μās και των συμάχων μας, πόλεμο.

Μα κοντά σ' όλα αυτά, δυο σοβαροί, οί σοβαρότε-ροι απ' όλους κίνδυνοι που διατρέχει το μέλλον της ναυτιλίας μας, είναι ή διαρροή κι ό ένδεχόμενος προ-σανατολισμός του ναυτικού μας κεφαλαίου προς άλλες κερδοφόρες έπιχειρήσεις στο Έξωτερικό, ή ακόμα (παρ' όλη την προσπάθεια του Κράτους για το αντί-θετο και για τη νομοθετική κατοχύρωση της ελληνικής σημαίας) ή επένδυσή του σε καράβια ξένης εθνικότη-τας. Ο δεύτερος κίνδυνος θα γίνει καταφανής εύθως άμέσως που θα θελήσουμε να προβούμε στην άνα-νέωση των μονάδων μας, με τη δυσκολία αν όχι άδυ-ναμία, που θα συναντήσουμε να επιτύχουμε γρήγορες και φθινές ναυπηγήσεις.

Στην πρώτη περίπτωση, είναι ή φυσική συνέπεια της στρόφης του ελεύθερου κεφαλαίου προς την άσφα-λέστερη κι άμεση έπικερδη τοποθέτησή του, άδιαφο-ρώντας για τον κοινωνικοοικονομικό ρόλο που καλεί-ται να παίξει στην πλουτοπαραγωγική ανάπτυξη της Χώρας του και που ή προοπτική ένός μελλοντικού που θα μπορούσε να παραγάγει άγαθο το άφήνει άσυγκί-νητο μπροστά στη δυνατότητα της έπίτευξης ένός κον-τινού μεγάλου, έστω και άντιοικονομικού για το σύνο-λο, κέρδους. Τον κανόνα αυτόν παρέχονταν ή εύχέρεια, κατά την πολεμική περίοδο, στις ελληνικές Κυβερνήσεις του Έξωτερικού ν' άναστέλλουν, θέτοντας υπό τον ά-μεσο έλεγχο του Κράτους τα ελληνικά πλοία (όπως έ-καναν άλλες Κυβερνήσεις), για τη δυνατότητα μιάς ά-ποτελεσματικής μεταπολεμικής ρύθμισης του ζητήμα-τος της ναυτιλίας μας, με τη σχεδιασμένη και καλύτε-ρη, σ' εύθετο χρόνο, διάθεση των κερδών και των άσφα-λιστικών άποζημιώσεων των πλοίων για την άνασυγ-κρότηση του ελληνικού εμπορικού ναυτικού. Αντίθετα, ή άλυσιτελής, ως προς το μέρος αυτό, νομοθεσία των άπόδδων Κυβερνήσεων, δημιούργησε γύρω από τα ζη-τήματα αυτά μιά νόθη κι άμφισβητούμενη σε πολλές περιπτώσεις (10) κατάσταση, για την άποτελεσματικότη-

19) Lloyd's List, Law reports, Vol. 78 No 8 της 30.5.45. *Απόφαση του Δικαστή Atkinson, στην όπόθεση: Έλληνική Κυβέρνηση κατά Βερ-γώτη Ltd κλπ.

τα ή όχι της νομοθετικής απ' την Έλλά-δα δέσμευσης των κεφαλαίων από ναυταφαιστικές άποζημιώσεις στην Αγγλία, πράγμα, που όδήγησε στον τελευταίο Αναγκαστικό Νόμο 545 της 26—9—45, για την άποδέσμευση του 70% των άποζημιώσεων αυτών. Ο Νόμος 545, κατά την ταπεινή μας γνώμη, άποτελεί μιά—σά να ποῦμε—συμβιβαστική με το έφοπλιστικό κεφάλαιο λύση, αφήνοντας έλεύθερο το άποδεσμευμένο μεγάλο ποσοστό του 70% να δουλέψει σ' ο υ κ α ι δ π ω ς θ ε λ ή σ ε ι και βάζοντας σάν προϋπόθεση ποινικής ρήτρας τη δέσμευση του 30% για την άνα-συγκρότηση της ναυτιλίας μας, μέσα σ' ένα έπτάχρονο διάστημα, ύστερ' απ' το όποιο, αν δεν έχει άνανεωθεί το χαμένο καράβι, το ποσοστό αυτό περιέρχεται στο Κράτος. Η δυνητική όμως διάταξη του άρθρου 3 πα-ράγραφος 1 του Νόμου, ναυπήγηση ή άντικατάσταση ή νηολόγηση «είτε» ισάξιων με την άποζημίωση υπό Έλ-ληνική σημαία πλοίων, «είτε» ίδιας χωρητικότητας με τη χαμένη, αφήνει την εύχέρεια ν' άντικατασταθούν τα πλοία σ' όποιαδήποτε μέσα στο έπτάχρονο διάστημα έποχή. Έτσι, ή άναμφισβήτητη μελλοντική πτώση των τιμών (ύστερα από 5—6 χρόνια ή και πολύ γρηγορώτε-ρα) που δεν είναι βέβαια σήμερα δυνατό να προσδιορί-σουμε, μα που μπορούν αξιόλογα—παίρνοντας τα δε-δομένα της περασμένης μεταπολεμικής περιόδου κι έ-φόσο δεν έπικρατήσουν ένιαίες πάνω στις ναυπηγήσεις άντιλήψεις—να φθάσουν σ' έπίπεδα πολύ χαμηλά, θα έπιτρέψει την άντικατάσταση άργότερα των πλοίων (και μάλιστα ελκυσάχρονων το πολύ, όπως κατ' άνώτα-τον όριο όρίζει ο Νόμος) με ποσά πολύ μικρά και για-τί όχι γύρω από το ίδιο το παρακράτημα του 30%. Και ναί μὲν αυτό θα είναι σε ύφελος του έφοπλιστού και του Κράτους (αν ή διαφορά μέχρι τα 100% έμενε για παράγωγικούς σκοπούς στον τόπο) γιατί μ' ένα έλάχι-στο ποσό θ' άντικαθιστώνταν ή χαμένη χωρητικότητά μας. Στο άναμεταξύ όμως, σ' όλο αυτό το διάστημα, μέσα στα 5—6 ή και 7 χρόνια που θα περάσουν και που έχει δικαίωμα ό έφοπλιστής να περιμένει, το 30% θα παραμείνει νεκρό, άφου και το εισόδημά του δεν προσυξάνει το κεφάλαιο, ενώ το άποδεσμευμένο 70%, σύμφωνα με τον κανόνα της συμφέρτερης το-ποθέτησης του κεφαλαίου, μπορεί να έχει στραφή από τις πρώτες μέρες της άποδέσμευσής του σ' άλλες έξω-ελληνικές έπιχειρήσεις, ή να 'χει έπενδυθεί σε καρά-βια ξένης εθνικότητας, έξυπηρετώντας στην ταχύτερη άνασυγκρότηση του εμπορικού στόλου άλλων άνταγω-νιστικών μας έθνών, που θα 'χουν αντίθετα μ' έμās, σ' όλο αυτό το διάστημα, με την ένταση των ναυπη-γήσεών τους, συμπληρώσει τη χωρητικότητά τους, κλει-νοντας όλους τους θρόνους και μονοπωλώντας τις διε-θνείς μεταφορές, απ' τις όποιες, όταν εύδοκήσει ή στιγμή της άνασυγκρότησης της δικής μας ναυτιλίας, θα είναι δύσκολο αν όχι άδύνατο να μορέσουμε να έκτοπλίσουμε τα καράβια τους. Τέλος και στην περί-πτωση ακόμη που, προκαταβολικά από τώρα, θα ρυθμι-ζονταν ή μελλοντική σχέση και συμμετοχή των Ένω-μένων Έθνών μέσα σ' ένα ένιαίο σχέδιο μεταφορών, ή καθυστερημένη άνασυγκρότηση της ελληνικής χωρητι-κότητας θ' άποβή έπιζήμια, με τη μη έγκαιρη πλήρη συμμετοχή μας επί πέντε ή έπτά συναπτά χρόνια στον κερδοφόρο τομέα των θαλασσινών μεταφορών, μην όπολογίζοντας την εθνική άπώλεια απ' την ένδεχόμενη διαφυγή των κεφαλαίων του 70% (ή γύρω σ' αυτό το ποσοστό), που θα μπορούσαν, μπαίνοντας αντίθετα στη χώρα, ν' αξιοποιηθούν τόσες άλλες πλουτοπαραγωγι-κές μας πηγές.

Δεν πιστεύουμε να νομισθεί μ' αυτά πως όποστη-ρίζουμε την άμεση άνασυγκρότηση της ναυτιλίας μας. Αντίθετα. Τα σφάλματα που διαπράχθηκαν μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο στο 1918 με την άθρόα άγο-ρά καραβιών με διογκωμένες τιμές, που διευκολύνθηκε ή άγορά αυτή με το Νόμο 1043/1917 «περί φορολογίας καθαρών κερδών», δεν πρέπει να έπαναληφθεί. Μ' απ' το άλλο μέρος, πρέπει να σταθμίσουμε την κατάλληλη στιγμή για ν' άντικαταστήσουμε τα πλοία μας, όταν θα πρέπει και τη στιγμή που θα πρέπει, παραδοκόντας την ευκαιρία, χωρίς να κινδυνεύσουμε να όποσκελι-σθούμε από τον ξένον άνταγωνισμό, πράγμα που είναι

πολύ πιθανό να συμβεί όταν παύσουμε, όπως έπαύσα-με, να έχουμε υπό τον άμεσο έλεγχο μας τα κεφάλαια που θα μās χρησίμευαν γι' αυτή τη δουλειά.

Κ' έρχόμαστε στο δεύτερο κίνδυνο. Συνδέεται κι' αυτός άμεσώτατα με την έγκαιρη άπόκτηση των νέων σκαφών. Τα πλοία θ' άγορασθούν ή θα παραγγελθούν, όταν μιά ύφεση του κόστους κατασκευής έπιτρέψει τη σχετικά χαμηλότερη τιμή άπόκτησής τους. Προς το σκοπό αυτό, στερημένοι όπως είμαστε από κατάλληλα ναυπηγεία για την κατασκευή μεσογειακών και άκεα-νοπόρων πλοίων, θα θελήσουμε ν' άποταθούμε, για τη συμπλήρωση της χωρητικότητάς μας σε ξένες χώρες.

Η ναυπήγηση όμως στην Αμερική στοιχίζει ως τώρα πολύ περισσότερο από τη ναυπήγηση πλοίων στην Αγγλία. Η Αμερική διαθέτει σήμερα τη μεγα-λύτερη χωρητικότητα του κόσμου, με έξαπλάσια (20) από την προπολεμική της δύναμη. Συγκεκριμένη άπό-φαση άκόμα δεν πήρε για την έκποίηση της περισσής χωρητικότητάς της (μόνο προτάσεις και συζητήσεις έγιναν) μα και δεν μπορούμε να ξέρουμε αν και μέχρι ποιού σημείου θα θελήσει να πουλήσει τα πλεονά-ζοντα καράβια, έχοντας πάνω σ' αυτό υπόψη ότι οι Ένωμένες Πολιτείες όπως δήποτε, ύστερα από το νι-κηφόρον αυτόν παγκόσμιο Πόλεμο και σύμφωνα με την προνομιούχα θέση τους ανάμεσα στις έξουθενωμένες άλλες ναυτικές χώρες μα και τον κηδεμονευτικό ρόλο που καλούνται να παίξουν πάνω στις έκτεταμένες ζώ-νες έπιρροής τους, θα θελήσουν να κρατήσουν σταθε-ρά, μιά και τους δόθηκε ή ευκαιρία, τη ναυτική δύναμη και ύπεροχή τους. Απ' την άλλη μεριά, τα περισσό-τερα πλοία, που έναυπήγησαν στον πόλεμο, δεν είναι μακρόβια και δε θα ήταν φρόνιμο, μα ούτε για μās δυνατό, να μονιμοποιήσουμε το στόλο μας άποκλει-στικά με τέτοιες άγορές, (έκτός για να καλύψουμε τις άμεσες για το κοντινό μέλλον μέσα σ' ένα πεντάχρονο ή δεκάχρονο σχέδιο άνάγκες) άφου και τα τυποποιημένα «Λίμπερτυς» θεωρούνται σήμερα σάν «άνεπιθύματα» πλοία για την Αμερική, που αν τελικά καταλήξει να έκποιήσει μέρος της χωρητικότητάς της, μόνο γενικευ-μένους τύπους πλοίων θα πουλήσει, κρατώντας γι' άποκλειστικό λογαριασμό της τα καλλίτερα για τη ναυτιλία της καράβια.

Έτσι, μέχρι που να φθηνήνουν οι κατασκευές, ή ένδεχόμενες πωλήσεις στην Αμερική και να λάβει την τελική διατύπωση του Νομοσχέδιο Blamp, από το όποιο θα κριθεί ή τύχη του περισεύματος σε χωρητι-κότητά της Αμερικανικής ναυτιλίας, στρεφόμαστε προς την αγγλική ναυπήγηση και τη βιομηχανία των άπε-λευθερωμένων χωρών. Μα οι τελευταίες αυτές, κατα-στραμμένες σάν κ' έμās, θα ζητήσουν να έπουλώσουν τις δικές τους πρώτα πληγές, ενώ ή Αγγλία, φυσικό είναι να καταπιαστεί με την έντατική ναυπήγηση των πλοίων της, που θα της έξασφαλίσουν την έπικοινωνία της και την κυριαρχία της στην Αυτοκρατορία, βάζον-τας σε δεύτεροόυστα μοίρα την έκπλήρωση των ξένων παραγγελιών.

Μιά τέτοια ανάπτυξη όμως ξένων εμπορικών στό-λων, με καθυστέρηση του δικού μας, έγκυμονεί τους κινδύνους που και προηγούμενα αναφέραμε.

Βέβαια, όλα αυτά δεν είναι άπόλυτα είναι σχετι-κά. Μα δείχνουν όλοκάρθα σε ποιο μοιραίο μαρασμό είναι ένδεχόμενο ή έλλειψη του κατάλληλου όπως γί-νεται κ' έγινε από τις διάφορες Κυβερνήσεις μας χει-ρισμού, να όδηγήσει το ναυτικό μέλλον της χώρας.

Τα προβλήματα που ανακύπτουν είναι ποικίλης μορφής κι έχουν άνάγκη άμεσης κι έπιτακτικής λύσης για την προάσπιση των συμφερόντων της ναυτιλίας μας, που είναι ταυτόχρονα ζωτικά ελληνικά συμφέροντα.

Η θέση μας πρέπει να είναι ξεκαθαρισμένη, γιατί από τη σημερινή διαχείριση κι έξασφάλισή μας θ' άξαρτηθεί ένα μεγάλο, το μεγαλύτερο μέρος της έπι-τυχίας μας πάνω στο ιδιαίτερο άνοικοδομητικό της ναυτιλίας μας πρόγραμμα.

(Στο έπόμενο το δεύτερο μέρος για την οργά-νωση κι' άνασυγκρότηση).

20) Η σημερινή συνολική χωρητικότητα των Ένωμ. Πολιτειών είναι 55.000.000 τόννοι.

ΟΙ ΛΙΜΝΕΣ ΔΑΣΣΑΡΗΤΙΑΣ

ΚΙ' Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο συνάδελφος κ. Θ. Γ. Ραυτόπουλος, μ' ένα άρθρο του στο «Ελληνικόν Αίμα» της 19 π. μ. κάτω από τον πολύ άνησυχαστικό τίτλο «Ένα οικονομοτεχνικόν πρόγραμμα με άρνησιν των Έθνικων Δικαιών», επικρίνει την τεχνική πλευρά της εισήγησης Ζαχαριάδη στο 7ο Συνέδριο του ΚΚΕ που έγινε στην ούζα της σταχυολόγημα, με πολύ σεβασμό προς τα κείμενα και τους συγγραφείς, εργασιών Έλλήνων Τεχνικών, δημοσιευμένων σχεδόν όλων και προσιτών σε κάθε αναγνώστη. Το άρθρο αυτό τριγυρίζει τις δυο προσφιλείς θέσεις του κ. Ραυτόπουλου, την πρωτοβουλία της Έθνικης Τράπεζας στην αποκάλυψη της πραγματικής αξίας των ελληνικών υδροπτάσεων και την αναγκαιότητα των λιμνών Δασσαρητίας στην έλλαδικήν έθνικην οικονομία και διαπνέεται από κάποιον τόνον όργης, ότι δεν προσέχτηκαν όσο έπρεπε αυτές οι απόψεις, από έναν πολιτικό σάν τον Γεν. Γραμματέα του ΚΚΕ.

Η Έθνικη Τράπεζα στ' αλήθεια κατάρτισε από καιρό, σοβαρό συνεργείο μελετών της ελληνικής ενεργειακής οικονομίας. Ιδιαίτερη τιμή για το έπιστημονικό μέρος της προσπάθειας αυτής οφείλεται στον ίδιο τον κ. Ραυτόπουλο, Τεχνικό Σύμβουλο της Τράπεζας και έμψυχότη της όλης δουλειάς. Στη δημοσιότητα δεν περιήλθαν από τούτη την εργασία παρά μόνο δυο δ κ. Ραυτόπουλος έκρινεν ότι έπρεπε ν' ανακοινώσει και ύπαρχον σχετικά δημοσιεύματά του, σ' έφημερίδες και περιοδικά ειδικά και όχι. Από πληροφορίες γνωρίζω ότι και άλλοι μηχανικοί έδωσαν στην Έθνικη Τράπεζα μονωμένες μελέτες απάνω σε έρωτήματά της σχετιζόμενα με τον παραπάνω κύκλο έρευνών κι έπληρώθηκαν τη δουλειά τους οι άνθρωποι. Κρίση σίγουρη για την όλη εργασία δε μπορείς να κάνεις μία και δεν έχει δοθεί δόξακηρη στη δημοσιότητα. Θ' άρκεσθεις στα παιχνέματα που της έχει κάνει ο κ. Ραυτόπουλος και στις τεχνικές ανακοινώσεις του, από τις όποιες συνάγεται ότι η μελέτη περιστρέφεται γύρω από ένα τριφασικό δίκτυο μονού κυκλώματος, τάσης 220 χιλιάδων Βόλτ, που έχει τη βορειοδυτική του κορυφή σε προπολεμικό άλβανικό έδαφος και εκτείνεται σ' όλην την ήπειρωτικήν Έλλάδα (με Πελοπόννησο και Εύβοια συμπεριλαμβανόμενες). Στην Πελοπόννησο περνάει από Αντίρριο σε Ρίο πάνω σε μία σιδηροδρομική γέφυρα που η κατασκευή της βαρύνει βέβαια το σιδηρόδρομο για να μην ακριβήνει το ηλεκτρικό δίκτυο. Προβλέπονται και μερικά άλλα πράγματα. Το σχέδιο φαίνεται όρθο υπό τον όρο το δίκτυο να μην είναι μονό, να μην είναι πιθανώτατα 220 χιλιάδων Βόλτ, να μη περάσει το στενό του Ρίου πάνω σε σιδηροδρομική γέφυρα—που παρουσιάζεται τεχνικοοικονομικά, μάλλον άκατασκεύαστη—και να μη γίνουν πολλά από τα μερικά άλλα πράγματα. Απομένει προς εξέταση η θέση της βορειοδυτικής κορυφής, για την όποια θα μιλήσουμε παρακάτω.

Εκτός όμως απ' αυτή τη μελέτη υπάρχουν στην ελληνική τεχνική φιλολογία και έργασίες άλλων έπιστημόνων, του Γαλάτη, του κ. Πεσνικίδη, του κ. Λαγάνη, του κ. Στυλιανίδη κ.ά. και ιδιαίτερα η πληρέστερη του κ. Γ. Πεζόπουλου απάνω σε υδρολογικά και έδαφολογικά δεδομένα του κ. Ν. Χωραφά. Η τελευταία αυτή ένταγμένη στις έργασίες της «Όμοσπονδίας Τεχνικών Έπιστημόνων και Ειδικών» είναι η πιο σύγχρονη και πλήρης, παρά τις πληροφορίες του κ. Ραυτόπουλου, ότι στηρίζεται σε παλιότερα δεδομένα! Όλες αυτές οι μελέτες έχουν το πλεονέκτημα να έχουν συνταχθεί τελείως άφιλοκερδώς από τους μελετητές τους και να είναι άδέσμευτες από τα οποιαδήποτε συμφέροντα ό-

ποιασδήποτε Τράπεζας. Τις είδε ο κ. Ζαχαριάδης όπως τις βλέπει όλος ο κόσμος. Είδε ακόμη και μία έργασία του κ. Καπασακάλη. Να μη τις αναφέρει; Να αναφέρει μόνο την εργασία της Έθνικης Τράπεζας που δεν την είδε κανείς μας στο άκέραιο; Λίγο περίεργη ή άποψη αυτή του κ. Ραυτόπουλου, να τονισθί η πρωτοβουλία της Τράπεζας, όταν στο κάτω της γραφής, οι περισσότεροι μελετητές για το σύνολο των υδροπτάσεων στηρίχθηκαν, το πιο πολύ, σε δεδομένα του ελληνικού Δημοσίου. Έπειτα είναι κι ένα άλλο. Τι θέλει ο κ. Ραυτόπουλος; Να θεωρηθεί δική του αυτή η εργασία; Θά κριθεί από τον τεχνικό κόσμο, όταν δημοσιευθεί, σε ίσοιμια με τις έργασίες των άλλων. Να θεωρηθί της Έθνικης Τράπεζας; Τότε θα τη θάψουμε στα τριόβαθα και θα της βάλομε από πάνω όλο τον όγκο των βουνών της Ελλάδας. Άρκετά μάς έκαψε, σά λαό, σά γεωργία, σά βιομηχανία, σά Κράτος, η Έθνικη Τράπεζα ως τα σήμερα και δικαιολογημένα φοβόμαστε, πως με τις μελέτες της, μάς έτοιμάζει άλλη μεγαλύτερη κερδοσκοπική τρικλοποδιά και οικονομική υποδούλωση.

Η δεύτερη θέση του άρθρου του κ. Ραυτόπουλου είναι το βορειοδυτικό σημείο του δικτύου. Στην ελληνικήν έκείνην άκρη είναι οι λίμνες, μικρή Πρέσπα σε ελληνικό έδαφος, ή τριεθνής μεγάλη Πρέσπα, ή Όχριδα στα σύνορα Άλβανίας-Γιουγκολαβίας και η Μαλίκη σε άλβανικό έδαφος. Οι τέσσερες μαζί λέγονται λίμνες Δασσαρητίας. Δασσαρητία ή Δασσαρητίς και όχι Δασσαρέτια που τη θέλει ο κ. Ραυτόπουλος, λεγόταν στα παλιά χρόνια η Ίλλυρική έπαρχία από το Πισοδέρι μέχρι το Βεράτι και Έλβασάν. Οι λίμνες αυτές έχουν κατάντη προς το Σκούμπη και το Δεβόλη έπι καθαρά άλβανικού εδάφους και παρέχουν Ίδανικά φτηνό και εύκολο τρόπο να δεσμεύσει κανείς με κλιμακωτή κρέμαση, έπι άλβανικού όμως όλότελα εδάφους, απάνω από τρία δισεκατομμύρια χιλιοβατώρες το χρόνο, σταθερήν μάλλον παροχή. Οι Ίταλοι τις είχαν ματιάσει αυτές τις λίμνες, η Έθνικη Τράπεζα της Ελλάδας έχει κάνει μία πρόχειρη προμελέτη και ο κ. Μ. Πεσνικίδης υπολογίζει την ένέργειά τους για την ελληνικήν οικονομία. Οι Ίταλοι όμως είδαν το πράγμα σάν κατακτητές και η Έθνικη Τράπεζα κι ο κ. Μ. Πεσνικίδης σάν Ιδιώτες μελετητές. Οι τελευταίοι θα μπορούσαν να 'χουν έξετάσει και το Μαύρο Δρίνο ή τις δυνατότητες του ύψιπέδου του Κοσσόβου με το Λευκό Δρίνο και τον άνω Αζίο. Άλλά ο άρχηγός ενός κόμματος θα μπορούσε άραγε να μιλήσει έπίσημα γι' αυτά τα πράγματα χωρίς να πάψει να λέγεται πολιτικός; Γιατί τέτοιαν άξίωση διατυπώνει ο κ. Ραυτόπουλος, από το Γεν. Γραμματέα του ΚΚΕ.

Άς εξέτάσουμε όμως το πράγμα από την καθαρά ούσιαστική του πλευρά.

Τα ελληνικά ποτάμια μπορούν να δώσουν στην ήπειρωτικήν Έλλάδα, τέσσερα σίγουρα δισεκατομμύρια χιλιοβατώρες το χρόνο που σημαίνει πως στα 9 1/2 έκατομμύρια που θα είναι ο ήπειρωτικός πληθυσμός μετά 20 χρόνια, όσα θα χρειασθί περίπου για να γίνουν τελειωμένα και τα έργα, θα άντιστοιχούν από υδρενέργεια 422 χιλιοβατώρες το χρόνο κατά κεφαλή, δηλαδή πενταπλάσια ποσότητα από τη προπολεμική άναλογία ηλεκτρισμού προερχομένου από κάθε πηγή και 36 χιλιοβατώρες κατά στρέμμα ήπειρωτικής χώρας (Πελοπόννησο και Εύβοια συμπεριλαμβάνονται). Από ένα άρθρο του κ. Ραυτόπουλου στην «Έλλάδα» (φύλλο 15 της 29-10-45), από το άρθρο του κ. Κισκύρα

«Ο όρυκτός μας πλούτος κλπ.» στο φύλλο 10 σελ. 228 του «Ανταίου» και από το βιβλίο του κ. Π. Κουβέλη «Βιομηχανικαί δυνατότητες και ένεργειακή πολιτική εν Έλλάδι» καταρτίσθηκε ο παρακάτω πίνακας, που δείχνει την κατά κεφαλή πληθυσμού και κατά στρέμμα παραγωγή ήλεκτρικής ένεργειας σε διάφορες χώρες, ώστε να μπορεί να συγκρίνει ο αναγνώστης την άξια των παραπάνω άριθμών.

Χώρες	Έτος Στατιστικής	Έκταση χιλιάδες τετρ. χιλιομ.	Πληθυσμός έκατομμύρια	Όλική ήλεκτροπαραγωγή δισεκατ. ΧΕΩ	ΧΕΩ κατά κάτοικο	ΧΕΩ κατά στρέμμα
Νορβηγία	1937	325.-	2,8	9,27	3260	28,6
Καναδάς	1937	9569.-	11,2	27,58	2644	3.-
Σουηδία	1943	448.-	6,3	11,20	1780	25.-
Έλβετία	1938	41,3	4,2	7,09	1685	173.-
Έν. Πολιτείες Α.	1937	7839.-	129,5	160.-	1235	20.-
Άγγλία	1943	242.-	46,1	45.-	975	186.-
Γερμανία	1938	471.-	68,3	57.-	837	121.-
Φινλανδία	1937	388,5	3,6	2,79	770	7,2
Βέλγιο	1938	29,5	8,3	5,55	671	188.-
Ίταλία	1942	312,9	44,1	21.-	475	67.-
Γαλλία	1938	551.-	41,6	19.-	458	34,4
Δανία	1942	43.-	3,7	1,60	433	37.-
Εύρωπ. Ρωσία	1937	—	106,3	38.-	356	—
Σύνολο ΕΣΣΔ	1937	1268.-	170,5	40.-	235	3.-
Όλλανδία	1935	33.-	7,9	2,5	316	76.-
Τσεχοσλοβακία	1937	140.-	14,7	4.-	272	28,6
Ίσπανία	1944	505,2	24,6	5,1	208	10,1
Ούγγαρία	1937	93.-	8,7	1,26	148	13,5
Πολωνία	1938	389.-	41.-	5.-	122	12,9
Ηπειρ. Ελλάδα	1939	111,3	6,2	0,53	85	4,8
Πορτογαλία	1940	92,2	6,8	0,54	79	5,8
Ρουμανία	1941	295.-	19.-	1,17	61	4.-
Γιουγκοσλαβία	1937	249.-	13,9	0,82	58	3,3
Βουλγαρία	1939	103,1	6,2	0,23	38	2,2
Τουρκία	1937	776.-	17.-	0,17	10	0,2
Άλβανία	1939	28,7	1,1	—	5	0,2

Έμεις λοιπόν από τις κρεμάσεις των ποταμών και λιμνών μας μόνο, θα φτάσουμε κοντά στη Γαλλία που και πολλά νερά έχει και πολλά κάρβουνα. Στους διεκδικητές της κυριότητας της λεκάνης Δασσαρητίας δε φτάνει φαίνεται αυτό. Θέλουν να πάρουμε τις λίμνες για να φτάσουμε στο ύψος της Γερμανίας. Και γιατί να μη διεκδικήσουμε τότε... όλες τις ποταμολεκάνες της Βαλκανικής—χωρίς τους πληθυσμούς φυσικά—για να φτάσουμε την Έλβετία και πάλι να έχουμε όρεξη για περισσότερα, αφού θα είμαστε κατώτεροι από τον Καναδά;

ΚΩΣΤΗ ΑΝΑΝΙΑΔΗ Γεωπόνου—Υδροβιολόγου

Η ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΙΑΣ ΜΑΣ

Από τη Θεσσαλονίκη, πήραμε και δημοσιεύουμε με εύχαρίστηση την παρακάτω μελέτη του κ. Ανανιάδη μέλους της Όμάδας Μελετών Σχεδιοποιημένης Άνοικοδόμησης που λειτουργεί από καιρό στη Θεσσαλονίκη. Με την ευκαιρία αυτή χαιρετίζουμε με ικανοποίηση την πνευματική κίνηση γύρω απ' τη μελέτη των προβλημάτων της άνοικοδόμησης, που εκδηλώνεται τελευταία στις έπαρχίες με την άποστολή συνεργασιών σε ζητήματα κι ενδιαφέροντα θέματα για δημοσίευση στον «Ανταίο». Είμαστε βέβαιοι ότι μονάχα αν η κίνηση αυτή συνεχιστεί και άπλωθεί σε πλατότερο κοινό συνεργατών σ' όλες τις περιοχές της χώρας θα πραγματοποιηθεί η όλοπλευρη μελέτη των ζητημάτων της ελληνικής άνοικοδόμησης. Ο «Ανταίος» όπως πολλές φορές έδηλωσε διαθέτει

Λέει όμως ο κ. Ραυτόπουλος: Βρέ άδερφέ, η Βόρεια Ήπειρος είναι δική μας με ένα «κατ' έλάχιστον μετασχηματισμόν, άνευ μάλιστα ουσιώδους ζημίας της γειτόνων Άλβανίας, αφού πρόκειται γενικώς περί άκατοικητών περιοχών» να βάλομε και τις λίμνες στην άπαιτησή μας. Αυτό είναι ύψηλή πολιτική, μία φορά!

Πρώτα πρώτα όμως δεν πρόκειται για τις άκατοικητες περιοχές. Κανείς δε μπορεί να φαντασθεί, στη Βαλκανική, συνοριακά έργοστάσια από τα όποια θα εξαρτάται η ένεργειακή ζωή μιας χώρας—της Χώρας μας—χωρίς περιφρούρησή τους, υπό κεφαλαιοκρατικά καθεστώτα, από έδαφική ζώνη άσφαλείας που να εκτείνεται έπι του πρόκειμένου τουλάχιστο μέχρι Δίβρας και Τιράνων. Τι απομένει τότε στην Άλβανία για να ζήσει όκτακόσιες χιλιάδες σημερινών κατοίκων; Μιά έκταση κάπως μεγαλύτερη από το Πριγκηπάτο του Μονακό. Φυσικά κανείς από τους συμμάχους μας δε θα συμφωνήσει σε τέτοια λύση. Να δεχθούμε πως θα εκλείψουν τα κεφαλαιοκρατικά καθεστώτα όπως πιστεύουν οι σοσιαλιστές και το ΚΚΕ; Τότε οι υδροπτάσεις Δασσαρητίας θα είναι και για μάς και για την Άλβανία, χωρίς να τις ζητάμε από τώρα.

Οι Έλληνες πρέπει να διεκδικήσουμε την ελληνική μας Βόρεια Ήπειρο, την κατάλληλη διεύθετηση των προς τη Βουλγαρία συνόρων μας, την Ανατολική Θράκη μας, την Κύπρο μας, τα νησιά μας, ότι είναι Δίκιο μας έθνικό, κρατικό, οικονομικό να ζητήσωμε έξασφάλιση άποδοτικού μερδικού στη ναυτιλία μας, άγορές για τα προϊόντα που έχουμε και πρόκειται να παράγουμε, κατάρχηση των διεθνών βιομηχανικών καρτέλ με τους τυραννικούς τους αποκλεισμούς, έλευθερία στην κίνηση και τοποθέτηση της παραγωγής μας. Μά να πάμε να ζητάμε του φτωχού το βίος, έμεις που μόνο στη δικαιοσύνη και τις θυσίες του λαού μας στηρίζομε τις άπαιτήσεις μας, δεν έχει νόημα. Και είναι το βίος του φτωχού για την Άλβανία η αξιοποίηση των υδροπτάσεων του Σκούμπη, την Άλβανία που δεν έχει δα και τόσο άφθονες άλλες πλουτοπαραγωγικές πηγές, ώστε να της περισσεύει, σάν οικονομικό πλεονέκτημα, η υδρενέργεια της λεκάνης Δασσαρητίας. Να παίρνομε τα πλεονάσματα ένεργειας με φιλική συνεννόηση, είναι σωστό. Να αξιώσωμε να μην τα πάρει άλλο Κράτος, χωρίς να συμφωνήσωμε και μες αφού οι λίμνες είναι συνοριακές κι αυτό στέκει. Να άρπάξωμε όμως τις πτώσεις απ' αυτές τις λίμνες, για λογαριασμό μας, είναι ιμπεριαλισμός, που δεν ξέρω πως τον όρλζουν τα λεξικά της Έθνικης Τράπεζας μά τα δικά μου χαρακτηρίζουν έτσι κάθε προσπάθεια να πάρεις το έχει φτωχότερων λαών για να κάνεις τη δική σου άνεση ακόμη μεγαλύτερη, καλήώρα όπως μάς το 'κανε η Ίταλία στον περασμένο πόλεμο, που μάς πήρε τη Βόρεια Ήπειρο και την κόλλησε στην Άλβανία, για να έρθει ν' άρπάξει—σά θα της δινόταν ευκαιρία—μεγαλύτερη χώρα.

τις στήλες του για κάθε αξιόλογη εκδήλωση αυτής της προσπάθειας.

Μιά άπλη έρευνα και παρακολούθηση της σημερινής κατάστασης της Άλιείας στη Χώρα μας, θα πείσει και τον πιο άπειρο πάνω στα άλιευτικά ζητήματα, ότι δε κλάδος αυτός είναι έντελως παραμελημένος και περιφρονήμένος.

Κι' όμως θα μπορούσαμε να πούμε άνεπιφύλακτα πως υπάρχει ένα πολύ πλατύ μέλλον για τον παραγωγικό αυτό κλάδο στον τόπο μας, ώστε όχι μόνο να μάς δοθεί η δυνατότητα να έξοικονομήσουμε τις έκατοντάδες έκατομμυρίων δραχμών που έξάγουμε κάθε χρόνο

γι' αγορά ψαριών και άλλων αλιψάστων, αλλά να δώσουμε συγχρόνως δουλειά σε χιλιάδες άνεργων ψαράδων και να δημιουργήσουμε καινούργιους πόρους πλούτου και ευημερίας που δυστυχώς επιμένουμε ν' αγνοούμε.

Η Ελληνική Αλιεία παρουσιάζεται λοιπόν σήμερα με τη μορφή ενός προβλήματος, που ενώ προκαλεί το ενδιαφέρον κάθε λογικού ανθρώπου, ωστόσο μένει σε αφάνεια κατά τρόπο παράδοξο απ' τους ανθρώπους που είναι σε θέση να το επιλύσουν.

Με μία νομοθεσία διοικητική και φορολογική του περασμένου αιώνα, που πολύ λίγο προσαρμόστηκε με το σύγχρονο πνεύμα από αντίδραση των οικονομικών παραγόντων του Ελληνικού Δημοσίου, έπειδή η προσαρμογή αυτή θα απαιτούσε οικονομική ένισχυση της Αλιείας.

Με μία κατάσταση από τη πλευρά της ιδιοκτησίας του υδάτινου χώρου έκμετάλλευσης, που μπορεί να παρομοιασθεί με τη μορφή της τσιφλικαδικής έκμετάλλευσης στον τομέα της Γεωργίας.

Με τεχνικά και επιστημονικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν μπροστά από πολλές δεκαετηρίδες και άποτελούν τώρα έκθέματα των αλιευτικών μουσείων!

Με οικονομική τέλος οργάνωση πρωτόγονης μορφής που αποτελεί ένα αναχρονισμό άσυγχρητο για Κράτος που θέλει να λέγεται συγχρονισμένο.

Α'. Η Αλιεία και η κατάσταση της έκμετάλλευσης των ιχθυοτροφείων.

Η Ιχθυοτροφεία, πολύ περισσότερο από τη Γεωργία και τη Κτηνοτροφία, στάθηκε ο κλάδος εκείνος της Εθνικής Οικονομίας, που δεν απασχόλησε ποτέ το Κράτος μας σοβαρά, παρά το γεγονός ότι αποτελεί πηγή ενός σταθερού εισοδήματος για την Εθνική Οικονομία. Η Αλιεία στα διάφορα Ιχθυοτροφεία, θυννεία και τα διάφορα γλυκά νερά της Ελλάδας (λίμνες και ποτάμια) και ειδικότερα η Ιχθυοοικία βρίσκονται σε πολύ χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης.

Έχουμε στην Ελλάδα περί τους 220 Ιχθυοτροφικούς σχηματισμούς ολόκληρη την Επικράτεια, απ' τους οποίους οι σπουδαιότεροι είναι της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου, της Μπουρούς της Θράκης, τα Ιχθυοτροφεία της Πρέβεζας, Αγουλινίτσας κλπ. Κυριώτερη παραγωγή τους είναι οι κέφαλοι, τσιπούρες, λαβράκια και χέλια.

Καθαρά έχωρη Ελληνικό προϊόν μπορεί να θεωρηθεί το αυτόταροχο που προέρχεται από τους θηλυκούς κέφαλους.

Σπουδαιότερες λίμνες μας είναι η του Αγίου Βασιλίου του Λαγκαδά της Βόλβης, η Θεσσαλική Κάρλα, η λίμνη των Ιωαννίνων, οι λίμνες της Φλώρινας, των Θηβών, του Αργινίου με σημαντικότερη παραγωγή τους τα σαζάνια και τα χέλια.

Παρά το γεγονός ότι ο δλος τους άλλους κλάδους της παραγωγής και της Βιομηχανίας, παρατηρήθηκε κάποια σχετική πρόοδος, στο ζήτημα της έκμετάλλευσης των Ιχθυοτροφείων και λιμνών όχι μονάχα δεν έγινε καμμία αξιολογή προσπάθεια, αλλά σε πολλά απ' αυτά η παραγωγή έχει ελαττωθεί σε σύγκριση με την παραγωγή τους πρό των Βαλκανικών πολέμων στην εποχή της Τουρκοκρατίας.

Την ευθύνη στην προκειμένη περίπτωση την φέρνει το Κράτος που σε καμμία συστηματική ενέργεια έχει προβεί μέχρι σήμερα για την οργάνωση της αλιείας στα κλειστά νερά (γλυκά ή υφάλμυρα) αλλά περιορίζεται στις μηδαμικές μόνο προσόδους των Ιχθυοτροφείων και του φόρου αλιείας.

Δυστυχώς δεν υπάρχουν ακριβή στατιστικά στοιχεία της απόδοσης της αλιείας στα διάφορα Ιχθυοτροφεία νερά μας.

Σύμφωνα με μία παλιά στατιστική του Υπουργείου, η έτησια παραγωγή των ψαριών μόνο σε 30 Ιχθυοτρόφα νερά φθάνει το ποσόν των 3.300.000 δκάδων.

Από τη στατιστική των 30 αυτών Ιχθυοστρ. νερών μπορούμε αναλογικά να εκτιμήσουμε την παραγωγή των 220 περίπου Ιχθυοστρ. νερών της χώρας μας.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι τα 30 Ιχθυοστρ. νερά δίδουν μία παραγωγή το χρόνο από 3.300.000 δκάδες τα 220 δίνουν 23.100.000.

Η απόδοση της ελεύθερης αλιείας είναι σχετικά μικρή συγκρινόμενη με το ποσό αυτό. Ο αριθμός αυτών θα μπορούσε ν' αύξηθεί κατά πολύ αν το ψάρεμα στα Ιχθυοστρ. νερά γινόταν συστηματικότερα, όποτε παράλληλα με την αλιεία των ψαριών άλμυρων και γλυκών νερών, μεγάλα κέρδη θα προσέφερε και η αλιεία με άλλα υδρόβια ζώα όπως τα στρείδια, τα μύδια, τα χτένια κλπ.

Β'. Η Αλιευτική πολιτική του Κράτους και το ζήτημα της ιδιοκτησίας του υδάτινου χώρου.

Η Ελλάδα παρά τη σχετική πρόοδο σ' άλλους κλάδους της Εθν. Οικ., στην Ιχθυοοικία, που θα έπρεπε να έχει αποτελέσει ένα απ' τους πιο προοδωφόρους συντελεστές της οικονομίας μας, ύστερα κατά αιώνες ολόκληρο!! Αρκεί να σημειωθεί ότι οι Ισχύοντες νόμοι των Ιχθυοτροφείων έχουν συνταχθεί το 1899, κι' από τότε δεν έχουν αλλάξει ούτε κατά ένα ψηφίο.

Χαρακτηριστικό της Κρατικής αμέλειας στο κλάδο αυτό της Εθνικής μας Οικονομίας είναι το γεγονός ότι Ισχύει μέχρι σήμερα για την έκμετάλλευση των Ιχθυοτροφείων μία απαρχαιωμένη νομοθεσία που έχει συνταχθεί από τον περασμένο αιώνα. Έτσι Ισχύει ακόμα ο Νόμος της 23 Μαρτίου 1889 για πολυετή ένοικιαση των Ιχθυοτροφείων του Κράτους, με τον οποίο ορίζεται η διαδικασία της πλειοδοτικής δημοπρασίας και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των ένοικιαστών. Οι κυριώτερες υποχρεώσεις τους είναι να μη πέρνουν έκτακτα αλιευτικά μέτρα που μπορούν να ελαττώσουν στο μέλλον την πρόσοδο των Ιχθυοτροφείων, να καταβάλουν εμπρόθεσμα το μίσθωμα και να παραδίνουν το μίσθιο σε καλή κατάσταση.

Για την εισαγωγή όμως επιστημονικής έκμετάλλευσης των Ιχθυοτροφείων, τον εμπλουτισμό των λιμνών με γόνον από καλύτερες ράτσες ψαριών και τη κατασκευή τεχνικών έργων, δεν λαμβάνεται σοβαρή φροντίδα.

Το Κράτος εξυπηρετώντας τα κεφαλαιοκρατικά συμφέροντα ντόπια και ξένα, άφισε άλυτα μέχρι σήμερα το αλιευτικό ζήτημα που είναι αιματοχρόνα κοινωνικό και οικονομικό. Δυστυχώς η αλιεία θεωρήθηκε μέχρι σήμερα απ' το κράτος σαν μία άσημαντη λεπτομέρεια, όπως αυτό αποδειχνεται απ' το γεγονός ότι απ' την άποψη της διοικητικής της εκπροσώπησης η αλιεία αντίθετα απ' ότι συμβαίνει σ' άλλα πολιτισμένα κράτη, υπάρχει απ' ένα Υπουργείο «Επιθεωρήσεως και Ελέγχου» όπως είναι το της Εθν. Οικονομίας, ενώ σαν παραγωγικός κλάδος, που έχει ανάγκη συστηματικής καλλιεργίας και μελέτης όλων των παραγωγικών κι' επιστημον. δεδομένων θα έπρεπε να είχε πρό πολλού υπαχθεί σ' ένα Υπουργείο παραγωγικού χαρακτήρος όπως είναι το Υπουργ. Γεωργίας. Έτσι η πολιτική αξιοποίηση του Ιχθυοοικισμού μας πλούτου δεν εφαρμόθηκε ποτέ σε μας.

Οι άνθρωποι που διηθύναν την αλιεία μας, τη θεώρησαν δυστυχώς πάντα σαν «κλάδο αυτοσυντηρούμενο». Τον Ιχθυολογικό πλούτο τον θεώρησαν σαν αξιο μόνο ληστρικής έκμετάλλευσης για την εξασφάλιση ενός σταθερού εισοδήματος με τις πολυετείς ένοικιασεις και τους φόρους στην ελεύθερη αλιεία και όχι σαν ένα πλουτοπαραγωγικό κλάδο δια μιάς συνεχής καλλιέργειας και βελτίωσης. Το Κράτος κατά καιρούς έπεδωσε να οργανώσει ωρισμένους μόνον κλάδους της θαλάσσιας αλιείας με συμβάσεις που έκαμε με το ιδιωτικό κεφάλαιο που ποτέ όμως είναι γνωστό δεν είναι απαλλαγμένο από κερδοσκοπικό πνεύμα.

Και στο τομέα λοιπόν αυτόν της αλιείας όλα έχουν αφεθεί στην ιδιωτική πρωτοβουλία χωρίς τις απαραίτητες κατευθύνσεις και οικονομικές ενισχύσεις από το Κράτος που περιωρίζεται στη παθητική παρακολούθηση.

Ιδιαίτερα στο τομέα της αλιευτικής πολιτικής και διοίκησης βλέπουμε να επικρατεί ακόμα μία κατάσταση φεουδαρχισμού.

Το Ελλην. Κράτος, Ιδιοκτήτης ουσιαστικά του μεγαλύτερου μέρους των λιμνών, Ιχθυοτροφείων και πολλών άλλων κλειστών νερών, δημιουργεί με τη χορήγηση του αποκλειστικού δικαιώματος έκμετάλλευσης του υδροβιολογικού πλούτου σε λίγους Ιδιώτες, τη βάρ-

ση της κακοδαιμονίας της Αλιευτικής Οικονομίας μας. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, είναι φανερό πως καμμία συζήτηση σοβαρή για τη βελτίωση της Αλιείας και την εξύψωση της Αλιευτικής μας Οικονομίας μπορεί να γίνει, αν δεν υπάρχει μία μεγαλύτερη ελευθεριότητα στη διαχείριση των λιμνών, Ιχθυοτροφείων θυννείων και άλλων υδάτινων εκτάσεων.

Η συνέχιση της ολιγαρχικής αυτής πολιτικής από το Κράτος που δίνει στην Αλιευτική μας Οικονομία τη μορφή της τσιφλικαδικής έκμετάλλευσης και έχει σαν αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του ψαρά—παραγωγού απ' το σπουδαίο αυτό κοινωνικό πλούτο, θα ήταν σήμερα έξω από κάθε Ελλην. πραγματικότητα.

Γ'. Η ένισχυση και προστασία της Αλιευτικής τάξης.

Η φορολογική επιβάρυνση των αλιευμάτων στην Ελλάδα έχει φθάσει στο ανώτατο και μη έπιτρεπόμενο όριο.

Σε πολύ λίγα μέρη καθυστερημένα της Ευρώπης, ο ψαράς ύφισταιται τόσο μεγάλη και συντριπτική επιβάρυνση που ύφισταιται στην Ελλάδα.

Δεν υπάρχει για την Αλιεία ένας φορολογικός συντελεστής προαρμοσμένος απόλυτα ούτε και σχετική με την αξία του προϊόντος που φορολογείται. Οι Δήμοι και Κοινότητες προχειρότερο προϊόν για φορολόγηση δεν βρίσκουν από τα ψάρια, που τα φορολογούν με ένα ακατανόητο φόρο, ίδίως στις Νέες Χώρες που πολλές φορές φθάνει μαζί με άλλα παρασιτικά δικαιώματα που εισπράττονται άδικαιολόγητα στο ποσοστό των 30 % και 35 % της αξίας τους.

Οι Ιχθυοτρόφοι και οι ελεύθεροι ψαράδες των Ιχθυοτροφών περιοχών για ν' απολαμβάνουν το δικαίωμα αλιείας, πρέπει να καταβάλουν «φόρο ύποτελείας» 30—40 % επί της ακαθάριστου προσόδου, στον Ιδιοκτήτη των Ιχθυοτροφείων, πρόσωπο που είναι συνήθως ξένο με την αλιεία κι' ενδιαφεράται μόνο ν' αποκομίσει όσο το δυνατό περισσότερα κέρδη απ' την είσπραξη του δικαιώματος αλιείας.

Έτσι οι δυστυχήσιμοι αυτοί είναι υποχρεωμένοι από τις 30 δκ. λ. χ. ψαρι που τυχαίνει να ψαρέψει σε μία νύχτα ένας γρίππος (που είναι δική τους Ιδιοκτησία) να πληρώνουν τις 6 δκάδες σαν φόρο προς το Κράτος (λίμνη Λαγκαδά) ή σαν δικαίωμα αλιείας στον ένοικιαστή της λίμνης (λ. Βόλβη).

Τι σημαίνει αυτό μπορούμε ν' αναλογισθούμε όταν πάρουμε υπ' όψει ότι το προϊόν των 24 δκάδων που απομένει μετά την αφαίρεση των υποχρεώσεων, θα μοιρασθεί σε 6 μερίδια Ισάριθμα προς τους 6 συντρόφους που συνεργάστηκαν στο γρίππο, οι οποίοι με το ποσό αυτό που είναι η ελάχιστη ανταμοιβή των κόπων μιας δλονύχτιας σκληρής δουλειάς, θα πρέπει να καλύψουν τις στοιχειώδεις ανάγκες συντήρησης αυτών των Ιδιών και των οικογενειών τους, ν' αγοράσουν τα ψάρια τους εργαλεία (και είναι γνωστό σήμερα πόσο πανάκριβα στοιχίζουν όταν μονάχα το νήμα στοιχίζει 2 χρυσά είκοσδράγκα την δκά) και τέλος να πληρώσουν τα χρέη τους.

Ενώ λοιπόν στους ένοικιαστές που είναι οι έκμεταλλευτές του μόχθου των Ιχθυοτροφών παρέχεται η δυνατότητα απ' το έπίσημο κράτος ενός εύκολου πλουτισμού δίχως να προσφέρουν καμμία αποκλειστικά δουλειά στη παραγωγική διαδικασία, η αλιευτική αυτή τάξη ολόκληρη εγκαταλείπεται στο έλεος του Θεού δίχως καμμία προστασία κι' ένισχυση απ' το κράτος.

Ειδικότερα όμως θα έπρεπε ν' αναφέρουμε εδώ μια ακόμη μεγαλύτερη άδικια που αντανάκλα όχι μόνο στη παραγωγή αλλά και στη κατανάλωση που βρίσκεται έτσι αναγκασμένη να ύφισταιται τις συνέπειες μιας όχι τόσο δικαιολογημένης επιβάρυνσης του αλιεύματος και τόσο δικαιολογημένων φόρους και δικαιώματα που με ένα σωρό παρασιτικούς φόρους και δικαιώματα που εισπράττονται με διάφορα προσχήματα.

Είναι αφάνταστα μεγάλη η έκμετάλλευση που γίνεται σήμερα ακόμα σε βάρος των ψαράδων εκτός από το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες με τη βαριά φορολογία από το Ιδιωτικό κεφάλαιο και από τους Ιχθυεμπόρους που λέγονται στη γλώσσα των ψαράδων «μανάβηδες» και που σαν μεσάζοντες μεταξύ

παραγωγής και κατανάλωσης έχουν γίνει οι δανειστές των έπαγγελματιών ψαράδων απ' τους οποίους εξασφαλίζουν την παραγωγή για αποκλειστική τους έμπορία.

Έτσι οι ψαράδες βρίσκονται κάτω από την οικονομική εξάρτηση των μανάβηδων που τις μέν τιμές των ψαριών ρυθμίζουν σε χαμηλές τιμές για τα δάνεια όμως που δίνουν εισπράττουν τόκους μεγάλους.

Έτσι η οικονομική κατάσταση των ψαράδων συνεχώς χειροτερεύει γιατί τα αλιευτικά μέσα τους (έργαλεία, δίκτυα, σκάφη κλπ.) έχουν φθαρεί ενώ η τιμές τους έχουν σήμερα ακριβήνει.

Οι ψαράδες και οι Ιχθυοτρόφοι μας θα ανακουφισθούν, όταν με μία ριζική αλιευτική μεταρρύθμιση απαλλαγούν ακόμη απ' τη τοκογλυφία, τη δυσβάστακτη φορολογία, την άπληστία του έμπορου των αλιευτικών ειδών και τους μεγάλους δασμούς.

Δ'. Πως αντιμετωπίζεται το αλιευτικό ζήτημα σε άλλες Χώρες.

Είναι γνωστό πως η Σοβιετική Ρωσία, η μόνη χώρα που ενδιαφέρθηκε ουσιαστικά για τη κατήρηση της Ιδιοκτησίας του υδάτινου χώρου και την απόδοση του δικαιώματος της έκμετάλλευσης των υδάτινων εκτάσεων στους ψαράδες, με το να δώσει το δικαίωμα στους χωρικούς μιας πλείας και ελεύθερης έκμετάλλευσης των θαλάσσιων, των λιμνών και ποταμών της Χώρας και να υποβοηθήσει αυτούς να οργανωθούν σε «αλιευτικά κολχόζ» —πρότυπους δηλαδή συνεταιρισμούς, στους οποίους δουλεύουν με Ισοτιμία ψαράδες, μοιράζοντας τα προϊόν του ψαρεύματος μεταξύ τους έπειτα από την αφαίρεση ενός ποσοστού που πηγαίνει για το Κράτος και των γενικών εξόδων (προμήθειες εργαλείων, συντήρηση μηχανών κλπ.)—πέτυχε μέσα σε λίγα χρόνια μια τέτοια πρόοδο που αύξησε σε μεγάλο βαθμό τη συγκομιδή και βελτίωσε τεράστια τις συνθήκες της διαβίωσης των Σοβιετικών ψαράδων. Οι ψαράδες εκεί μένουν σε νοικοκυρεμένα ψαράδικα χωριά με ηλεκτρικούς σταθμούς, σχολές, λέσχες, εργαστήρια έπισκευών και άλλες πρακτικές ωφέλειες.

Μπροστά από την Επανόσταση, οι ψαράδες δεν κέρδιζαν περισσότερα από 50 ρούβλια το χρόνο, γιατί εργάζονταν για λογαριασμό και όφελος των Ιδιοκτητών των Ιχθυοτροφείων και των πλοιοκτητών. Στα 1930 η μέση έτήσια πρόσοδος των Ρώσων ψαράδων έφθανε τα 703 ρούβλια και στα 1937 τα 6.000 ρούβλια. Το περιοδικό «Βιομηχανία Τροφίμων», όργανο του Λαϊκού Επιτροπάτου Έπισιτισμού, δημοσίευσε στα 1937 πως τα «κολχόζ» της Αζοφικής Θάλασσας απέδωσαν πλούσια παραγωγή που έφθανε τους 150 στατήρες για κάθε μέλος του κολχόζ, δηλαδή 2 φορές περισσότερο του μέσου όρου της παραγωγής του Γερμανού ψαρά στα 1935.

Ο Αγγλος ψαράς τον ίδιο χρόνο ψάρεψε 81 στατήρες. Έπίσης η παραγωγή του Ρώσου ψαρά υπήρξε 7 φορές μεγαλύτερη απ' τη παραγωγή του Γάλλου και Ιάπωνά, που ψάρεψε στα 1937 21—27 στατήρες. Τέλος οι Ρώσοι ψαράδες της Σοβιετικής Ρωσίας έχουν ξεπεράσει κατά 1 1/2 φορά στη συγκομιδή κατ' άτομο και αυτούς ακόμη τους Νορβηγούς και Αμερικανούς ψαράδες.

Παρά το γεγονός ότι τόσο η Αζοφική όσο και η Κασπία Θάλασσα είναι από τις περισσότερες Ιχθυοπαραγωγικές θαλάσσιες του κόσμου, εν τούτοις η Βιομηχανία Αλιψάστων στη Τσαρική Ρωσία ήταν τόσο σε οργάνωση όσο και σε παραγωγή πολύ πενιχρή. Οι ψαράδες από τη κακή κατάσταση της βιομηχανίας ψαριών, υπέφεραν και βρίσκονταν σε μία φρικτή μιζέρια. Έκτος απ' αυτό όμως, στις περισσότερες περιοχές, οι χωρικοί δεν είχαν το δικαίωμα να ψαρεύουν ελεύθερα στα νερά που άνηκαν στη κυριότητα και την αποκλειστική χρήση της τάξης των ευγενών.

Πολλοί ψαράδες που πιέζονταν από τη στέρηση, αναγκάζονταν να παραβαίνουν τις απαγορευτικές διαταγές και να ήταν τυχεροί κερδίζοντας με καρδιοχτύπι το ψωμί τους, τις περισσότερες όμως φορές έπεφταν θύματα από τις σφαίρες των φυλάκων.

Η Σοβιετική Ρωσία ενδιαφέρθηκε ουσιαστικά για τη βελτίωση των όρων της διαβίωσης των ψαράδων και καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες για τη προαγωγή της αλιείας και αυτών που εργάζονται σ' αυτή.

Στά 1936 τὰ άλιευτικά κολχόζ συγκέντρωναν τὰ 93,5% όλων τών οικογενειών τών Ρώσων ψαράδων. Η Σοβιετική Ρωσία ίδρυσε πάρα πολλούς σταθμούς άλιευτικούς, έργοστάσια κονσερβοποιίας και έργοστάσια μηχανών που προμηθεύουν στά κολχόζ τὰ σύνορα των για τὸ ψάρεμα.

Η Ε.Σ.Σ.Δ. τέλος είναι ή χώρα που διαθέτει τὸ μεγαλύτερο δίκτυο υδροβιολογικῶν σταθμῶν και ιχθυογεννητικῶν ἱνστιτούτων από όλες τις χώρες του κόσμου. Από τις τελευταίες πληροφορίες που έχουμε από τη μικρή Άλβανία, ή νέα Δημοκρατική Κυβέρνηση που σχηματίστηκε μετά τὸ διώξιμο του κατακτητή, δίνοντας σημασία ἰδιαίτερη στην ανάπτυξη τῆς άλιευτικῆς παραγωγῆς και τὴν οικονομική άνδρωση του ψαρά, παράλληλα με τὴν αγροτική μεταρρύθμιση που βάζει σ' εφαρμογή, παίρνει μιὰ σειρά μέτρων ριζικής ἐπίλυσης τοῦ άλιευτικοῦ προβλήματος με τὴν καταργηση πρώτα απ' όλα τῆς ἰδιοκτησίας και τὴν απόδοση του δικαιώματος τῆς ἐκμετάλλευσης τῶν λιμνῶν και ιχθυοτροφείων στους παραγωγούς.

Σειρά από μέτρα ριζικής άλιευτικῆς μεταρρύθμισης πέρνει ἔτισης ή Κυβέρνηση του Βελιγραδίου με τὴ ψήφιση του καινούργιου νόμου για τὴν ἀναδιοργάνωση τῆς άλιείας που θέτει εἰς ἔφαρμογή στίς ἀπηλευθερούμενες ἑπαρχίες τῆς Δαλματίας, Ἑρζεγοβίνης, Σερβίας.

Ἀξιοσημείωτη εἶναι ή ἀνάπτυξη τῆς άλιείας και εἰδικώτερα τῆς ιχθυοκομίας σέ χώρες που μπορούν να χαρακτηρισθῶν περισσότερο σάν χειραίες ὅπως ή Πολωνία ὅπου κατάρθωσαν να ὀργανώσουν σέ λίγα χρόνια μιὰ πολύ ζωντανή άλιευτική βιομηχανία και να ἱδρύσουν σπουδαῖο άλιευτικό στόλο.

Πάνω σέ συνεταιριστικές βάσεις ἀναπτύσσεται σήμερα ή γεωργική ιχθυοκομία στή Οὐγγαρία, Ἑλβετία, Γαλλία και Ἰταλία ὅπου καταβάλλεται συνεχῆς προσπάθεια για τὴν προαγωγή τῆς άλιείας και αὐτῶν που δουλεύουν σ' αὐτή.

Ἀλλά και Κράτη που ἔχουν ἀναπτυγμένη τὴν άλιεία τῆς θάλασσας, δὲν δίστασαν να στραφῶν και αὐτὰ στήν ιχθυοκαλλιέργεια τῶν γλυκῶν νερῶν με σκοπὸ να καλλιεργήσουν μέσα στίς λίμνες και τὰ ποτάμια ὠριμένες ράτσες ψαριῶν που ἀναπτύσσονται πὸ γρήγορα χάρις στήν ἐντατική παρακολούθηση τῆς ιχθυολογικῆς ἐπιστήμης που δρᾷ ἀντεώτερα στίς λίμνες και τὰ ποτάμια.

Ε'. Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ συστήματος τῆς ἐκμετάλλευσης τῶν ιχθυοτροφείων απ' εὐθείας απ' τοὺς παραγωγούς.

Η ἐκμετάλλευση τῶν λιμνῶν και ὅλων τῶν ἄλλων ὑδάτινων ἐκτάσεων, πρέπει να δοθῇ στους ὀργανωμένους συνεταιρικά ψαράδες που πρέπει να γίνουν οἱ φυσικοὶ διαχειριστὲς τοῦ ιχθυολογικοῦ πλούτου.

Η ἐκμετάλλευση τῶν ιχθυοτροφῶν νερῶν από συνεταιρισμούς κάτω από τὴν ἐποπτεία ὀργανῶν του Κράτους ή τῆς τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης με τὴν τεχνική και ἐπιστημονική καθοδήγηση εἰδικῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων, θὰ ὠφελοῦσε πολύ περισσότερο τῶν άλιευτικῶν μας κόσμο και αὐτὴ τὴν Ἑθνική μας οἰκονομία.

Με τὸ σύστημα τῆς απ' εὐθείας από τοὺς ψαράδες —παραγωγούς ἐκμετάλλευσης τῶν ὑδάτινων ἐκτάσεων, ἀποφεύγουμε ἄλλως τε και ὅλα τὰ μειονεκτήματα που παρουσιάζει συνήθως ὁ ἀναχρονιστικὸς και ληστρικός τρόπος ἐκμετάλλευσης που ἐφαρμόζεται από τοὺς ἐνοικιαστῆς ἰδιώτες και που ὀδηγεῖ ἀναπόφευκτα στήν ἐρήμωση του ιχθυολογικοῦ πλούτου τῶν ιχθυοτροφείων μας. Ἀντίθετα, ἔχουμε τὰ παρακάτω οικονομικά και τεχνικά πλεονεκτήματα.

1) Η παρουσία τεχνικῶν ὑπαλλήλων στα ιχθυοτροφεία, λίμνες και λοιπὰ νερά, θὰ ἐπιτρέψει τὴν ἐκτέλεση ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων και δειγματοληψιῶν, σύμφωνα με τις ὀδηγίες του εἰδικοῦ υδροβιολόγου—ιχθυολόγου τοῦ κέντρου που ἀναλαμβάνει τὴν υδροβιολογική μελέτη για τὴ βελτίωση τῆς παραγωγῆς.

Στὴν περίπτωση τῆς ἐκμίσθωσης, ἐπειδὴ ὁ ἐνοικιαστής δὲν ἀναλαμβάνει τὰ ἔξοδα και τὴν εὐθύνη για τὴν ἐκτέλεση συστηματικῶν ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων και ἔργων που εἶναι χρήσιμες για τὴν πλήρη μελέτη απ' τοὺς τεχνικούς ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους,

δὲν μπορεί να προταθῶν κατασκευὲς ἔργων ἐκτὸς απ' ἐκείνες που εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητες και δικαιολογούνηται ἐμπειρικά.

2) Τὸ ποσοστὸ απ' τὰ προϊόντα τῆς άλιείας που θὰ εἰσπράττει ή τοπική Αὐτοδιοίκηση ή τὸ Κράτος από τοὺς συνεταιρισμούς και που θὰ εἶναι συνάρτηση τῆς δουλειᾶς τοῦ παραγωγῶ και τῶν αὐξομειώσεων τῶν τιμῶν του προϊόντος, θὰ ἀποφέρη περισσότερα απ' ὅσα θὰ εἰσέπραττε τὸ Κράτος με τὴν ἐνοικίαση.

3) Ὁ ἐνοικιαστής ὁσοδήποτε και ἂν κερδίσει, ἀποφεύγει τὴν κατασκευή ἔργων ὑδραυλικῶν, πλωτῶν μέσων, ἐγκαταστάσεων και λοιπὰ (σύμφωνα με τις ὑποχρεώσεις που ἀναλαμβάνει απ' τὴ σύμβαση), περιορίζοντας μόνο στίς ἀπαραίτητες για τὴ δουλειά του ἐπισκευὲς και αὐτὸ για να μὴ τραβήξει τὴ προσοχή τῶν ἐνδιαφερομένων για τὴν ἐκμετάλλευση και ἔτσι κινδυνεύσει να συναντήσει πολλοὺς ἀνταγωνιστὲς μετά τὴ λήξη τῆς μίσθωσης.

Στὴ περίπτωση ὅμως τῆς ἐκμετάλλευσης απ' εὐθείας απ' τοὺς παραγωγούς, κάτω από τὴν ἐποπτεία ὑπαλλήλων, εὐκολύνεται πολύ με τὴν ἀπουσία του ἐνοικιαστή ή ἐκτέλεση ἔργων βελτίωσης στή λίμνη ή τὸ ιχθυοτροφεῖο, με τὴν οικονομική ἐνίσχυση τῆς Αὐτοδιοίκησης ή τοῦ Κράτους.

4) Με τὴ δημιουργία καινούργιας δουλειᾶς, εἶναι δυνατό να ἀπασχοληθῶν ἄρκετοὶ ἄνθρωποι νέοι και πολλοὶ γεωργοὶ παραλιμνίων περιοχῶν που δὲν ἔχουν πάρη ἄρκετὸ γεωργικὸ κληρὸ για να ἐξασφαλίσουν τὴ συντήρηση τῶν οικογενειῶν των.

5) Η Αὐτοδιοίκηση με τὰ ὄργανά της και τοὺς συνεταιρισμούς ἔχουν τὴ δυνατότητα και τὴν εὐχέρεια τῆς δικαιότερης διάθεσης τῶν προϊόντων και τὴ ρύθμιση τῆς παραγωγῆς και τῆς κατανάλωσης με σκοπὸ τὴν ἱκανοποίηση τῶν παραγωγῶν και τῶν καταναλωτῶν.

ΣΤ'. Η συνεταιρική ὀργάνωση τῶν ψαράδων.

Ἀπ' ὅσα ἔχουμε πεί παραπάνω, γίνεται φανερό πὼς τὸ άλιευτικὸ αὐτὸ πρόβλημα, δὲν εἶναι ἄπλως ζήτημα ἰδιοκτησίας και ἐκμετάλλευσης τοῦ ὑδάτινου χώρου, ἀλλὰ πέρνει ἕνα πολύπλοκο χαρακτήρα με βασικὸ ζήτημα και καθήκον τὴν ὀργανωμένη συνεταιριστικὴ άλιευτικὴ οἰκονομία.

Η ὀργάνωση τῶν ψαράδων τῶν λιμνῶν και λοιπῶν ιχθυοτροφῶν νερῶν, θὰ ἐπιστρέψῃ σ' αὐτοὺς να ὑποστηρίξουν ὁμαδικὰ και ἔγκυρα τὰ ἐπαγγελματικά τους συμφέροντα και να ἐπιδιώξουν τὴν ὑποστήριξη τοῦ Κράτους και τὴν οικονομική χειραφέτησή τους.

Για τοὺς συνεταιρισμούς, κρίνουμε ἀπαραίτητη τὴν ἀνάπτυξη άλιευτικῆς πίστης, σάν πρώτη προϋπόθεση σοβαρῆς ἀναδιοργανωτικῆς προσπάθειας.

Η συνεταιριστική ὀργάνωση τῶν άλιευτικῶν πληθυσμῶν, θὰ δώσει τὴν δυνατότητα στους παραγωγούς μας να βροῦν εὐκόλα και οικονομική ἐνίσχυση και καθοδήγηση και προστασία μακριὰ από τὴν οικονομική ἐξάρτηση τῶν μανάβηδων που εἶναι οἱ μεσάζοντες μεταξύ παραγωγῶν και κατανάλωσης και ἀπὸ τοὺς δεσμευτικούς προσανατολισμούς τῆς τραπεζιτικῆς πολιτικῆς που χάραζε τὸ τραπεζιτικὸ κεφάλαιο και ή Τετταουαγουστιανή τυρρανία.

Ζ'. Οἱ συνεταιρισμοὶ και ή ρύθμιση παραγωγῆς και κατανάλωσης.

Ὁ ρόλος τῶν Συν/σμῶν στὸν τομέα τῆς ἐκμετάλλευσης τοῦ ιχθυολογικοῦ πλούτου τῶν λιμνῶν και ιχθυοτροφῶν σχηματισμῶν, δὲν εἶναι δυνατόν να ἐξετασθῇ ἀνεξάρτητα από τὸ ὅλο βασικὸ πρόβλημα τῆς ρύθμισης τῆς κατανάλωσης με σκοπὸ τὴν ἱκανοποίηση τῶν ἀναγκῶν τῶν καταναλωτῶν με σταθερὲς τιμὲς τῶν ψαρικῶν προϊόντων σέ κάθε ἐποχή τῆς χρονιάς και τῆς ρύθμισης τῆς παραγωγῆς για τὴν ἐπίτευξη τῆς οικονομικῆς και κοινωνικῆς ἀνδρωσης τοῦ ψαρά παραγωγῶ.

Η ἔλλειψη συγχρονισμένων μέσων μεταφοράς και συντήρησης τῶν ψαριῶν από τὸ ἕνα μέρος στερεῖ ἀπὸ τοὺς παραγωγούς τὴ δυνατότητα να στείλουν μόνοι τους τὰ ψάρια στα διάφορα κέντρα κατανάλωσης ὅπου θὰ μπορούσαν να πετύχουν εὐνοϊκὲς τιμὲς ἱδρύοντας

δικὰ τους πρατήρια πώλησης και ν' ἀποφύγουν ἔτσι τὴ συστηματικὴ ἐκμετάλλευση που τοὺς γίνεται ἀπὸ τοὺς μεσάζοντες, ἐνῶ ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος ἀποκλείει γενικώτερα τὴν ἀξιοποίηση τῶν ψαρικῶν που δὲν πετυχαίνουν να πάρουν τις κανονικὲς τιμὲς που ἀξίζουν ἐφ' ὅσον δὲν μπορεί να πραγματοποιηθῇ ή κανονικὴ τους διοχέτευση στα διαμερίσματα ἐκείνα τῆς χώρας που ὑποφέρουν ἀπὸ ἔλλειψη φρέσκων ψαριῶν.

Τὰ άλιεύματα αὐτὰ δὲν βρίσκουν κατανάλωση και σάν συνέπεια τῆς μεγάλης προσφοράς ἀπέναντι στή μικρὴ ζήτηση τῶν περιορισμένων καταναλωτικῶν κέντρων, ή τιμὴ τους ἐξευτελίζεται μέχρι ἐκμηδενισμοῦ.

Για ν' ἀντιδράσουν οἱ ψαράδες και οἱ ιχθυοτρόφοι, περιορίζουν τὴν παραγωγή τους με ἀναγκαστικὴ ἀνεργία.

Ἀλλ' ή κατάσταση αὐτὴ δὲν εἶναι σέ βάρος μόνον τῶν ψαράδων ἀλλὰ και πλήττει και αὐτὴ τὴ λαϊκὴ οἰκονομία ἐφ' ὅσον μιὰ πλουτοπαραγωγικὴ πηγή τῆς ἀρχηστεύεται. Παράλληλα δοκιμάζεται και αὐτὸς ὁ Ἕλληνας καταναλωτὴς τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων που οἱ ἀνάγκες του δὲν εἶναι δυνατόν να ἱκανοποιηθῶν απ' τὴν ἀνεπαρκὴ τοπικὴ άλιεία κι' ἀπὸ τις μι-

Α. ΜΑΝΤΕΚΟΥ Ἱατροῦ ὕγιεινολόγου

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η ἐξαθλίωση τῆς ὑγείας τοῦ ἀγρότη εἶναι ἀποτέλεσμα και ὄχι αἰτία τῆς οικονομικῆς του ἐξαθλίωσης

Σάν ρίξει κανεὶς μιὰ ματιά στίς στατιστικὲς τῶν θανάτων τῶν ἀγροτῶν θὰ δεῖ πὼς για ὁλόκληρες δεκαετίες ή ἐλονοσία και ή πνευμονία μαζί με τις γαστροεντερικὲς ἀρρώστιες ἔχουν τὸ μεγαλύτερο μερίδιο. Κι' αὐτὲς οἱ ἀρρώστιες εἶναι απ' τὴ κατηγορία ἐκείνων που ὅταν ὑπάρχουν τὰ ἀπαραίτητα ὕλικά μέσα και οἱ κατάλληλοι ἄνθρωποι που θ' ἀναλάβουν τὴν καταπολέμησή τους μπορούν να ἐλαττωθῶν σ' ἕνα ἐλάχιστο, ὅπως ἔχει γίνει σέ ἄλλες κοινωνίες με ὕψηλό βιωτικὸ ἐπίπεδο. Βέβαια, μερικοὶ ὑποστηρίζουν πὼς ή κακὴ ὑγεία ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τὴν οικονομικὴ ἐξαθλίωση και πνευματικὴ νάρκη και πὼς πρέπει να βελτιώσουμε τὴν ὑγεία για να καλυτερέψουμε τὴν οικονομικὴ θέση τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας.

Η ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸ θέμα εἶναι, μπαίνει στὸ δρόμο του φαύλου κύκλου και πὼς για να δοθεῖ μιὰ πρακτικὴ λύση στὸ πρόβλημα πρέπει να τονίσουμε ἐδῶ, ὅτι ὁ οικονομικὸς παράγων ἔπαιξε και θὰ παίζει ὀπωσδήποτε τὸν πὸ σπουδαῖο ρόλο, ἀφοῦ ὁποιαδήποτε μέτρα κι' ἂν ληφθῶν για τὴν καλυτέρευση τῆς ὑγείας αὐτὰ προϋποθέτουν ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ καλὰ ὀργανωμένη ὑγειονομικὴ ὕπηρεσία τὰ ἀπαραίτητα χρηματικὰ μέσα. Σὰ συνέπεια πρέπει ν' ἀναγνωρίσουμε πὼς τὸ σημερινὸ χαμηλὸ οικονομικὸ ἐπίπεδο τοῦ Ἑλλήνα χωρικοῦ στέκεται ὄχι μονάχα σάν αἰτία τῆς ἐξαθλιωμένης ὑγείας του, ἀλλὰ και σάν τὸ ἀνυπερβλήτο ἐκείνο ἐμπόδιο πάνω στὸ ὁποῖο σκοντάφτει κάθε προσπάθεια για τὸν καλυτέρεψή της. Αὐτὸ ὅμως μεταφέρει τὸν ὕγειονομικο στόν κύκλο τῆς ἔρευνας και δράσης τοῦ οικονομολόγου και κοινωνιολόγου, με τοὺς ὁποίους πρέπει να συνεργαστῇ στενὰ καθὼς και με τοὺς πολιτικούς ἂν θέλει να δεῖ τις γνώσεις και τὰ σχέδιά τους να μεταβληθῶν σέ ἔργα.

Ὅσο για τὴ σχέση τῆς φτώχειας πρὸς τὴν κακὴ ὑγεία, σὰ σχέσις αἰτίας πρὸς ἀποτέλεσμα, ἔχει παρατηρηθῇ και τονισθῇ ἀπὸ παλαιότερους και νεωτέρους ὕγεινολόγους (περισσότερο στήν Ἀμερικὴ και Ἀγγλία) και ἀναφέρουμε ἐδῶ μερικοὺς γιατί οἱ ὕγεινολόγοι

κρὲς ποσότητες ψαριῶν που ή μεταφορά τους κατορθώνεται ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ βάσανα με μέσα πρωτόγονα και με μεγάλη ἐπιβάρυνση ἐξόδων.

Προκύπτει λοιπὸν ή ἀνάγκη μιᾶς καλῆς ὀργάνωσης και ρύθμισης τῆς παραγωγῆς και τῆς κατανάλωσης ὥστε να ἐξασφαλισθῇ τὸ άλιεύμα ἀπὸ τὴ φθορὰ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς κατανάλωσης και ή αὐξηση τοῦ χρόνου τῆς ἀποδοτικῆς ἐργασίας με τὴν ἀντίστοιχη μείωση τοῦ χρόνου προετοιμασίας για τὴν δουλειά, πράγμα που θὰ συντελέσει:

1) Στὴν ἔμμεση αὐξηση τῆς παραγωγῆς.
2) Στὸν ἀποκλεισμὸ τῶν παρασιτικῶν μεσάζοντων (μανάβηδων) μεταξύ παραγωγῆς και κατανάλωσης.
3) Στὴν ἐξασφάλιση τῆς καλῆς διατήρησης τῶν ψαριῶν.

4) Στὴν διευκόλυνση τῶν άλιευτικῶν βιομηχανιῶν, στήν ἐπεξεργασία και συντήρηση τῶν ψαριῶν που περρισεύουν και

5) Στὴν ἐξεύρεση τῶν πρώτων ὕλων.
Με τὴν ὀργάνωση και ρύθμιση τῆς παραγωγῆς, θὰ πετύχουμε τὴν οἰκονομικὴ και κοινωνικὴ ἀνδρωση τῶν ψαράδων και τῶν ιχθυοτροφῶν μας.

(Στὸ ἐπόμενο τὸ 2ο μέρος τῆς μελέτης)

σὴ χώρα μας δυστυχῶς δὲν φαίνεται να δίνουν στὸ θέμα αὐτὸ τὴ σημασία που πρέπει.

Ἔτσι ὁ Charpin λέει πὼς στή Providence τῆς Ἀμερικῆς τὸ 1865 πέθαναν 10,8% ἀπὸ τις εὐπορότερες τάξεις που πλήρωναν φόρο και 24,8% απ' τοὺς φτωχοὺς που δὲν εἶχαν και δὲν πλήρωναν κανένα φόρο. Αὐτὸ δὲν ἦταν ἀποτέλεσμα καμμιάς διαφορᾶς στήν καταιομή των ἡλικιῶν οὔτε στή καταγωγή των γονιῶν τους. Ἀνάλογη συσχέτιση μεγάλης φτώχειας και μεγάλης θνησιμότητας παρατήρησαν στήν Ἀγγλία οἱ M'gonigle και Kirby (Poverty and Public Health, London 1937) ὅπου ή γενικὴ θνησιμότητα στίς οἰκογένειες που εἶχαν εἰσόδημα 25—35 σελήνια τὴν ἐβδομάδα ἦτο 25,9% ἐνῶ σ' ἐκείνες που εἶχαν εἰσόδημα μεγαλύτερο ἀπὸ 75 σελήνια μόλις ἔφθανε τοὺς 11,5%.

Οἱ ἴδιοι συγγραφεῖς ἀναφέρουν μερικὲς παρατηρήσεις τους σχετικὲς με τὴν σημασία τοῦ σπιτιοῦ και τὴν ὑγεία τῶν ἐνοίκων που ἔχουν ὕψηλό και ἐκείνων που ἔχουν χαμηλὸ εἰσόδημα. Τὸ συμπέρασμα αὐτῶν τῶν παρατηρήσεων εἶναι πὼς ή θεωρούμενη σὰ καλὴτερη και ὕγιεινότερη κατοικία ὅταν συνοδεύεται ἀπὸ αὐξηση τῆς δαπάνης για ἐνοίκιο σέ βάρος τῆς δαπάνης για διατροφή, ὄχι μονάχα δὲν συντελεῖ στήν ἐλάττωση τῆς θνησιμότητας, ἀλλὰ παρακολουθεῖται ἀπὸ αὐξηση αὐτῆς. Πραγματικὰ, αὐτὸ παρατηρήθηκε στους κατοίκους τοῦ Housewife τῆς Ἀγγλίας που εἶδαν ν' αὐξάνει ή γενικὴ τους θνησιμότητα ὅταν μεταφέρθηκαν ἀπὸ τις φτωχικὲς και ἄθλιες κατοικίες τοῦ Housewife που κάθονταν πρὸ τοῦ 1928 στα νεότεριστα ὕγεινὰ σπίτια τοῦ Mount Pleasant, για τὰ ὁποῖα ὅμως πλήρωναν περισσότερο ἐνοίκιο, χωρὶς ν' αὐξηθῇ ἀνάλογα τὸ εἰσόδημά τους κι' ἐπομένως ἐξόδευαν λιγώτερα για διατροφή.

Εἶναι περὶττὸ ἴσως να προσθέσουμε πὼς και ή φυματίωση ἔχει ἀμεση σχέση με τὴν οικονομικὴ κατάσταση διαφόρων ομάδων πληθυσμοῦ. Ἔτσι ὁ H. W. Green (Tuberculosis and economic Strata, Cleveland, 1942, 14 m. m. p.) βρῆκε τὴ πὸ κάτω θνησιμότητα ἀπὸ φυματίωση στίς διάφορες ομάδες λευκῶν και μαύρων τῆς Ἀμερικῆς ἀνάλογα με τὸ μνηαῖο των εἰσόδων.

Μηνιαίο εισόδημα
σε δολάρια

Θνησιμότητα από φυματίωση
σε 100.000 κατ. (Σταθεροποιημένη με
βάση τη κατά ηλικία κατανομή του
ένος εκατομμυρίου πληθυσμού *Αγ-
γλίας—Ουαλίας).

	Λευκοί	Μαύροι
20 ή λιγότερο	127	550
20—25	78	531
25—30	74	390
30—35	55	284
35—40	48	288
40—45	45	221

Αυτά έχουν παρατηρηθεί άλλοι, αλλά στην Έλ-
λάδα έχουμε στοιχεία με τα οποία να μπορούμε να
αποδείξουμε πως η άθλια ύγεια του αγρότου οφείλεται
στο χαμηλό του εισόδημα;

Είναι σ' όλους γνωστόν πως η "Ηπειρος πληρώνει
το πιο βαρύ φόρο σε νοσηρότητα και θνησιμότητα από
έλονοσία κι' αυτό για το μοναδικό λόγο πως είναι η
πιο παραμελημένη και φτωχιά γωνιά της Ελλάδας και
όχι για κανένα ιδιαίτερο κλιματολογικό ή εξοριστικό
λόγο που να ευνοεί την ανάπτυξη κανενός εξαιρετικά
επιπρόσθιμου είδους άνωφελους.

Σε χωριά της πεδιάδας Φιλίππων και Χρυσουπό-
λεως παρατηρήσαμε πως η θνησιμότητα των παιδιών
από έλονοσία ήταν μεγαλύτερη στις οικογένειες με
μικρότερο εισόδημα, γιατί σπανιότερα καλούσαν το
γιατρό και σπανιότερα πέρναν κίννο (Mandekos A.
Malaria and mortality among young children in Macedonia.
Riv. di Malar. 1939, p. 125).

Στα άστικά κέντρα που οι κάτοικοι έχουν ένα μέσο
ετήσιο εισόδημα 14.525 δρχ. (1936) ο σπληνικός δείκτης
έτις δείχνει το βαθμό της ένδημοεπιδημικότητας της
έλονοσίας, κυμαίνεται στην Ελλάδα από 1—15 % ενώ
στα χωριά που οι αγρότες έχουν μέσο ετήσιο εισό-
δημα 4.200 δρχ. ο σπληνικός δείκτης κυμαίνεται από
25—100 %, ανάλογα με τις περιοχές.

Για πιο λόγο όμως ο αγρότης στην Ελλάδα έχει
τόσο μικρό εισόδημα; «Πολλά παιδιά και συνεπώς με-
γάλες υποχρεώσεις απ' ενός και όλγιοι άνδρες, όλγιοι
δηλαδή ικανά εργατικά χέρια απ' έτέρου, να που έχει-
ται η οικονομική πλευρά του προβλήματος του έλλη-
νου χωριού. Αλλά υπάρχει και μια άλλη πλευρά η
κακή ύγεια των ανθρώπων της υπαίθρου...» λέει ο φί-
λος συνάδελφος κ. Βαλαώρας (Η ύγιεινή του χωριού,
Αθήνα 1945, σελ. 22). Η κακή οργάνωση της
δουλειάς στα χωριά, οι έξευτελιστι-
κές τιμές των αγροτικών προϊόντων εν
σχέσει με τις ύψηλες τιμές των βιομηχανι-
κών και, οι διάφοροι φόροι που αν-
εκαθεν επέφεταν στη ράχη του Έλληνα
αγρότη, λένουν άλλοι ειδικοί που έχουν μελετήσει
τα προβλήματα αυτά με τους όποιους συμφωνούμε κι'
εμείς. Κι' αυτό γιατί τόσο η παραγωγή όσο και η δι-
ανομή των προϊόντων των αγροτών δεν στηρίζονται στη
συνολική (οικονομική) προσπάθεια πάνω σ' ένα στρω-
μένο σχέδιο από τους πιο ειδικούς για κάθε είδος καλ-
λιέργειας και κάθε έδοφολογική και κλιματολογική
συνθήκη, αλλά στην ιδιωτική πρωτοβουλία χωρίς κα-
νένα σχέδιο και στο άτομικό κέρδος με την αναστόφευ-
ση στην ανεπαρκή έκμετάλλευση των πλουτοπαραγω-
γικών πηγών της χώρας.

Ετσι από τις 686.450.000 ημέρες εργασίας που δια-
θέτει ο ικανός για δουλειά αγροτικός μας πληθυσμός
χρησιμοποιεί κάθε χρόνο μόνο τις 281.100.000 και μ' αυ-
τές καλύπτει όλες τις ανάγκες του για τη καλλιέργεια,
συγκομιδή και μεταφορά των προϊόντων του με το ση-
μερινό καθυστερημένο και φτωχό σε απόδοση τρόπο
που καλλιεργεί τη γη. Τις υπόλοιπες 405.350.000 ήμέ-
ρες το χρόνο μένει άνεργος γιατί δεν έχει πως να τις
χρησιμοποιήσει. (Χρ. Εύελπιδης, Τεχνική, 18 Οκτωβρίου
1943).

Αυτή είναι η μια από τις κυριότερες αιτίες της
άστυφιλίας και της συρροής των νέων από τα χωριά
στις πόλεις, όπου άσχετα αν παράγουν τίποτε ή αν
αυξάνουν το εισόδημα των αναμφοβήτων, έστω κι' αν
γίνουν πλανόδιοι μικροπωλητά ή λούστροι.

Μα έτσι το πρόβλημά μας καταντά να περιμένε
τη λύση του από το άλλο εκείνο άλυτο πρόβλημα που
τόσο συζητείται σήμερα και που είναι αλληλένδετο και
με τις πολιτικές πεποιθήσεις και τη κοσμοθεωρία της
δεξιάς και άριστερας παράταξης στη χώρα μας δη-
λαδή, το «είναι ή δεν είναι βιώσιμος ή 'Ελλάδα» και
πρέπει ή δεν πρέπει με το καλό ή με το κακό «ν' απο-
κτήσουμε καινούρια έδαφη». Κατ' αρχήν κανένας δεν
θα έπρεπε ν' άρνηθεί πως καινούρια έδαφη και μάλι-
στα όπως είναι οι εύφορες πεδιάδες της Ανατολικής
Θράκης αν μας έδιδονταν χωρίς καινούριες πολεμικές
περιπέτειες θα συντελούσαν πολύ στο να γίνει η Έλ-
λάδα αυτόρκτης σε γεωργικά προϊόντα άμέσως, χωρίς
να περιμένει την έφαρμογή βελτιωμένων και συγχρο-
νισμένων μέσων καλλιέργειας, που θα χρειαζόνταν κάμ-
ποσα χρόνια δουλειά και βοήθεια οικονομική από το
έξωτερικό κεφάλαιο. Δεδομένου όμως πως αυτά είναι
ζητήματα που θα τα λύσει περισσότερο ή λιγότερο δι-
πλωματία παρά οι Έλληνες πολιτικοί, άκόμη δέ λιγώ-
τερο οι υγειονόμοι, θα έπρεπε να στηριχθούμε πάνω
στη σημερινή πραγματικότητα και να προτείνουμε ένα
σχέδιο για την υγειονομική οργάνωση του χωριού της
Ελλάδας.

Ο κ. Βαλαώρας (Ιδε άνωτέρω σελ. 96—107) προτεί-
νει ένα σχέδιο που προβλέπει την ίδρυση και λειτουρ-
γία υγειονομικών σταθμών σε κάθε χωριό με γιατρούς,
υγειονοφύλακες και πολυδύναμες άδελφές, που μ' όλα
τα σύγχρονα μέσα θεραπείας και πρόληψης των άσθε-
νείων θα φρόντιζαν για την ύγεια των χωρικών μας.
Είναι είδος κρατικοποίησης μεγάλου μέρους των για-
τρών της χώρας μας που θα άμεινονται για 200 έπι-
σκέψεις κατ' έκαστον έτος την ημέρα (άφου οι 3.000 κά-
τοικοι ή 600 οικογένειες κάθε υγειονομικού σταθμού θα
χρειασθούν ένα σύνολο από 600X12=7.200 έπισκέψεις
το χρόνο) και για όλη τη δουλειά της προληπτικής Ια-
τρικής, του άνθελονοσιακού άγώνα, του ληξιάρχου
κλπ. με 7.000 δρχ. προπολεμικές τόν μήνα, τη στιγμή
που οι 200 έπισκέψεις την ημέρα πρὸς 50 δρχ. προπολε-
μικές, την έπίσκεψη, που υπολογίζει ο ίδιος συγγρα-
φέας θα του άποδίδανε 30.000 δρχ. (προπολεμικές) τόν
μήνα και χωρίς να έχει τις άλλες άγγραφες.

Όπως και άλλοτε έχουμε τοίσει (Έλευθέρη Ζωή,
3 Δεκ. 1944) τα σχέδια για να μεταβληθούν σε έργα
χρειαζόνται τούς κατάλληλους ανθρώπους κι' έδω εί-
ναι που σκοντάφτει κάθε προσπάθεια στην Ελλάδα.

Αυτό μαζί με το μεγάλο έμπόδιο δηλ. το σημερινό
χαμηλό πολιτικοοικονομικό και μορφωτικό έπίπεδο στο
όποιο βρίσκεται ο αγροτικός πληθυσμός της χώρας
πρέπει να υπερνικηθούν για να καλύτερέψει η ύγεια
του χωριού.

Πόσο είναι δύσκολο να μεταβληθεί σε πραγματι-
κότητα το σχέδιο αυτό του κ. Βαλαώρα σήμερα που
στην Ελλάδα ο άτομικισμός βρίσκεται στο άπώγειό
του και που το σύνολο των γιατρών έχουν τη γνωστή
νοστροπία, ήθικη, έπιστημονική και κοινωνικοπολιτική
κατεύθυνση που καθορίζεται από την άρχη του άτομι-
κού κέρδους και που η έκμετάλλευση ανθρώπου από
άνθρωπο θεωρείται νόμιμη, άρκεί να πούμε πως σύμ-
φωνα με τούς υπολογισμούς του κ. Βαλαώρα θα χρεια-
στούν 2445 φιλόανθρωποι και Ιδεολόγοι γιατροί που θα
δεχθούν να εργασθούν με 7.000 δρχ. τόν μήνα τη στιγ-
μή που έξασκοϋντες την Ιατρική σαν Ιδίωτες θα έπε-
ναν 30.000 δρχ. τόν μήνα. Κι' ούτε θα μπορούσε κανέ-
νας να συστήσει αύξηση της εισφοράς κάθε οικογε-
νείας από 500 δρχ. που προβλέπει ο κ. Β. σε 2.000 δρχ.
το χρόνο, τη στιγμή που το 1936 το έτήσιο εισόδημα
της αγροτικής οικογένειας ήτο 21.685 και για στοιχειώ-
δη διαβίωση ή ίδια οικογένεια ήζει 27.987 δρχ.; (Χ.
Εύελπιδης «Τεχνική» τόμος Α' 18 Οκτ. 1943) και Α.
Άγγελόπουλου (Τό Οικονομικό Πρόβλημα της Ελλά-
δας, 1945 σελ. 12).

Επειτα οι 2.000 δρχ. θα καλύψουν μόνο τα έξοδα
της προληπτικής Ιατρικής, για δέ τις σοβαρές άρρώ-
στιες, έγχειρήσεις, δυστοκίες κλπ. θα χρειασθεί να
πληρώσει ξεχωριστά όπως γίνεται και σήμερα σ' όσα
χωριά λειτουργούν τα λεγόμενα «αγροτικά» ή «λαϊκά»
Ιατρεία του Υπουργείου Υγείνης, τόν οποίον οι για-
τροί δεν καλούνται σε σοβαρές άρρώστειες ή όταν

κληθούν ζητούν να πληρωθούν ιδιαίτερα από τούς άρ-
ρώστους.

Από τα παραπάνω βγαίνει το συμπέρασμα πως ση-
μερα ούτε έτοιμο είναι ούτε μπορεί να βρεθεί και έτοι-
μασθεί το κατάλληλο προσωπικό με τα σημερινά μέ-
σα έκπαίδευσης που διαθέτει το κράτος, αλλά κι' αν
ύπήρχε λείπει η οικονομική βάση δηλ. το έπαρκές εισό-
δημα του αγρότη που να μπορεί να βαστάξει το βάρος
μιάς φορολογίας άρκτης να καλύψει τα έξοδα μιάς
συγχρονισμένης Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και
πρόληψης των άσθενείων.

Για το λόγο αυτό αν θελήσει κανείς να προχωρή-
σει πιο πέρα από τις σημερινές προκαταλήψεις και ξε-
περνώντας τα έμπόδια της νοστροπίας του άτομικού
κέρδους, που άκόμα κυριαρχεί άνάμεσα από το μεγα-
λύτερο μέρος των έπαγγελματιών Ιατρών, καταπιαστεί
δύσσοβαρά με το πρόβλημα της Ιατρικής περίθαλψης
και υγείνης τόσο στα χωριά όσο και στις πόλεις της
Ελλάδας, γρήγορα θα αντίληφθεί πως το πρόβλημα
αυτό δεν μπορεί να λυθεί με ήμίμετρα ούτε με τη δια-
τήρηση του άπαρχαιωμένου συστήματος της Ιδιωτικής
πελατείας και έλευθέρης έξάσκησης του έπαγγέλματος
των γιατρών, αλλά με τη καθιέρωση και στην Ελλάδα
του συστήματος της συνολικής ασφάλειας όλοκλη-
ρου του πληθυσμού (γερόντων και νέων, άστων και ά-
γροτων, πλουσιών και φτωχών) ενάντια στον κίνδυνο
της άρρώστιας βαρείας ή έλαφράς, δέξιας ή χρονίας.
Τό σύστημα αυτό έχει έφαρμοσθεί με μεγάλη έπιτυχία
και σ' άλλες χώρες Ιδίως όμως στη Σοβιετική ένωση
(βλ. Webb Sinye and Beatrice. Soviet Communism: A
New Civilization? N. York 1938 p. 833) και στις Ένω-
νες Πολιτείες της Αμερικής που μέχρι τώρα είχαν
αναλάβει τη συλλογική ασφάλεια ενάντια στην άρρώ-
στεια και τα άτυχήματα ενός μεγάλου τμήματος του
πληθυσμού οι διάφορες ασφαλιστικές έταιρείες, τελευ-
ταία δέ υποβλήθηκε και έγκρίθηκε από την Ένωση
Υγειονόμων των Ένωμένων Πολιτειών νομοσχέδιο
«Κρατικοποίηση της Ιατρικής γενικά» (βλ. Surile W. G.
National Medical Cave American Journal of Public Health,
June 1945).

Όταν μιά προοδευτική Κυβέρνηση που πραγματι-
κά πονά το λαό αποφασίσει να εφαρμόσει και στην
Ελλάδα ένα τέτοιο σύστημα «γενικής κρατι-
κοποίησης της Ιατρικής» τότε όλοι οι

ύγειονομικοί τὰ νοσοκομεία, κλινικές, Ιατρεία, φάρμα-
κεία, σανατόρια, άσυλα κλπ. θα κρατικοποιηθούν και
τότε η ύγιεινή και προληπτική Ιατρική θα πάρει
τη πρωτεύουσα θέση που της άξίζει. Μιά όμως τέτοια
Κυβέρνηση μένα τέτοιο μεγαλόπνοο και προοδευτικό
πρόγραμμα θα έχει τη δύναμη και τη θέληση να κινη-
τοποίηση όχι μόνο τούς υγειονόμους και τούς για-
τρούς αλλά και όλόκληρο τόν πληθυσμό της χώρας
για να βοηθήσει με χρήμα και εργασία τη προσπάθεια
τών ειδικών για τη βελτίωση της υγείας του λαού
μέσα σ' ένα όλοκληρωμένο γενικό
σχέδιο άνοικοδόμησης της χώρας.

Τότε εύκολα θα βρεθούν και τα άναγκαία οικονο-
μικά μέσα και οι ένθουσιάζεις νέοι γιατροί που με
πίστη και αταράχνη άνάλογη μ' εκείνη που έδειξαν
τά παιδιά των αγροτών και έργατών στον πόλεμο κατά
τών κατακτητών, θα αναλάβουν τόν άγώνα ενάντια
στην άρρώστια και τη δυστυχία χωρίς να υπολογίσουν
σε άτομικά κέρδη και προσωπικές δόξες, αλλά έχον-
τας σαν μοναδική άμοιβή την έσωτερική εκείνη Ικανο-
ποίηση που πηγάζει από τη συνείδηση ότι εργάζεται
για ένα άνώτερο Ιερό σκοπό, την ύγεια του λαού για
τη ζωή και την εύτυχία του.

Αλλά τότε και τα Πανεπιστήμια και οι Ιατρικές
σχολές θα γίνουν πιο ζωντανόι και συγχρονισμέ-
νοι οργανισμοί και με την άυστηρή έπιλογή καθηγη-
τών και φοιτητών, τη στενότερη και πιο δημοκρατική
άναμεταξύ των έπαφη και συνεργασία, την άνακάλυψη
και ένίσχυση των Ιδιοφυών, την καλλιέργεια της έρευ-
νας και της άληθείας πρὸς όλες τις κατευθύνσεις θα
πάρουν ένεργό μέρος στην άνοικοδόμηση της χώρας
γενικά και στην καλύτερευση της υγείας του λαού ει-
δικότερα.

Όταν όμως τη Κυβέρνηση της χώρας πάρουν στα
χέρια τόν τέτοιον άνθρωπο με δύναμη και θέληση,
άλλά και με άγάπη πρὸς το λαό, θα γίνουν κι' άλλες
πολλές και ριζικές μεταβολές και βελτιώσεις στη διοί-
κηση και διάθεση των οικονομικών πόρων του κρά-
τους, ώστε δεν θα διατίθενται μόνο τὰ 7 % του προϋ-
πολογισμού του για ύγιεινή και Κοινωνική Πρόνοια και
55 % για έκπαίδευση, ενώ για τα χρεώσσια των έξω-
τερικών δανείων 32,5 % και για τις πολεμικές προπα-
ρασκευές 31 %, όπως γινότανε μέχρι τα τελευταία χρό-
νια πρὸ του πολέμου.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Απόσπασμα με τα κυριότερα σημεία)

Η πρώτη τακτική Γενική Συνέλευσις των Αντιπροσώ-
πων των Συνδέσμων Γεωπόνων παρὰ τη Όμοσπονδία Γεω-
πόνων Ελλάδος, συνελθούσα εν Αθήναις την 21ην Οκτω-
βρίου 1945 και ακούσασα άπάσας τας εισηγήσεις επί των
θεμάτων της Ημερησίας Διατάξεως και τας επί αυτών όμι-
λώσας, ύποδείξεις, προτάσεις και άποψεις των Αντιπροσώπων,
όμοφώνως ψηφίζει, όπως τὰ κατωτέρω συμπέρασματα άπο-
τελέσουν τας αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως επί των
συζητηθέντων θεμάτων και αναθέτει εις τόν έκλεγχομένον και
Διοικητικόν Συμβούλιον της Ο.Σ.Γ.Ε.—πλαισιούμενον και
άπό όσους αντιπροσώπους ήθελον παρατείνει την παραμo-
νήν των ένταύθα—όπως επιδώση και αναπτύξη την παρού-
σαν άπόφασιν πρὸς την Κυβέρνησιν, Υπουργόν Γεωργίας,
Αγροτικήν Τράπεζαν και Άρχηγούς Κομμάτων, μεριμνήση
δέ δια την διά του τύπου δημοσίευσιν και συνεχίσιν τας
προσπαθείας του δια την ταχύτεραν υιοθέτησιν των άπο-
φάσεων τούτων:

Ι. ΣΤΕΓΑΣΙΣ ΠΥΡΟΠΑΘΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

1) Να έπισπευσθή, με όλα τα δυνατά μέσα ή ένίσχυσις
των αγροτών, των οποίων αι οικίαι κατεστράφησαν κατά
την πολεμικήν περίοδον, με τὰ άπαραίτητα ύλικά που δεν
είναι δυνατόν να έξευρεθούν έπιτοπίως, ως και με τὰ άναγ-

καία οικονομικά μέσα, ούτως ώστε να δυνηθούν οι ένδια-
φερόμενοι μόνοι των, καταλλήλως όμως καθοδηγούμενοι, να
στεγασθούν προσωρινώς πρὸ του χειμῶνος και κατά τόν
χειμῶνα.

2) Η μόνιμος στέγασις είναι έργον επίσης των ίδιων
των ένδιαφερομένων και όχι των εργολάβων. Πρέπει συνε-
πώς να καταβληθῇ σοβαρά προσπάθεια διά την έξεύρεσιν
έπαρκών κεφαλαίων, τὰ όποια να δοθούν εις τούς αγρότας
υπό τήν μορφήν χαρακτηριστικής έπιχορηγήσεως διά την μόνιμον στέ-
γασιν των.

3) Πρὸς πραγματοποίησιν των άνωτέρω πρέπει να όργα-
νωθῇ ή σχετική εργασία εκ των κάτω με την συμμετοχήν
των ένδιαφερομένων και πρὸ παντός με την συνεργασίαν
των Συνεταιριστικῶν Οργανώσεων του χωριού, της επαρ-
χίας και του Κέντρου. Τό Υπουργείον της Γεωργίας πρέπει
ν' αναλάβῃ την σχετικήν πρωτοβουλίαν, άποκεντρωτικῶς,
με την χρησιμοποίησιν όλων των ειδικῶν (Γεωπόνων, Λα-
σολόγων, Μηχανικῶν κλπ.), και ιδιαίτερος των εξ αυτών
έχόντων άνάλογον πείραν.

ΙΙ. ΣΠΟΡΟΙ

1) Διαπιστοῦται ότι ή μη σθεναρά αντιμετώπισις εκ μέ-
ρους του Κράτους του προβλήματος της έξασφάλσεως έπαρ-

κοὺς ποσότητος σπόρων φθινοπωρινῶν καλλιερειῶν, παρὰ τὰς σχετικὰς ἐγκαίρους ὑποδείξεις καὶ διαβήματα τῶν ἀρμοδίων Γεωπονικῶν Ὑπηρεσιῶν, τῆς Ο.Σ.Γ.Ε. καὶ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν ἑνώσεων, θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σοβαρὰν μείωσιν τῶν δυναμένων νὰ καλλιερηθῶσι μὲ φθινοπωρινὰ ἐκτάσεις. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις διαπιστώνει ὅτι ἡδυνάτο νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἐξευρέσεως ἐπαρκοῦς ποσότητος σιτοσπόρου καὶ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοιοῦτου ἐκλεκτῶν ποικιλιῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀλευροποιήσιμου σίτου με σίτον κατάλληλον πρὸς σπορὰν καὶ διὰ τῆς ἐγκαίρου χρηματοδοτήσεως τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν ὁργανώσεων διὰ τὴν ἐξαγορὰν τοῦ πλεονάζοντος καταλλήλου διὰ σπορὰν σίτου.

2) Διὰ τὴν διευκόλυνσιν κατὰ τὸ δυνατόν τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἐαρινῶν καλλιερειῶν, νὰ ληφθοῦν σύντονα μέτρα ἀπὸ τοῦδε διὰ τὴν ἐξασφάλισιν πλήρους ἐπαρκείας εἰς σπόρους δι' ἅπαντα τὰ εἶδη ποὺ καλλιερηθῶνται ἐν Ἑλλάδι.

3) Ν' ἀντιμετωπισθῇ ἡ ἐπαναλειτούργησις τοῦ Κέντρου σποροπαραγωγῆς Γεωμῆλον Πάργωνος Ἀρκαδίας, ὅπου, πρὸ τῆς πολεμικῆς περιόδου, ἔχεν ἐπιτευχθῇ ἡ παραγωγή καταλλήλου σπόρου γεωμῆλον ἄνω τοῦ 1.000.000 ὁκάδων καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὁργανώσις νέων Κέντρων εἰς Πήλιον, Ταύγετον, Βέρμιον κλπ.

4) Νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὀρθολογιστικωτέρα ὁργάνωσις τῆς σποροπαραγωγῆς βελτιωμένων ποικιλιῶν σπόρων ὑπὸ τῶν Ἱδρυμάτων ἐρεῦνης, διὰ τῆς στενωτέρας τῶν συνεργασίας με τοὺς Συνεταιρισμοὺς, τῆς ἐπαρκοῦς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν, τῆς τοποθετήσεως καὶ καταλλήλου προσωπικοῦ καὶ διὰ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ὑπηρεσιακῆς τακτοποιήσεως τοῦ ὑπηρετούντος (μονιμοποιήσις ἱκανοποιητικῆς διαβάθμισις κ.λ.π.).

III. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

1) Νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα εἰσαγωγή ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ καταλλήλων ζώων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, κατὰ πρῶτιστον λόγον ἀροτριῶντων, ἡμίονων, ἱππῶν καὶ βοῶν, ἐκ τῶν Βαλκανικῶν καὶ τῶν περὶ τὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου Χωρῶν κατὰ προτίμησιν. Ἐπίσης νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἰσαγωγή ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἀγελάδων καὶ ταύρων ἀνηκόντων εἰς φυλὰς με ἱκανότητα παρασμογῆς εἰς τὰς παρ' ἡμῶν συνθήκας.

2) Νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ εἰσαγωγή ἐκ τοῦ Ἑξωτερικοῦ τῶν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καθορισθέντων ποσῶν καὶ εἰδῶν νομῆς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ δι' ἐλευθέρου συναλλαγῆματος, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐγκαίρος διανομὴ τῶν πρὸς τοὺς γεωργοκτηνοτρόφους καὶ ἐξασφαλισθῇ οὕτω ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον.

3) Νὰ καταβληθῇ ἀμέσως προσπάθεια ὥστε τὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα ζωοτροφῶν (χαρούπια, πίτυρα κλπ.), νὰ ἐξαγορασθοῦν, νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰς κτηνοτροφικὰς περιοχὰς καὶ νὰ διανεμηθοῦν εἰς τοὺς γεωργοκτηνοτρόφους. Ἐπίσης νὰ καταβληθῇ προσπάθεια ἐλαιοποιήσεως τῶν ἐν τῇ Χώρα παραγομένων ἐλαιοσπόρων (βαμβακόσπορος, σουσάμι κλπ. καὶ τῶν ἐκ τοῦ Ἑξωτερικοῦ εἰσφερόμενων καὶ ἐκ παραχθέντων τοιούτων, ὥστε νὰ διατεθοῦν ἐγκαίρως οἱ εἰς τῆς τοιαύτης ἐλαιοποιήσεως παραχθέντες πλακοῦντες.

4) Νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ γεωργοκτηνοτρόφοι με εἶδη νομῆς καὶ με χοῖμα ὥστε νὰ μὴ ἀναγκάζονται νὰ πωλοῦν τὰ ζῶα τῶν εἰτε ἀπὸ ἑλλειψιν εἰδῶν νομῆς εἰτε πρὸς κάλυψιν βιωτικῶν τῶν ἀναγκῶν. Ἐπίσης νὰ ἐνισχυθοῦν με ἐπαρκῆ χρηματικὰ μέσα οἱ γεωργοὶ οἵτινες ἔχουν ἀνάγκην ἀποκτήσεως ζώων ὥστε νὰ δύνανται εὐχερῶς νὰ προβαίνουν εἰς τὴν προμήθειαν τοιούτων, παρὰ τῶν διαθέσιμων ζῶα πρὸς πώλησιν.

5) Νὰ μελετηθῇ τὸ ταχύτερον ἡ λήψις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ μέτρων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς διαρροῆς καταλλήλων γεωργικῶς ζώων, μικρῶν καὶ μεγάλων, πρὸς σφαγὴν, ὅπερ συμβαίνει σήμερον εἰς μεγάλην κλίμακα καὶ νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος διαθέρσεως τούτων εἰς τὴν Γεωργίαν.

6) Νὰ ὁργανωθῇ τὸ ταχύτερον ἡ ἐρευνά τῶν κτηνοτροφικῶν ζητημάτων διὰ τῆς θέσεως εἰς λειτουργίαν τοῦ Κτηνοτροφικοῦ Σταθμοῦ Γιαννιτσῶν. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν θὰ πρέπει νὰ ζητηθῇ καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ΟΥΝΡΑ.

7) Νὰ μελετηθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Κτηνιατρικῆς Ἑταιρίας, ἡ ἴδρυσις αὐτοτελοῦς Κεντρικῆς καὶ Περιφερειακῆς Κτηνοτροφικῆς Ὑπηρεσίας, ἀποχωριζομένης τῆς Κτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας εἰς αὐτοτελὴ Κτηνιατρικὴν Διεύθυνσιν.

IV. ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΧΗΜΙΚΑ

1) Νὰ κρατικοποιηθῇ ἡ βιομηχανία τῶν λιπασμάτων, οὕτως ὥστε Διοικήσις, διαχειρίσις, παραγωγή νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Δημοσίου.

2) Νὰ ἐνισχυθῇ ἡ προσπάθεια διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶς ἀπλῶν τύπων λιπασμάτων.

3) Νὰ καθιερωθῇ ἐνιαία τιμὴ διαθήσεως τῶν λιπασμάτων καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.

4) Νὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ Γεωργικαὶ Συνεταιριστικαὶ Ὑπηρεσίαι διὰ τὴν διοχέτευσιν καὶ διανομὴν τῶν λιπασμάτων εἰς τὴν ὑπαιθρον.

5) Νὰ μελετηθῇ ἡ δυνατότης παρασκευῆς Συνθετικοῦ Ἀζώτου ἐν Ἑλλάδι.

6) Νὰ ἐνταθοῦν αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν ταχύτεραν εἰσαγωγὴν ἐπαρκῶν ποσοτήτων Ἀζωτούχων καὶ Φωσφορικῶν λιπασμάτων ἐκ τοῦ Ἑξωτερικοῦ.

V. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

1) Ὁ ἀριθμὸς τῶν τρακτέρ ποὺ εἰσῆχθησαν δὲν καλύπτει τὰς ἀνάγκας αἰτίνες ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τὴν πρωτοφανῆ φθορὰν τῶσιν εἰς τὰ ὑπάρχοντα προπολεμικῶς Γεωργικὰ Μηχανήματα ὅσον καὶ εἰς τὸ ζωϊκὸν κεφάλαιον. Αἱ ἀνυπέρβλητοι δυσχέρειαι ποὺ παρουσιάζονται εἰς τὴν ἄμεσον αὔξησιν τοῦ ζωϊκοῦ κεφαλαίου, ἐπιβάλλον, ὡς μερικὴν λύσιν, τὴν εἰσαγωγὴν τουλάχιστον 3.500 τρακτέρ ἰσχυρᾶς ἱπποδυνάμεως, καταλλήλων διὰ τὰς ἐλληνικὰς γεωργικὰς συνθήκας.

2) Σημαντικὴ ἑλλειψις παρατηρεῖται ἐπίσης καὶ εἰς ἅπαντα τὰ ἐλκόμενα ἀπὸ τρακτέρ βαρέα γεωργικὰ μηχανήματα (ἄροτρα, δέλτα, τρῖνα, διακόροτρα, δισκοβάρνες, σπαρτικές κλπ.). Κρίνεται ἀναγκαία ἡ εἰσαγωγὴ ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μηχανημάτων τῆς κατηγορίας ταύτης.

3) Μικρότερα μηχανήματα ζωϊκῆς ἑλξεως (ἄροτρα, σβάρνες κλπ.) εἰσῆχθησαν εἰς περιορισμένον ἀριθμὸν. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῶν γεωργῶν εἰς μηχανήματα τῆς κατηγορίας ταύτης, νὰ ἐνταθῇ καὶ ἐνισχυθῇ ἡ ἐγγύρεια παραγωγῆς κοινῶν ἀρότρων καὶ πρὸ παντὸς ὄντων καὶ ἀνταλλακτικῶν.

4) Διὰ τὴν μερικὴν κάλυψιν τῶν εἰς ἀλωναυσικὰ συγκροτήματα ἀναγκῶν, νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἰσαγωγὴ εἰσέτι, μετὰ τῆς προσεχοῦς ἐσοδείας, τουλάχιστον ἑκατὸν (100) ἀλωναυσικῶν μηχανῶν τῶν 42 καὶ 48 ἰντσῶν, με ἀνάλογον καὶ ἐπαρκῆ ἀριθμὸν ἀνταλλακτικῶν.

5) Μηχανήματα καθαρισμοῦ καὶ ἀπολυμάνσεως σπόρων δὲν εἰσῆχθησαν. Κρίνεται ἐπιβεβλημένη ἡ εἰσαγωγὴ τουλάχιστον πενήτηκοντα (50) μηχανοκινήτων συγκροτημάτων καθαρισμοῦ καὶ ἀπολυμάνσεως ὡς ἐπίσης καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τριῶν χιλιάδων (3.000), κατ' ἐλάχιστον ὄριον, χειροκινήτων σιτοκαθαριστηρίων καὶ ἀπολυμαντικῶν μηχανῶν.

6) Ὡς πρὸς τὸν τρόπον διαθέσεως τῶν βαρέων μηχανημάτων, διαπιστοῦται ἡ ἀνάγκη τῆς κατὰ προτίμησιν χορηγήσεως αὐτῶν πρὸς τοὺς Συνεταιρισμοὺς καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς συνεργατικὰς Δηλωματούχων Μηχανοδηγῶν, ἑνώσεις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Μεγαλοκαλλιερητῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν τῆς ἐξετάσεως τῶν υποβαλλομένων σχετικῶν αἰτήσεων, νὰ πρυτανεύσῃ ἀπόλυτος ἀμεροληψία καὶ δικαιοσύνη καὶ νὰ θεσπισθῇ σύστημα ἀποκεντρωτικόν.

7) Διὰ τὴν καλλιτέραν τέλος ἀξιοποίησιν τῶν μηχανημάτων, νὰ χορηγηθῇ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Μηχανικῆς Καλλιερειᾶς περιορισμένος ἀριθμὸς μηχανημάτων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν αὐτῆς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν γενικωτέρων τῆς σκοπῶν. Ἀναγκαία κρίνεται ἐπίσης ἡ ὁργάνωσις ἀρκετὰ πυκνοῦ ἀριθμοῦ Σταθμῶν ἐπισκευῆς καὶ συναρμολογήσεως μηχανημάτων ὡς καὶ ἡ δημιουργία προοιποθέσεων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν μεγάλου ἀριθμοῦ Τεχνιτῶν, προτιμωμένων τῶν ἀποφοίτων Γεωργικῶν Σχολείων.

VI. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

1) Ἡ ἀρμοδιότης τῶν Ὄργανισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καλλιερειαν καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατεύθυνσιν, νὰ μετατεθῇ εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ὅπου θὰ συσταθοῦν εἰδικὰ Συμβούλια διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν διαφορῶν ἀγροτικῶν προϊόντων (καπνός, σταφίδα, βάμβαξ κλπ.).

2) Ἡ ἀρμοδιότης τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν προϊόντων αὐτῶν, νὰ περιέλθῃ εἰς τὰς Συνεταιριστικὰς Ὄργανώσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἀγροτῶν.

3) Δι' ὅσον διάστημα θὰ διετηροῦντο οἱ Ὄργανισμοὶ ὑπὸ τὴν παρούσαν αὐτῶν μορφήν λόγῳ μὴ συστάσεως τῶν προτεινομένων καταλλήλων Συνεταιριστικῶν Ὄργανισμῶν (τριτοβάθμιοι Συνεταιριστικαὶ Ὄργανώσεις), θὰ πρέπει οὕτω νὰ μὴ ἀναπτυχθοῦν περαιτέρω, νὰ ληφθοῦν δὲ τὰ κάτωθι μέτρα, πρὸς καλλιτέραν λειτουργίαν τῶν Ὄργανισμῶν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν γεωργικῶν συμφερόντων: α) Τὰ Συμβούλια τῶν Ὄργανισμῶν νὰ ἀπαριθμοῦν κατὰ πλειοψηφίαν ἀπὸ ἀρετοῦς ἀντιπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. β) Νὰ μειωθοῦν αἱ ἐπιβαρύνσεις τῶν παραγωγῶν ἀπὸ φόρους καὶ εἰσφορὰς διὰ τοὺς Ὄργανισμούς. γ) Τὸ προσωπικὸν ὅλων τῶν Ὄργανισμῶν νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας μονιμοποιούμενον ἀναλόγως τῶν προσόντων καὶ ἐτῶν ὑπηρεσίας, πλὴν τῶν κριθησομένων ὡς ἀκατάλληλων καὶ νὰ παραμείνῃ εἰς τὰς θέσεις του, ἐν ἀποσπάσει.

VII. ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

1) Ἀναγνωρίζεται ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀποδοτικὴ ἐργασία εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Γεωργίας καὶ εἰς τὴν κατανομήν, διαχειρίσιν, διανομήν τῶν εἰδῶν καὶ ἐφοδίων τοῦ Ἑξωτερικοῦ, πρέπει οἱ Συνεταιρισμοὶ νὰ θεωρηθοῦν συνεργάται τοῦ Κράτους. Ἐπίσης ὅτι οἱ Συνεταιρισμοὶ μόνον ὡς ἐλεύθεροι, ἀνεξάρτητοι καὶ αὐτοδιοικούμενοι Ὄργανισμοὶ δύνανται νὰ ἀποβοῦν δημιουργικοί. Ἀπαντες οἱ ὑπάλληλοι, ἰδιαίτερα δὲ οἱ Ἀνώτεροι, ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ πρέπει νὰ ἐνεργοῦν.

2) Ἡ παρεμβατικὴ Νομοθεσία πρέπει νὰ παύσῃ. Νὰ καταργηθῇ πᾶσα διάταξις Νόμου, δεσμευτικῆς τῆς ἐλευθέρας δράσεως τῶν Συνεταιρισμῶν. Οἱ Συνεταίροι ποὺ διεγάρφησαν δυνάμει τοῦ Νόμου 389/45, νὰ ἐπανέλθουν εἰς τοὺς Συνεταιρισμοὺς, ἀποκτώντες ἅπαντα τὰ δικαιώματά των. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐκ τῶν διαγραφέντων μὴ συγκεντρώνοντας τὰ προσόντα ν' ἀποτελοῦν μέλη τῶν Συνεταιρισμῶν, νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διαδικασία ποὺ προβλέπεται εἰς σχετικὸν ὑπόμνημα τῆς Ο.Σ.Γ.Ε. πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἀναθέτει εἰς τὸ ἐκλεγμένον Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν ἐξέτασιν τῶν περιπτώσεων παρεβάσεων ἡ καταρρήσεων ἐξουσίας ἐκ μέρους ἐποπτικῶν ἡ ἄλλων ὁργάνων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 389 καὶ γνωστοποιῇ τούτων εἰς τὰς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας, διὰ τὴν λήψιν τῶν ἐνδεειγμένων μέτρων καὶ ἐπιβολὴν κυρώσεων.

3) Διὰ τὴν καλλιτέραν ἐκπλήρωσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ παραγωγικῆς ἀποστολῆς τῶν Συνεταιριστικῶν Ὄργανώσεων, πρέπει αὐταὶ νὰ μετέχουν με ἀρετὴν ἐκπροσώπησιν, εἰς ἅπαντα τὰ γενικά καὶ εἰδικὰ Συμβούλια τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ποὺ χειρίζονται παραγωγικὰ ζητήματα, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ Συμβούλια τῶν Ὑπουργείων ἐφοδιασμοῦ, Ἑθνικῆς οἰκονομίας, Μεταφορῶν καὶ τῶν Τραπεζῶν, Ἀγροτικῆς καὶ Ἑλλάδος ὡς καὶ εἰς τὴν Ἀνωτάτην οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν.

4) Ἡ ἐποπτεία τῶν Συνεταιρισμῶν πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας. Ἐπίσης ν' ἀφαιρεθῇ ἡ Ἐποπτεία τῶν ἀλιευτικῶν Συνεταιρισμῶν ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας. Παράλληλα αἱ Συνεταιριστικαὶ Ὄργανώσεις πρέπει νὰ ὁργανώσων ἰδίαν ὑπηρεσίαν αὐτοεποπτείας καὶ αὐτοελέγχου.

5) Ἡ Συνεταιριστικὴ πολιτικὴ ἐφεξῆς θὰ πρέπει ν' ἀσκήται με εἰδικὸν Συνεταιριστικὸν Συμβούλιον παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας με συμμετοχὴν τῶν Τεχνικῶν Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, Ἀντιπροσώπων τῶν εἰδικῶν Κλαδικῶν Ὄργανώσεων, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ αἰρετῶν Ἀντιπροσώπων τῶν συνεταρισμένων παραγωγῶν καὶ καταναλωτῶν.

6) Σχετικῶς με τὴν Κ.Υ.Δ.Ε.Π., Κ.Σ.Ο.Σ., Τ.Α.Ο.Λ., ἑνώσιν Κιτροπαραγωγῶν καὶ τοὺς ἀναγκαστικούς Ἀμπελογεργικούς καὶ λοιποὺς Συνεταιρισμούς, πρέπει νὰ καταργηθοῦν αἱ παρεμβατικαὶ νομοθεσίαι καὶ νὰ διέπονται αἱ συνεταριστικαὶ Ὄργανώσεις ἐφεξῆς ἀπὸ τὸν Νόμον 602, ἀπαλλασσόμενον ἀπὸ τὰς παρεμβατικὰς διατάξεις καὶ συμπληρούμενον δεόντως.

7) Ὁ δανεισμὸς πρὸς τοὺς Συνεταιρισμοὺς ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν πρέπει νὰ γίνεται συλλογικῶς, ὥστε νὰ παύσῃ οὐδὲποτε ἀνάμειξις τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς Α.Τ.Ε. εἰς τὰς κατ' ἄτομον διανομὰς τῶν δανείων καὶ ἐφοδίων.

8) Ἐνδείκνυται ἡ συμπλήρωσις τῆς συνεταριστικῆς Νο-

μοθεσίας ὥστε νὰ εἶναι ἐφικτὴ, χωρὶς συνεπείας διὰ τὴν Διοίκησιν τῶν Συνεταιρισμῶν, ἡ ἐξυπηρέτησις καὶ τῶν μεμονωμένων παραγωγῶν, ἐπὶ προμήθειᾳ.

9) Διαπιστοῦται ὅτι ὠρίμασαν αἱ προϋποθέσεις διὰ ν' ἀναλάβουν οἱ Συνεταιρισμοὶ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ παραγωγικὰ προβλήματα τῆς ὑπαιθρου. Συγκεκριμένως δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς τοὺς Συνεταιρισμούς:

α) Ἡ διαχείρισις τῶν ἐφοδίων ἐκ τοῦ Ἑξωτερικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν βιώσεως, ὑπὸ τὴν προμήθειαν ὅτι, εἰς μὲν τὰς Ἐπαρχίας θὰ πλαισιοῦνται ὑπὸ Ἐπιτροπῶν εἰς ἃς θὰ συμμετέχουν Ἀντιπρόσωποι τοῦ Κράτους, τῆς Οὐνρα καὶ τῶν Συνεταιρισμῶν καταναλώσεως, εἰς δὲ τὰ χωρία θὰ ἐνισχύωνται ὑπὸ ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἀρετῶν Ἀντιπροσώπων τῶν μεμονωμένων.

β) Ἡ καλλιτέρα ἀξιοποίησις τῶν τρακτέρ καὶ ἄλλων βαρέων γεωργικῶν μηχανημάτων, τὰ ὅποια εἰσάγει ἡ Οὐνρα, ἡ ἀπὸ κοινῶν ἀντιμετώπισις τῆς προμηθείας ἀνταλλακτικῶν καὶ καυσίμων, ὡς καὶ ἡ ἐξυρσεις Τεχνιτῶν.

γ) Ἡ ἀπὸ κοινῶν καὶ χονδρικῶς προμήθεια εἰδῶν ἀπαιτητῶν διὰ τὴν διαβίωσιν καὶ τὴν καλλιέργειαν, ἐκ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἡ καὶ ἐπὶ πληρωμῇ.

δ) Ἡ ἀπὸ κοινῶν συγκέντρωσις, ἀποθήκευσις, ἐπεξεργασία καὶ διαχείρισις τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἡ τοποθέτησις τούτων εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν, με τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Οὐνρα καὶ ἐν συνεργασίᾳ με τοὺς καταναλωτικούς Συνεταιρισμοὺς ἡ ἄλλους μεγάλους καὶ ἀνεγνωρισμένους Ἐμπορικούς Οἴκους.

ε) Ἡ δημιουργία φυτωρίων ἀμερικανικῶν ἀμπελών καὶ δένδρων.

στ) Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος τῶν σπόρων διὰ τῆς ἀπὸ κοινῶν προμηθείας καὶ ἐπιβλέψεως τῶν σποροπαραγωγῶν, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν Ἰνστιτούτων καὶ εἰδικῶν Σταθμῶν.

ζ) Ἡ ἴδρυσις μικρῶν βιομηχανιῶν ὅπως: ἐλαιουργεῖα, γαλακτομεῖα, κονσερβοποιεῖα, ἐκκοκιστήρια βάμβακος, ἀποξηραντήρια διάφορα κλπ., διὰ τὴν καλλιτέραν ἀξιοποίησιν καὶ τυποποίησιν τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων.

10) Ἀναγνωρίζεται ὅτι ἅπαντες οἱ ἀγρόται ἔχουν συμφέρον νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς Συνεταιρισμοὺς ὡς ἐπίσης νὰ ὑφίσταται εἰς μόνον συνεταρισμὸς κατὰ χωρίον καὶ νὰ καθιερωθῇ ὁ θεσμὸς τῶν εἰδικῶν Συνελεύσεων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων ἐκείνων ποὺ ἐνδιαφέρουν σημαντικὸν ἀριθμὸν ἀγροτῶν. Νὰ διαφωτισθοῦν ἀρμοδίως οἱ συνεταρισμοὶ ὅπως ἐγγραφοῦν εἰς τὰς ἑνώσεις Συνεταιρισμῶν. Αἱ ἑνώσεις τῶν Συνεταιρισμῶν ὅπως ὁργανωθοῦν εἰς Ὀμοσπονδίας κατὰ μεγάλα γεωγραφικά διαμερίσματα καὶ αὐταὶ ν' ἀποτελέσουν τὴν Π.Σ.Γ.Σ. ἥτις ν' ἀποκτήσῃ καὶ οἰκονομικὸν περιεχόμενον. Ἐπίσης, διὰ τὴν ἐπίτευξιν συντόμου καὶ ἀμέσου ἐπαφῆς παραγωγῶν καὶ καταναλωτῶν, νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ σύμφυξις τῶν σχέσεων καὶ ὁργανωτικῶν δεσμῶν με τοὺς καταναλωτικούς συνεταρισμούς.

11) Νὰ χρηματοδοτοῦνται οἱ συνεταρισμοὶ ἀντὶ τοῦ μεταλαμπορίου, διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν προϊόντων καὶ νὰ παραχωροῦνται τὰ ἐκάστοτε ἀναγκαζοῦντα μεταφορικά μέσα.

VIII. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ

Σχετικῶς με τὸ πρόβλημα τῆς Ἀγροτικῆς πίστεως καὶ εἰδικώτερον με τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς ταύτης ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, γίνονται αἱ κάτωθι διαπιστώσεις καὶ λαμβάνονται αἱ διατυπώμεναι ἀποφάσεις:

1) Λόγῳ τῶν καταστροφῶν ἐκ ὑπέρθευ ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, ἀπαιτοῦνται σοβαρὰ κεφάλαια διὰ τὴν ἀνασυγκροτήσιν τῆς, τὰ ὅποια πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ ἀναζητηθοῦν καὶ εἰς τὸ Ἑσωτερικόν καὶ εἰς τὸ Ἑξωτερικόν, τῶσιν διὰ τὴν χρηματοδότησιν με μικρὸν τόκον τῶν συνεταρισμῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συγκεντρώσεως, ἐπεξεργασίας (ὅπου ἐνδείκνυται τοῦτο) καὶ τοποθετήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων (ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἢ τοῖς μετρητοῖς) εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν, πρὸς προστασίαν τῶν τιμῶν—περίπτως κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν—, ὅσον καὶ διὰ τὴν χορήγησιν μεσομακροπροθέσεων δανείων διὰ γεωργικὰς, ἀτομικὰς καὶ ὁμαδικὰς βελτιώσεις καὶ ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα, τῶν ὁποίων ἡ προώθησις ἀποτελεῖ ζωτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν Χώραν μας. Ἐπίσης καὶ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἀγροτῶν με μέσα καλλιερειᾶς, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν παραγωγῶν με βραχυπρόθεσμα δάνεια, διὰ τὴν ἀντιμε-

τάσιον των καλλιεργητικών και πάσης φύσεως προμηθευτικών και από κοινοῦ ἐργασιῶν.

2) Ὁ παράγων χρήμα, ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ὀφείλει νὰ μὴ παρεμβάλλῃ δυσχερείας καὶ νὰ ἐξυπηρετῇ εὐλκιρὰ τὸν σκοπὸν τούτου. Τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι τὸ πλεόν κρίσιμον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἐνὸς γεωργικοῦ προγράμματος ποῦ πρέπει νὰ ἐκπονηθῇ καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν, Εἰδικῶν Ἐπιστημόνων, Ἀγροτῶν καὶ τῶν Ὁργανώσεων τῶν.

3) Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ὡς ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε δράσεως τῆς ἀποδεικνύεται, δὲν ἀνταπεκρίθη πρὸς τοὺς βασικοὺς αὐτοὺς σκοποὺς καὶ ἔχει ὀργανωτικὰς ἀδυναμίας τὸσον εἰς τὸν τρόπον συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς καὶ τῆς διαφύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὅσον καὶ εἰς τὰς μεθόδους ἀσκήσεως τῆς Ἀγροτικῆς πίστεως, αἱ ὁποῖαι ἐλάχιστα παρεξέκλιναν τῶν ἐφαρμοσθεισῶν ἀπὸ τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, καθ' ὃν χρόνον αὕτη ἴσκει τὴν ἀγροτικὴν πίστιν.

4) Τὰ ὄργανα τῆς Α.Τ.Ε. εἰς τὴν ἐφαρμογὴν, τὸσον τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς πολιτικῆς τῆς ὅσον καὶ κατὰ τὴν πρακτικὴν ἀντιμετώπισιν, δὲν ἠκολούθησαν, ὅσον ἐπεβάλλετο, φιλοσυνεταιριστικὴν τακτικὴν.

5) Ὁ Γεωπονικὸς Κλάδος, ὁ ὁποῖος φέρει μέρος τῆς εὐθύνης διὰ τὴν ὑποβότησιν τοῦ ἔργου τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς γεωργίας, ἐπιβάλλεται ὅπως μελετήσῃ ἐξ ὑπαρχῆς τὸ ζήτημα τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, καθὼς καὶ τὸ πλεόν κατὰλληλον ὄργανον διὰ τὴν ἀνοικοδομητικὴν ἀσκήσιν τῆς πίστεως, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν, τὸ συγκληθισμένον Συνέδριον τῶν Γεωπόνων, ν' ἀποφανθῇ σχετικῶς.

6) Διὰ τὴν ἐν τῇ μεταξὺ βελτίωσιν τῆς καταστάσεως, ἐνδείκνυται ἡ λήψις τῶν κατωτέρω μέτρων:

α) Εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, πρέπει νὰ τοποθετηθῶν αἰρετοὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν Συνεταιριστικῶν Ὁργανώσεων, ὑπ' αὐτῶν καὶ μόνον ὑποδεικνύομενοι, Ἀντιπρόσωποι τῶν Τεχνικῶν Διευθύνσεων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ αἰρετοὶ τῶν Ὁργανώσεων τῶν Εἰδικῶν Κλάδων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῆς Ο.Σ.Γ.Ε.

β) Αἱ Τεχνικαὶ Περιφερειακαὶ Ὑπηρεσίαι τῆς Α.Τ.Ε., διὰ νὰ εἶναι γόνιμον τὸ ἔργον τῶν, πρέπει νὰ διατηρήσων καὶ ἐπαυξήσων τὴν διοικητικὴν τῶν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν διακριτικὴν ὑπηρεσιακὴν τῶν ἀρμοδιότητα, διὰ τὰ ζητήματα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς πολιτικῆς τῆς Τραπεζῆς, τὰ σχετικὰ μὲ τὴν χορήγησιν εἰδῶν καὶ μεσομακροπροθέσμων δανείων.

γ) Εἰς ἕκαστον μεγάλον γεωγραφικὸν διαμερίσμα, πρέπει νὰ δημιουργηθῇ ὑπηρεσία συντονιστικὴ τῶν προσπαθειῶν καὶ κατευθύνσεων τῶν ἐργασιῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῇ Συμβούλιον ἐξ ἐνὸς Οἰκονομικοῦ, Ἐποπτικοῦ καὶ Τεχνικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, τοῦ Διευθυντοῦ ἢ Ἐπιθεωρητοῦ Γεωργίας καὶ Δασῶν καὶ δύο Ἀντιπροσώπων τῶν Γραφείων Συνεργαζομένων Ἐνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.

δ) Εἰς τὰς ἑδρας τῶν Ὑποκαταστημάτων πρέπει νὰ δημιουργηθῇ παρόμοιον Συμβούλιον, ἐξ Ἀντιπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, τῆς Ἐνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τῶν Συνεταιρισμῶν Καταναλώσεως, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι καὶ ὑπεύθυνον ὄργανον ἀσκήσεως τῆς πίστεως.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ὀφείλει νὰ υἱοθετήσῃ τὸν συλλογικὸν δανεισμὸν διὰ τοὺς συνεταιρισμούς...

ΙΧ. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἐκφράζει τὴν εὐχὴν διὰ τὴν ταχεῖαν κινητοποίησιν τῶν ὁρυχείων τῆς Χώρας καὶ τῆς Νισύρου πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τοῦ θείου καὶ τοῦ θειικοῦ χαλκοῦ. Ὁμοίως διὰ τὴν γενικωτέραν χρῆσιν τῶν ἀπορριμμάτων καπνοῦ πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἀφίδων.

Ἀναθέτει εἰς τὸ ἐκλεγμένον Διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ καταβάλῃ προσπάθειαν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας διὰ τὴν συλλογικὴν ὁργάνωσιν τῆς καταπολεμήσεως τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν, τὴν ἔντασιν τῆς φυτοπαθολογικῆς ἐρευνῆς καὶ τὴν ὁργάνωσιν τῆς Φυτοπαθολογίας, ὡς ἀνεξαρτήτου ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον.

Χ. ΕΙΔΙΚΑ ΚΛΑΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

1) Νὰ τακτοποιηθῶν ὁλοκληρωτικῶς αἱ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59 Σ. Π. συνέπειαι, διὰ τῆς ἐπαναπροσλήψεως τῶν ἀπολυθέντων καὶ τῆς προαγωγῆς τῶν ὑποβιβασθέντων. Οἱ ἐπαναδιορισθέντες νὰ παραμείνουν εἰς τὰς παλαιὰς τὰς θέσεις, ὅπου δὲ ἀνάγκαι ἀτομικαὶ ἢ ὑπηρεσιακαὶ θὰ ἐπέβαλλον μετακίνησιν, νὰ καταβάλλωνται τὰ ὁδοιπορικά τῶν ἐξοδα. Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ἀπολυθέντων καὶ ἐπαναπροσληθέντων νὰ θεωρῆται ὡς συνέχεια καὶ νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν προαγωγήν.

2) Νὰ ἀπορροφηθῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν καὶ τοὺς διαφόρους Ὁργανισμούς ἅπαντες οἱ ἀδιόριστοι Γεωπόνοι.

3) Νὰ ἐπαναπροσληθῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας οἱ Γεωπόνοι τοῦ Ὁργανισμοῦ Βάμβρακος, ἐντασσόμενοι εἰς ἀναλόγους μὲ τὸν χρόνον ὑπηρεσίας καὶ τὰ προσόντα βαθμούς.

4) Ν' ἀνακληθῶν αἱ διαθεσιμότητες τῆς Σ. Π. 25 καὶ νὰ μὴν ἐφαρμοσθῇ αὕτη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

5) Νὰ ἐπαναπροσληθῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν οἱ διὰ πολιτικούς καὶ Ἑθνικούς λόγους ἀπολυθέντες ἢ ἐξαναγκασθέντες εἰς παραίτησιν Γεωπόνοι, ἀπὸ 4ης Αὐγούστου 1936 μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως (Σ. Π. 24/1945).

6) Ν' ἀναθεωρηθῶν αἱ γενόμεναι ἀθρόως μεταθέσεις Γεωπόνων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, μὲ κριτήρια τὰ ὁικονομικὰ καὶ ὁικογενειακὰ συμφέροντα τοῦ Ὑπαλλήλου, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς Ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας.

7) Αἱ μεταθέσεις ἐν γένει Γεωπόνων Κρατικῶν καὶ μὴ Ὑπηρεσιῶν, θὰ πρέπει νὰ μὴ λαμβάνουν τὴν μορφήν διώξεων λόγῳ πολιτικῶν φρονημάτων, ἀλλὰ ν' ἀποφασίζωνται εἰς περιπτώσεις ἐξαιρετικῶν ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, λαμβανόμενων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων τῶν ὑπαλλήλων.

8) Ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ τεχνικὴ ἰδιότης δι' ὅλους τοὺς Γεωπόνους, ἀποφοίτους Ἀνωτέρων καὶ Μέσων Σχολῶν, τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν διαφόρων Ὁργανισμῶν. Ἡ βαθμολογικὴ καὶ μισθολογικὴ ἀντιστοιχία τῶν Γεωπόνων Μέσων Σχολῶν ν' ἀκολουθῇ τὴν τῶν ὁμοιοβάθμων τῶν Γεωπόνων Ἀνωτέρων Σχολῶν.

9) Νὰ κατοχυρωθῇ νομοθετικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Γεωπόνου.

10) Νὰ καταρτισθῇ Ἐπετηρὶς τῶν Γεωπόνων, ἐφαρμοζομένης ἀμέσως τῆς ὑπαρχούσης σχετικῆς Νομοθεσίας.

11) Νὰ ἐπιζητηθῇ ἡ δημοσίευσιν ἰδίου Νόμου, ρυθμιζόντος τὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξελλέσεως τῶν Γεωπόνων εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν. Κατὰ τούτου, οἱ Μέσοι Γεωπόνοι νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀκολουθοῦ καὶ νὰ ἐξελλίσσωνται μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Τμηματάρχου Α' τάξεως, οἱ δὲ Γεωπόνοι Ἀνωτέρων Σχολῶν νὰ ἐξελλίσσωνται διὰ ἀκωλύτους καὶ πέραν τοῦ βαθμοῦ τοῦ Τμηματάρχου Α' τάξεως, καθοριζομένων ὡς θέσεων Διευθυντῶν Β' καὶ Α' τάξεως τῶν θέσεων Προϊσταμένων Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἰδρυμάτων καὶ τῶν τοιοῦτων Τμηματάρχου καὶ Εἰσηγητοῦ τῶν Τεχνικῶν Τμημάτων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας. Διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ αἰτήματος τούτου (εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν—ἐξέλιξις—ὁργανικαὶ θέσεις—μισθολογίαν), νὰ υἱοθετηθῇ νό ἀπὸ 25/11/1943 πόρισμα τῆς συστάσεως ὑπὸ τῆς Ο.Σ.Γ.Ε. Ἐπιτροπῆς.

12) Ἐν σχέσει μὲ τὴν μετεκπαίδευσιν—εἰδικεύσιν τῶν Γεωπόνων ἀποφοίτων Μέσων Σχολῶν, νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ληφθεῖσα ἐν τῷ θέματι τῆς Γεωργικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπόφασις.

13) Νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὴν Διεύθυνσιν Προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας Γεωπόνος, ὁ ὁποῖος ν' ἀπασχολῆται εἰδικῶς μὲ τὰ ζητήματα τοῦ Γεωπονικοῦ Προσωπικοῦ.

14) Νὰ καθορισθῇ χιλιμετρικὴ ἀποζημίωσις διὰ τοὺς περιοδεύοντας περὶ Γεωπόνους καὶ νὰ χορηγηθῇ ἡμερησία ἀποζημίωσις διὰ τὴν αὐθιμερὸν ἐπιστροφήν.

15) Νὰ χορηγηθῶν τὸ ταχύτερον εἶδη ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως εἰς τοὺς Γεωπόνους, διότι αἱ ἀνάγκαι αὐτῶν εἶναι ἐπιτακτικώτεραι, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐκτελουμένης παρ' αὐτῶν ὑπηρεσίας (περιοδεῖται κ.λ.π.).

16) Νὰ καταβληθῶν αἱ ἐνδεδειγμέναι προσπάθειαι πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, διὰ νὰ κατανοηθῇ ἀπολύτως, ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμέσου ἐμπεδώσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας εἰς τὴν ὑπαιθρον, διότι ἡ συνέχισις τῆς σημερινῆς ἀνωμαλίας ποῦ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δολοφονίαν τοῦ Συναδέλφου Κοινῶν Γρουπάρη εἰς τὰ Φιλιατρά, διᾶξει, παρὰ νόμους φυλακίσεις καὶ κακοποιήσεις ἄλλων Συναδέλφων εἰς πλείστας περιφέρειας, ἀναγκάζει τοὺς Γεωπόνους νὰ μὴν ἐξέρχωνται ἐκτὸς τῆς ἑδρας τῶν, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐκτελοῦν ἀπροσκόπως καὶ με ψυχικὴν ἡρεμίαν τὰ ὑπηρεσιακὰ αὐτῶν καθήκοντα, ἐπὶ ἀνυπολόγιστον ζημίᾳ καὶ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν Ἀγροτικῶν ἐν γένει συμφερόντων.

17) Ἐν σχέσει μὲ τὸ γενικὸν πανυπαλληλικὸν αἶτημα τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν, ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἀποφασίζει ὅπως ὑποβοηθῇ τὰς προσπάθειαι τῶν ὑπαλλήλικῶν Ὁργανώσεων, διὰ τὸν καθορισμὸν μισθολογίου δυναμένου νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὁικογενειῶν αὐτῶν. Τὸ μισθολόγιον τοῦτο δέον νὰ συνδεθῇ μὲ τὸν τιμαριθμὸν ἵνα μὴ ὑφίσταται ἐξανέμεινον μὲ τὴν καθημερινὴν ἀνοδοὶν τῶν τιμῶν.

ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΑΛΟΓΕΡΕΑ

Διευθυντὴ τοῦ Σταθμοῦ Ἑρευνῆς Γεωργ. Τεχνολογίας Ὑπουργ. Γεωργίας

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Γ. ΤΑ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ἡ ἄμπελος ἀπασχολεῖ ἀνὰ τὴν ὕψηλιον 73 ἑκατ. στρέμ. ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 65 ἑκατομ. καλλιεργοῦνται ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐκ τούτων πάλιν 2.600 χιλιάδες ἐν Ἑλλάδι, ἥτις ἔρχεται 10ῃ κατὰ σειράν εἰς τὴν παγκόσμιον ἄμπελοφυτεῖαν μετὰ τὴν Γαλλίαν, Ἰσπανίαν, Ἰταλίαν, Πορτογαλίαν, Ρουμανίαν, Ρωσίαν, Οὐγγαρίαν, Χιλήν καὶ Ἀργεντινὴν.

Ἡ ἄμπελοφυτεῖα ἐν Ἑλλάδι κατανέμεται ὡς ἑξῆς: Συμφώνως πρὸς τὴν στατιστικὴν τοῦ 1936

Ἀμπελος οἶνοπαραγωγῆς	1.520.000	στρ. 58%
Ἀμπελος δι' ἐπιτραπέζ. σταφυλὰς	208.000	» 7,8%
Κορινθιακὴ σταφίς	648.000	» 25,0%
Σουλτανίνα	109.000	» 4,2%
Ροζακί	29.000	» 1,1%
Νεόφυτα	96.000	» 3,7%
	2.610.000	» 100,0

Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ 1/4 τουλάχιστον τῶν ἄμπελων μας ἔχει καταστραφῇ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς κατοχῆς λόγω ἀσθενειῶν καὶ ἐλεψέως περιποιήσεως.

Ἡ θέσις τῆς ἄμπελοφυτεῖας ἐν Ἑλλάδι ἐν σχέσει πρὸς τὰς κυριώτερας τῶν καλλιεργειῶν ἐμφανίζεται ὡς ἑξῆς:

ΕΙΔΟΣ	Ἑκτασίαι % σύνολον	Ἀξία τοῖς % σύνολον
Σιτηρὰ	67,4%	37,6%
Βιομηχανικὰ φυτὰ	8,6%	16,9%
Ἀμπελος	7,8%	16,5%
Ἐλαιοκομικὰ (ἐξ ὑπολογισμοῦ)	16,7%	15,9%

Ἡ ὁλικὴ ἀξία τῶν προϊόντων τῆς ἄμπελος ὑπελογίζετο κατὰ τὸ 1939 εἰς 3 περίπου δισεκατομμύρια δραχμῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ κατὰ στρέμμα ἀξία τῶν διαφόρων φυτειῶν ὑπελογίζετο προπολεμικῶς παρ' ἡμῖν ὡς ἑξῆς:

	Ἀξία εἰς δρχ. κατὰ στρέμμα
Ἀμπελοι οἶνοπαραγωγῆς	4.500
Ἀμπελοι ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν	6.000
Σταφιδάμπελοι Κορινθιακῆς	8.000
» Σουλτανίνας	15.000
Ἀγροὶ ξηρικοὶ	1.000
» ποτιστικοὶ	4.000
Καπνότοποι	4.000
Ἐλαιῶνες παραγωγῆς ἐλαίου	5.000
Ἐλαιῶνες παραγωγῆς ἐλαίων	7.000
Συκεῶνες	8.000
Λαχανόκηποι	10.000
Ἐσπεριδοειδῆ	30.000

Παραθέτομεν ἀκόμη κατωτέρω τὴν ὑπολογισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Εὐελπίδη μέσην οἰκονομικὴν ἀπόδοσιν κατὰ εἶδος καλλιεργείας διὰ τὴν περίοδον 1927—1936 εἰς δραχμάς κατὰ στρέμμα.

	ἀκαθάριστος πρὸσοδ.	καθαρὰ πρὸσοδος	κέρδη ἐπιχειρηματίου
Ἀμπελοι οἶνοπαραγωγῆς	739	81	79
Σταφιδάμπελ. Κορινθιακῆς	1652	279	84
» Σουλτανίνας	3364	786	86
Ἐλαιῶνες ἐλαίου	764	440	232
Ἐλαιῶνες ἐλαίων	857	519	230
Καπνὸς	2709	293	71
Βάμβραξ	817	121	25
Πορτοκάλια	3770	2030	32
Σύκα	1872	1317	915

Β. Οἶνος.

Ἡ παραγωγή οἴνου ἐν Ἑλλάδι ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὅρον τῆς πενταετίας 1933—1937 εἰς 3,5 ἑκατομ. ἐκατόλιτρα, τὸ σύνολον τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς ἀνέρχεται περίπου εἰς 200 ἑκατομ. ἐκατόλιτρα ἐξ ὧν τὰ 77% περίπου παράγονται ἐν Εὐρώπῃ.

Συμφώνως πρὸς τὴν στατιστικὴν τοῦ 1939 τοῦ ἐν Ρώμῃ Διεθνoῦς Ἰνστιτούτου ἡ παραγωγή εἰς τὰς κυριώτερας οἶνοπαραγωγούς χώρας εἰς ἑκατομ. ἐκατόλιτρα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Γαλλία	50 ἑκατομ.	Ρωσία	5,0 ἑκατομ.
Ἀλγερία	15 »	Οὐγγαρία	4,3 »
Ἰταλία	34 »	Χιλή	4,0 »
Ἰσπανία	16 »	Ἑλλάς	3,5 »
Ἀργεντινὴ	7,9 »	Βουλγαρία	2,0 »
Πορτογαλία	7,8 »	Γιουγκοσλαβία	3,7 »

Ἐξ ἄλλου ἡ κατανάλωσις οἴνου εἰς τὰς σπουδαιότερας χώρας ἔχει ὡς ἑξῆς εἰς ἑκατομ. ἐκατόλιτρων καὶ εἰς λίτρα κατὰ κάτοικον:

Χῶραι	Ὀλικὴ κατανάλωσις ἑκατομ. ἐκατόλ.	Κατανάλωσις κατὰ κεφαλὴν εἰς λίτρα
Γαλλία	75,1	180
Ἀλγερία	5,1	—
Ἰταλία	36,2	100
Ἰσπανία	15,8	30
Ρουμανία	9,3	30
Πορτογαλία	7,2	60
Γιουγκοσλαβία	4,1	8
Ἑλλάς	3,6	50
Οὐγγαρία	3,0	8
Ἀργεντινὴ	6,9	—
Χιλή	3,3	—
Βουλγαρία	1,3	20

Ἡ μέση τιμὴ ἀπὸ 1934—38 κατὰ ἐκατόλιτρον ἦτο 15 γαλλικὰ φράγκα χρυσά.

Ἡ οἶνοποίησις ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ 2/3 τελεῖται ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν παραγωγῶν καὶ κατὰ τὸ 1/3 ὑπὸ 90 οἶνοπ)κῶν συνεταιρισμῶν καὶ Ἐταιρειῶν. Οἱ σπουδαιότεροι τῶν οἶνοποιητικῶν ὁργανισμῶν εἶναι ὁ Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὁργανισμὸς, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐταιρεία Οἴνων καὶ Οἶνοπνευμάτων καὶ ἡ Ἀνώνυμος Ἐταιρ. Οἶνοπνευματοποιίας καὶ οἱ συνεταιρισμοὶ Ἀττικῆς, Χαλκίδος, Σάμου κλπ. οἵτινες διαθέτουν εὐρυτάτας ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν οἶνοποίησιν τῶν σταφυλῶν.

Ἡ ἔτησις ἔξαγωγή ἀνέρχεται εἰς 400.000 ἐκατόλιτρα οἴνου κυρίως εἰς Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν καὶ περὶ τὰς 30.000 ἐκατόλ. γλεύκους κυρίως εἰς Ἀγγλίαν.

Γ. Ἐπιτραπέζιοι σταφυλαί.

Ἡ παραγωγή τῶν ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν μας ἀνέρχεται εἰς 75.000 τόννους, τῶν ὁποίων μόλις 30.000 τόννοι εἶναι κατὰλληλοι πρὸς ἔξαγωγήν. Αἱ ἐξαγόμεναι ποικιλίαι εἶναι κυρίως ροζακί, Σουλτανίνα, Ταχτιάς καὶ Σιδηρίτης. Τὰ 80% περίπου τῶν ἐξαγομένων σταφυλῶν μας προέρχονται ἐκ Κρήτης.

Ἡ ἔξαγωγή μας ἔφθασε τοὺς 12.500 τόννους ἐκ τῶν ὁποίων 5.000 τόννοι ἐξήχοντο σιδηροδρομικῶς καὶ οἱ ὀπόλοιποι διὰ πλοίων κυρίως εἰς Αἴγυπτον. Ἐκ τῶν σιδηροδρομικῶς ἐξαγομένων σταφυλῶν μας τὸ ἥμισυ περίπου ἀπορροφᾷ ἡ Γερμανία.

Ἀπὸ διεθνoῦς ἀπόψεως ἡ ἔξαγωγή καὶ κατανάλωσις ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν εἶχεν ὡς ἑξῆς περίπου προπολεμικῶς.

Εξαγωγή	Κατανάλωση	Εξαγωγή	Κατανάλωση
Χώρα εξαγωγής	Είς τόνους	Χώρα εισαγωγής	Ποσά εις τόνους
Ισπανία	48.000	Γερμανία	83.000
Γαλλία	37.000	Μεγ. Βρετανία	39.000
Αλγέριον	5.000	Ην. Πολ. Αμερικ.	1.300
Ιταλία	25.000	Αίγυπτος	11.000
Πορτογαλία	4.000	Ελβετία	10.000
Ολλανδία	5.000	Αυστρία	8.000
Ελλάς	12.500	Γαλλία	6.000
Βουλγαρία	11.000	Πολωνία	1.500
Βέλγιον	3.000	Καναδάς	13.000
Ρωσία	700	Τσεχοσλοβακία	2.200
Ουγγαρία	3.400	Άλλαι χώραι	15.800
Ν. Αφρική	2.200		
Η. Π. Α.	21.000		190.800
Τουρκία	200		
Παλαιστίνη	480		
Κύπρος	2.200		
Άλλαι χώραι	10.000		
	190.680		

Εκ του όλου ποσού των 352 εκατομ. τόνων σταφυλών που παρήχοντο προπολεμικώς, τὰ 86,1% περίπου ἐκρησιμοποιούντο δι' οίνοπνευματοποίησην τὰ 6,3% διὰ παραγωγὴν σταφίδας καὶ τὰ 7,6% (26 εκατομ. τόννοι) ἦσαν ἐπιτραπέζιοι σταφυλαί. Ἐκ τούτων μόλις 181 χιλιάδες τόννοι ἦτοι μόλις 0,05% εἰσέρχοντο εἰς τὸ Διεθνὲς ἐμπόριον τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν κατηναλίσκετο ἐπιτοπίως.

Τὰ ποσοστὰ ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς τῶν κυριωτέρων παραγωγικῶν καὶ καταναλωτικῶν χωρῶν ἦσαν ὡς ἑξῆς περίπου.

Χώρα εἰσαγωγῆς	ποσοστὸν %	Χώρα ἐξαγωγ.	ποσοστὸν %
Γερμανία	39,1 %	Βουλγαρία	9,2
Γαλλία	8,3 %	Ισπανία	28,2
Πολωνία	2,5 %	Γαλλία	4,3
Ηνωμ. Βασίλειον	25,9 %	Ελλάς	5,6
Ελβετία	7,3 %	Ουγγαρία	5,8
Καναδάς	5,5 %	Κάτω Χῶραι	4,5
Βραζιλία	1,8 %	Ιταλία	18,2
Αίγυπτος	4,9 %	Ηνωμ. Πολιτεῖαι	9,8
		Αργεντινή	3,6
		Αλγερία	5,1
		Ενωσ. Νοτ. Αφρικ.	3,3

Ἐκτὸς τῶν παλαιο ἐρῶν ἐξαγωγικῶν χωρῶν τὰ τελευταῖα ἔτη προστίθενται διαδοχικῶς καὶ νέαι τοιαῦται μετὰ ποσοστὰ ἐξαγωγῆς αὐξανόμενα διαρκῶς. Οὕτω μετὰ τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Ελλάδα προσετέθησαν ἡ Ουγγαρία, Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία καὶ ἐσχάτως καὶ ἡ Τουρκία.

Αἱ κυριώτεραι ἀγοραὶ τῶν Ἑλληνικῶν σταφυλῶν εἶναι ἡ Αἴγυπτος ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἀγγλία. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν Αἴγυπτον ἡ θέσις μας εἶναι ἀρκετὰ πλεονεκτικὴ ἀπέναντι ἄλλων χωρῶν, καὶ ὁ μόνος κίνδυνος εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐπιτοπίου παραγωγῆς εἰς τὴν Γερμανίαν μὲς συναγωνίζονται ἡ Βουλγαρία, Ἰσπανία, Ἰταλία καὶ Ουγγαρία περισσότερον δὲ ὅλων ἡ Βουλγαρία μετὰ τὸ μικρότερον κόστος προσφορᾶς τὸ κόστος τῶν ἰδικῶν μας σταφυλῶν ἐπὶ βαγονίου ἦτο 8,5 δρχ. καθ' ὃν χρόνον διὰ τὰς Βουλγαρικὰς σταφυλὰς ἐκυμαίνετο ἀπὸ 5—7 δραχμάς. Εὐτυχῶς δτι πλεονεκτοῦμεν εἰς πρωϊμότητα καὶ οὕτω ἡμποροῦμε νὰ ἐξάγωμε ἀνενοχλήτως σχεδὸν μέχρι τῶν μέσων Σεπτεμβρίου τὰς σταφυλὰς μας εἰς Γερμανίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγορὰν τῆς Ἀγγλίας αἱ χώραι ποὺ μὲς συναγωνίζονται εἶναι κυρίως Β. Ἀμερικὴ καὶ Ν. Ἀφρική ποὺ κάμνουν τὰς ἐξαγωγὰς τῶν εἰς ἄλλην ἐποχὴν τῆς ἰδικῆς μας, ἡ Ἰσπανία ποὺ ἐξάγει σχετικῶς ἀργά, ἡ Ὀλλανδία καὶ τὸ Βέλγιον ποὺ προσφέρουν σταφυλὰς θερμικητῶν ἐκλεκτῆς ποιότητος καὶ πολὺ ἀκριβὲς καὶ ἡ Πορτογαλία τέλος καὶ ἡ Βουλγαρία ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τοὺς μᾶλλον ἐπικινδύνους συναγωνιστάς.

Τὸ μέλλον τῶν ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν μας θὰ στηριχθῇ κατ' ἀνάγκην ἐπὶ τῆς παραγωγῆς πρωϊμων κυρίως καὶ ἐν μέρει ὀψιμων σταφυλῶν. Ἡ τεχνικὴ ὀργάνωσις τῆς ἐξαγωγῆς μας θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν χρησιμοποίησιν μέσων προψύξεως καὶ Containers καὶ συγχρόνως τὴν μείωσιν

τοῦ κόστους τῆς συσκευασίας, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ γίνεταί ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἀμπελουργοὺς ὅπως συμβαίνει στὴν Βουλγαρία, καταλλήλως ὀδηγουμένου.

Σταφίδα

Ἡ χώρα μας παράγει περὶ τοὺς 160.000 τόνους σταφίδας δηλ. 330 εκατομ. ἐνετικές λίτρες ἔναντι παγκοσμίας παραγωγῆς ὑπερβαινούσης τοὺς 600.000 τόνους καὶ ἀκόμη περὶ τοὺς 32.000 τόνους σουλτανίνας κυρίως εἰς τὴν Κρήτην καὶ Κορινθίαν. Ἡ παγκοσμία παραγωγὴ σταφίδος διανέμεται περίπου ὡς ἑξῆς:

Ἀμερικὴ	250.000	τόννοι (κυρίως Σουλτανίνα)
Ἑλλάς	160.000	» (κυρίως Κορινθιακὴ)
Ισπανία	68.000	»
Περσία	50.000	»
Σμύρνη	45.000	»
Αὔστραλία	40.000	»
Ἑνωσις Ν. Ἀφρικ.	6.000	»
Κύπρος	3.000	»
Χιλή	2.000	»
	624.000	

Ἡ μέση ἑκτασις ἰδιοκτησίας εἰς Μεσσηνίαν εἶναι 8,5 στρέμμ. (ἔχουν ὅμως καὶ ἄλλες καλλιέργειες) εἰς Ἡλεαν εἶναι 9,5 στρεμ. εἰς Κορινθίαν 7 στρεμ.

Τὰ καλλιεργητικὰ ἔξοδα τῆς σταφίδος εἶναι 1000—1500 δρχ. τὸ στρέμμα ἢ ὅλη καλλιεργουμένη ἑκτασις εἶναι 640 χιλ. στρεμ. Τὰ ἔξοδα συσκευασίας 550 δρχ. τὸ χιλιόλιτρον, μετὰ τὸ παρκράτημα καὶ τὴν εἰσφορὰν μαζὶ φθάνουν 2900 δρχ. τὸ χιλιόλιτρον. Ὅταν ἡ τιμὴ τοῦ στατῆρος (50 χιλιόγρ.) εἰς Ἀγγλίαν εἶναι 53 σελίνια τότε τὰ 19 σελίνια ἀντιπροσωπεύουν ναῦλον δασμὸν καὶ ἔξοδα πωλήσεως, μένουν λοιπὸν 34 σελίνια διὰ τιμὴν φόμπ Πάτρας δηλ. 5950 δρχ. μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν 2900 δρχ. μένουν διὰ τὸν παραγωγὸν 3050 δρχ. περίπου.

Διὰ τὴν καλλιέργειαν ἐνὸς στρέμματος ἀπαιτοῦνται 13—14 ἡμερομίσθια.

Εἰς τὴν σουλτανίαν ἡ ἑκτασις ἢ ἀναλογουσα κατὰ οἰκογένειαν εἶναι 10—13 στρεμ. μετὰ μέσων παραγωγῆν 250 ὁκάδας τὸ κόστος τοῦ παραγωγῆ κατὰ ὁκᾶν 5,5—8 δρχ. κατὰ μέσον ὄρον 6,75 δρχ. τὰ ἔξοδα συσκευασίας καὶ ἐκτελωνισμοῦ 5,11 δρχ., ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον μέχρι τῆς προκυμᾶς Λονδίνου τὰ ἔξοδα εἶναι 4,80 δρχ. τὴν ὁκᾶν, ἡ τιμὴ πωλήσεως ἀπὸ τὸν παραγωγὸν 14 δρχ. τὴν ὁκᾶν, ἡ δὲ τιμὴ πωλήσεως εἰς Λονδὶνον 27—30 δρχ. τὸ κιλόν· τὰ ὅλικά ἔξοδα καλλιέργειας κατὰ στρέμμα 2,025.

Τὰ ἔξοδα καλλιέργειας σουλτανίνας εἰς Τουρκίαν εἶναι συνήθως 4—5 γρόσια τὸ κιλόν ἐνὶστε ὅμως φθάνουν καὶ τὰ 7—8 γρόσια.

Εἰς Κορινθίαν τὰ ἔξοδα καλλιέργειας σουλτανίνας εἶναι 1450 δρχ. τὸ στρεμ. ἡ ἀπόδοσις 300 ὁκάδ. τὰ ἔξοδα ἐξηράνσεως 500 δρχ. τὸ στρέμ. δηλ. 1,70 δρχ. τὴν ὁκᾶν τὰ δὲ ἔξοδα συσκευασίας 6—8 δρχ. τὴν ὁκᾶν.

Ὑπάρχουν εἰς Ἑλλάδα 105 ἐν ὅλῳ ἐργοστάσια σταφίδος καὶ σουλτανίνας ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 27 Σουλτανίνας καὶ τὰ ὑπόλοιπα Κορινθιακῆς (εἰς Πάτρας 32, Καλάμας 25, Αἴγιον 20).

Ἡ ἐξαγωγή τῆς σταφίδος μας ἐκυμαίνετο προπολεμικὰ γύρω ἀπὸ τὰ 140 εκατομ. ἐνετικές λίτρες καὶ γίνεταί κυρίως εἰς Ἀγγλίαν (66%) Ὀλλανδίαν, Γερμανίαν Καναδὴν κλπ. Εἰς Ἀγγλίαν ὁ εἰσαγωγ. δασμὸς ἦτο 2 σελ. κατὰ ἀγγλ. στατῆρα (50,8 χιλιόγρ.) ἐνῶ ἡ Αὔστραλιανὴ εἰσήγετο ἀνευ δασμοῦ καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ λοιπαὶ σταφίδες ἐπλήρωνον δασμὸν 11 σελίνια. Ἡ Ἑλλ. σουλτανίνα ἐπλήρωνε ἐπίσης δασμὸν 11 σελίνια.

Ἡ ὑπολειπομένη ποσότης τῶν 170 εκατομ. λιτρῶν διετίθετο ἐν μέρει εἰς οἰνοποίησην κατὰ τὸν τρυγητὸν ἐν χλωρᾷ καταστάσει καὶ εἰς παραγωγὴν οἰνοπνεύματος, ὄξους, σταφιδίνης καὶ διατροφῆν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μένει δὲ, ὡς ἀδιάθετος κατὰ τινὰς περιπτώσεις, ποσότης.

Ἡ εἰς οἰνοποίησιν διατιθεμένη χλωρὰ σταφὶς ἀπέφερε περὶ τὰς 2000 κατὰ χιλιτρον εἰς δὲ τὴν λοιπὴν βιομηχανίαν διατιθεμένη ἀπέφερε 1200 ἕως 2500 δρχ. τὸ χιλιόλιτρον περίπου.

(Ἡ μελέτη συνεχίζεται σὺν προσεχῆς)

ΟΙ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΜΑΣ

Πρὶν δυὸ μῆνες καὶ πλέον, σὺν Ὑπουργεῖο Ἑξωτερικῶν ἔφτασε ἕνα ἔγγραφο, νὰ στείλῃ ἡ Ἑλλάδα τεχνικὸς ἐμπειρογνώμονες στὴ δι-ασυμμαχικὴ διάσκεψιν ποὺ θὰ γινόταν στὸ Παρίσι γιὰ τὴν κατανομὴ γερμανικῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων στὶς νικητῆριες χώρες ἀπέναντι ἐπανορθώσεων. Ἐπρόκειτο γιὰ βιομηχανίες μεταλλουργικῆς, μεταλλευτικῆς καὶ ἄλλες τῆς κατηγορίας βαριάς βιομηχανίας. Καταλαβαίνομε πόσο ζωτικὸ ἦταν αὐτὸ τὸ γεγονός γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Πρῶτα πρῶτα, οἱ σύμμαχοι ἀναγνώρι-

ΣΤΙΓΜΕΣ

ζαν ντὲ φάκτο στὴ χώρα μας τὸ δικαίωμα νὰ ἀναπτύξῃ βιομηχανίες καὶ νὰ ἀποβάλῃ τὸ μισοαποικιακὸ χαρακτῆρα ποὺ εἶχε ὡς τὰ σήμε-ρα. Ὑστερα θὰ μποροῦσαν πολὺ σύντομα, μετὰ τὴν ἐγκαταστάσειν νὰ μεταφυτευθοῦν ζωτικῆς βιομηχανίας στὴν Ἑλλάδα.

Νὰ τώρα πῶς ἐχειρίσθη τὸ Ὑ.Ε. Ἑξωτερικῶν τὸ ζήτημα. Ἀντὶ νὰ ἀ-

πευθυνθεῖ στοὺς ἐπιστημονικοὺς ὀργανισμοὺς τοῦ τόπου γιὰ ὑπόδειξιν καταλλήλων ἐπιστημόνων, ἐκράτη-σε τὸ πρᾶμα μυστικὸ καὶ ἔκανε ἕνα πλῆθος ἀντιπροσώπων ποὺ τὸν ἐστείλει στὰ Τεχνικὰ Ὑπουργεῖα νὰ συμφωνήσουν. Στὸν πλῆθος αὐτὸν περιελάμβανε οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, ἕναν τεταρτοαυγουστιανὸ ἐπιστή-μονα, διαπρύσιο κύρηκα τῆς γεωρ-γικῆς μορφῆς τῆς χώρας (ἡ γεωρ-γία καταναλίσκει λιπάσματα βλέ-πετε), ἕναν ἔμπορο τοῦ Πειραιᾶ — τὸν ἀρχηγὸ τοῦ κυρήγματος τῆς φιλελεύθερης οἰκονομίας — καὶ ἕνα βιομήχανο καλὸν καὶ ἄξιον ἀνθρώ-πο ἀλλὰ καθόλου ἐπιστήμονα. Τὸ πρᾶγμα μᾶς θυμίζει τὸν ἄλλον πό-

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁμοσπονδία Ἑλληνικῶν Ναυτεργατικῶν Ὁργανώ-σεων, Πειραιᾶ. Λάβαμε τὸ ἔγγραφο καὶ τὸ ὑπόμνημά σας. Ὁ «Ἀνταῖος» ἀπὸ τοῦτο καὶ ὅλας τὸ τεῦχος ἀσχολεῖται μετὰ ναυτιλιακὸ πρόβλημα τῆς χώρας καὶ θὰ προσφέρει ὅλη τὴν δυνατὴ συνδρομὴν τοῦ γιὰ τὴν δημόσια συζήτηση τῶν ἀπό-ψεων τοῦ ναυτεργατικοῦ κόσμου πάνω σ' αὐτό.

Λαϊκὸ Οἶκο Βιβλίου, Θεσσαλονίκη καὶ Βιβλιοχαρτο-πωλεῖον Παπαθεοδώρου, Λάρισα. Ἐξετάζουμε τὶς προτάσεις σας καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε σχετικὰ μετὰ ἐπιστολὴν μας.

Ν. Ροζάκος, Δικηγόρον Σπάρτην, Π. Παπααναγιώ-του, Οἰνοχῶρι Παρνασσίδας. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ θερμά σας λόγια. Ἡ καλλιτέρεθ βοήθεια γιὰ τὸν «Ἀνταῖο» εἶναι νὰ πλατύνῃ τὸν κύκλον τῶν συνεργατῶν του σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ διαδοθῇ τὸ περιεχόμενό του ὅσο μπορεῖ σὲ μεγαλεί-τερο κοινόν. Ἡ συνεργασία σας ἐξετάζεται ἀπὸ τὴν συντα-κτικὴν μὲς ἐπιτροπὴν καὶ ἂν ἐγκριθῇ θὰ δημοσιεῖται μετὰ τὴν σειράν προτεραιότητάς της.

Θ. Κουγιαγκάν, Λάρισα. Διαβιβάσαμε τὴν ἐπιστολὴν σας καὶ τὶς ἀποφάσεις σας στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας. Ἐπιστήμη—Ἀνοικοδόμησις.

Γ. Ἀποστόλου, Μηχανικὸν Ἐνταῦθα. Διαβιβάσαμε τὴν ἐπιστολὴν σας μετὰ τὶς ἀποφάσεις σας γιὰ τὰ παιδαγωγικὰ ζητήματα στὴν συνεργατίδα μας Ρ. Σακνιάνη ποὺ θὰ σᾶς γράψῃ σχετικὰ.

Μ. Σκαρβέλην, Ἀκροναυπλία, Α. Μανωλικάκη, Χανιά καὶ Π. Παπαθεοδώρου, Λάρισα. Τὰ τεύχη ποὺ μᾶς ζητή-σατε στάλθηκαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Βιομηχανία:

Π. Κουβέλη, Βιομηχανικαὶ δυνατότητες καὶ ἐνεργειακὴ πολιτικὴ ἐν Ἑλλάδι: Σελ. 211. Ἐκδ. «Ἀετός» 1945.

Υγεία:

Ν. Κ. Λεύρεν: Ἡ ὑγειονομικὴ ὀργάνωσις τῆς χώρας. Σελ. 236. Ἐκδ. «Ἀετός» 1945.

Δρ. Γ. Ἀντωνιάδης: Γιὰ τὴν υγείαν, τὴν ὑγιεινὴν, τὴν ἐπιβίωσιν μας. Σελ. 64 Ἐκδ. Ὑγιον. Κόσμου» 1945.

Διδόμορα:

Ροζεντάλ-Γιουντίν: Μικρὸ φιλοσοφικὸ λεξικόν, Σελ. 343. Ἐκδ. «Τὰ Νέα Βιβλία» 1945.

Τὸ πρῶτον στὴ χώρα μας λεξικὸν φιλοσοφικῶν ὄρων καὶ ἐν-νοιῶν. Περιέχει τοὺς ὄρους καὶ ἐννοίας ποὺ συναντᾷ κανεὶς στὰ κλασσικὰ κείμενα τοῦ μαρξισμοῦ λεβινισμοῦ. Ἡ νεολογία χτίζει τὸ μέλλον της. Σελ. 64. Ἐκδ. Νέας Γενιάς 1945.

Σ. Γκόπνερ: Ἡ ὁμηρικὴ ἀνδοξία τοῦ πολιτισμοῦ στὴν ΕΣΣΑ. Σελ. 76. Ἐκδ. Α. Παπαζήσης 1945.

Σ. Ἀγαπητίδης: Ἀνακοινώσεις ἐταιρείας σοσιαλιστι-κῶν μελετῶν. Αἱ βάσεις τοῦ φιλελευθέρου σοσιαλισμοῦ. Σελ. 32.

Ρ. Χριστοῦλα: Μιά προσπόθεα ἀνανεώσεως τῆς μαρξιστι-κῆς Οἰκονομικῆς θεωρίας, Σελ. 28. Ἐκδ. Α. Παπαζήσης 1945.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Στὴ μελέτη: Ἐπέκταση καὶ ἔντασις τῆς καλλιέργειας, τοῦ κ. Α. Κριάρη νὰ γίνουν οἱ ἀκόλουθες διορθώσεις: Στὸ τεύχος 9, σελ. 206, στήλη 1, γραμμὴ 27, ἀντὶ: χέρσες δάση νὰ γίνῃ: χέρσες, δάση

Στὴν ἴδια σελίδα καὶ στήλη, γραμμὴ 1 ἀπὸ τὸ τέλος ἀντὶ: 1939 νὰ γίνῃ: 1929

Στὴν ἴδια σελίδα, στήλη 2, μετὰ τὴ γραμμὴ 32 νὰ τε-θεῖ χάρισμα.

Σελὶς 208, Πίνακας V, στήλη 4, (Σχέση μὴ καλλιεργου-μενῶν πρὸς καλλιεργούμενες ἐκτάσεις τοῦ 1911), γραμμὴ 4 ἀντὶ: 43, νὰ τεθεῖ 38

Στὸν ἴδιο Πίνακα, ἔξω ἀπὸ τὸ κάτω περιθώριον, ἀντὶ: Ἑλλάς 1911—1929 νὰ τεθεῖ: Ἑλλάς 1911—1929

Σελὶς 209, στήλη 2, γραμμὴ 17 ἀπὸ κάτω, ἀντὶ: ἀνέρ-χεται 15,5%, νὰ τεθεῖ: ἀνέρχεται σὲ 15,5%

Στὸ τεύχος 10, σελ. 233, Πίνακας X, τελευταία στήλη, ἀντὶ 250.000,5 νὰ γίνῃ 200.000,5

Σελὶς 232, Πίνακας VIII, στήλη 1911, γραμμὴ 4, ἀντὶ 23 5 νὰ γίνῃ 23,5

Στὸν ἴδιο Πίνακα, στήλη Διαφορὰ ±, γραμμὴ 5, ἀντὶ 33 4 νὰ γίνῃ: 33,4

Σελὶς 234, στήλη 1, γραμμὴ 16, ἀντὶ 122 νὰ γίνῃ: 12,2

Στὴν ἴδια σελίδα, στήλη 1, γραμμὴ 5, ἀντὶ 34,3 νὰ τεθεῖ: 71,4. Οἱ ἐπόμενες δύο γραμμὲς (6η καὶ 7η) νὰ δια-γραφθοῦν καὶ ν' ἀντικατασταθοῦν μετὰ ἐπόμενα:

Τὸ γεγονός δτι ἡ μέση ἑκτασις τῶν 71,4 στρ. ἀντιστοι-χεῖ στὸ σύνολον τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν καὶ περιλαμ-βάνει συνεπῶς καὶ ἕνα ποσοστὸ ἀκτημόνων οἰκογενειῶν ὑποδεικνύει δτι ἡ σχέση τῆς μέσης ἀναλογουσας ἐκτάσεως κατὰ ἀγροτικὴν οἰκονομία καὶ κατὰ ἀγροτικὸν ἐπιχειρημα-τία ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀντίστροφὴ ἀπὸ ἐκείνην ποὺ δίδουν τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα.

Κατὰ συνέπεια εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ συμπερά-νομε πῶς σημαντικὰς ἐκτάσεις τῆς μέτρίας καὶ τῆς με-γάλης ἰδιοκτησίας δὲν καταγράφηκαν στὴν ἀπογραφή τοῦ 1929, καὶ πῶς τὸ ποσοστὸ τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν τῆς ἀγρ. ἰδιοκτησίας ἦταν τότε στὴν πραγματικότητα ἀκόμη μεγαλύτερον.

Στὴ μελέτη τοῦ Δ. Κισκούρα. «Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος τῆς χώρας κλπ.» τεύχος 10, σελ. 227, στήλη 1, στίχ. 22 νὰ γρα-φτεῖ 1280 ἐκ. τόνν. ἀντὶ 1280 τόνν.

σελ. 228, στήλη 1, τέλος 3ης παραγρ. νὰ γραφτεῖ καλ-λίτερη διὰστροφή ἀντὶ καλλίτερη διαχείριση.

Σελ. 229, στήλη 1, στίχ. 12, νὰ γραφτεῖ ἐνεργειακῆς μὲς ἀνάγκες ἀντὶ ἐνεργητικῆς.

Σελ. 230, στήλη 2, στίχ. 22, ἡ φράσις «ἀπὸ τὴν τόνωσιν κλπ.» πρέπει νὰ μπεῖ στὸ τέλος τῆς ὑποσημείωσης.

Σελ. 231, στήλη 2, τέλος νὰ γραφτεῖ 1933 ἀντὶ 1936.

Τεύχος 9, σελ. 211, στήλη 2, στίχ. 47, νὰ γρα-φτεῖ 8,5% ἀντὶ 85%.

λεμο πού η Ελλάδα έπηρε για άπο-
ζημιώσεις Σαλασάν άρκετό να
γιατρέψει τρεις γενεές έκλύτων άν-
θρώπων διαν ή Γιουγκοσλαβία έδι-
άλεγε άτμομηχανές σιδηροδρόμου
και βαγόνια. Γιατί και τότε ή 'Ελ-
λάδα άντιπροσωπεύθηκε κατά τρό-
πο ανάλογο.

Σημειώνουμε πώς το ζήτημα είνε
λεπτότατο κι' έχει ανάγκη από έ-
πιμελέστατον έπιστημονικό χειρι-
σμό. Λογούχαρη ή Γερμανία διαθέ-
τει για την άλουμίνα έγκαταστά-
σεις μεθόδου Bayer πού απαιτούν
πολύ κάρβουνο ένω πιθανότατα σέ
μας πρέπει να έφαρμωσθεί ή μέθο-
δος Pedersen πού επιτρέπει την κα-
τευθείαν απόληψη του βωξιτικού
σίδηρου. Για να μπορεί να άποφα-
σισει ένας έπιστήμονας όριστικά
άπάνω σ' αυτό, για λογαριασμό του
έλληνικού λαού, πρέπει να έχει ά-
σχοληθεί πλατύτερα με το θέμα
και να μην είνε άπλως ό πρύτανις
άνώτατου ιδρύματος ούτε να πεί
στο τέλος: «αυτά είχανε αυτά πη-
ρα». Πρέπει να παλαίψει, να πάρει
έκείνο πού μας χρειάζεται.

Αλήθεια πώς δέν πάρθηκε άκό-
μη όριστική άπόφαση για την ά-
ποστολή (άλλο λάθος αυτό πού το
έπαναλαμβάνουμε συνεχώς) πάντο-
τε στέλνουμε τους Έλληνες άντι-
προσώπους την τελευταία στιγμή
ή κατόπιν έορτής. Βρίσκεται στα
χέρια του άρμοδιου ύπουργού ένα
σημείωμα, πιθανώς του κ. προέ-
δρου της Κυβερνήσεως, με διάφορα
πρόσωπα. Είνε αυτά πού πρέπει να
πάνε; Ίσως ναί. Ρωτάμε όμως:
Αυτή είνε ή διαδικασία του καταρ-
τισμού των τεχνικών αντιπροσω-
πειών μας, με το μαγρέμα στις
ύπουργικές άντικείμενες και τα
ψού-ψού-ψού σ' αυτό ή θα πρέπει
να μαθαίνει ό κόσμος τί γίνεται,
να ρωτιώνται τα άρμόδια ιδρύμα-
τα και έπιστημονικές οργανώσεις
και να στέλνουν ύπεύθυνα πίνακες
ειδικών από τους όποιους να ξε-
διαλέξει τελικά ή Κυβέρνηση τους
άντιπροσώπους της;

● ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Οι διανοούμενοι πολιτικοί κρα-
τούμενοι στις φυλακές Άβέρωφ ά-
πευθύνανε στον πνευματικό κόσμο
του Έξωτερικού μια διαμαρτυρία,
πού καταλήγει έτσι:

«Ζητάμε την άντίληψη και ή-
θική ένίσχυσή της, ώστε όλό-
κληρος ό λαός μας να δικαιω-
θί στους άγώνες του, και
να βρεί την έλευθερία για
την όποια πάλαψε τόσον ήρωί-
κά μαζί με τους Λαούς όλου
του κόσμου ένάντια στή φασι-
στική και χιτλερική βαρβαρότη-
τα. Ζητάμε οι δεκάδες χιλιάδες
των νέων παιδιών του Λαού μας
πού σαπίζουν σήμερα στις φυ-
λακές μας, με την μόνη πραγ-
ματική κατηγορία πώς πολέμη-
σαν για τη Λευτεριά του και
για τη Λευτεριά όλόκληρης της
άνθρωπότητας να βρούν το δα-
δυ.

νατότητα να άφιερώσουν τα
νειάτα τους στα έργα της άνοι-
κοδόμησης, της ειρήνης και του
πολιτισμού πού τους περιμέ-
νουν.

»Είμαστε βέβαιοι πώς ή έκκλη-
σή μας αυτή θα βρεί στους πνευ-
ματικούς ήγέτες της φιλελεύθε-
ρης και προοδευτικής ανθρωπό-
τητας την άνταπόκριση πού
προσδοκούμε».

Αλήθεια έχει γίνει πιά φανερό
πώς μια έμπαθής και στενόκαρδη
δικαιοσύνη χρησιμοποίησε με πα-
ρερμηνείες και σκόπιμες διαστρε-
βλώσεις του νόμου και της ούσιας,
τις μικρές εξαιρέσεις της μερικής
άμνηστείας της Βάρκιζας για να
περάσει μέσ' απ' αυτές όλους τους
Λαϊκούς Άγωνιστές, για να γεμί-
σει τις φυλακές με 20.000 περίπου
πολιτικούς κρατούμενους και να
έξανγκάσει άλλες 200.000 να έγ-
καταλείψουν τις δουλειές τους και
τα σπίτια τους και να ζούνε σαν
τ' άγρίμια στα βουνά, κυνηγημέ-
νοι. Έχει γίνει φανερό πώς δέν
καταδιώκονται οι μυριάδες αυτές
για κανένα έγκλημα, αλλά γιατί
παλαίψανε για τη Λευτεριά του
Λαού μας. Οι σκηνοθετημένες κα-
τηγορίες ξεσκεπάζονται κάθε μέρα,
χωρίς ν' άποφασίζει ή κομματική
δικαιοσύνη ν' αλλάξει ντορό. Έ-
τσι κανένα άλλο μέτρο, καμμία, έ-
στω ευρύτερη, αλλά με παραθύρα-
κια, άμνηστεία δέν μπορεί να δώ-
σει μια όριστική λύση στή γάγ-
γραйна αυτή, πού στερεί μυριάδες
παραγωγικά χέρια από την άνοι-
κοδόμηση, γιατί κι' αυτή ή ευρύ-
τερη άμνηστεία θα καταστρατηγη-
θεί με τον ίδιον άσυνείδητο τρόπο.
Μόνο μια γενική πολιτική άμνη-
στεία μπορεί να ταχτοποιήσει την
κατάσταση, και γι' αυτό άποτελεί
παλαιόκό αίτημα.

● Ο ΝΟΜΟΣ 545 ΚΑΙ ΟΙ ΕΦΟΠΛΙΣΤΕΣ

Η κυβέρνηση πού έφυγάδευσε το
δοσίλογο Πεζά έδημοσίευσε και τον
Νόμον 545 πού θα μπορούσε να
επιγράφεται «περί όριστικής κα-
ταργήσεως της έλληνικής έμπορι-
κής ναυτιλίας»!

Σύμφωνα με τον Νόμο αυτόν οι
δεσμευμένες στο έξωτερικό άποζη-
μιώσεις πολεμικών άπωλειών των
έλληνικών πλοιοκτητών κατά 70 % υπό
τον όρο να άγοράσουν πλοία μέσα
σε έπτά χρόνια, άλλίως το 30 %
θα έκπληττει ύπέρ του έλληνικού
δημοσίου. Είνε φανερό πώς οι
πλοιοκτήτες δέν θα άγοράσουν
πλοία γιατί οι τιμές είνε ύψωμένες,
θα πάρουν τα μετρητά στο χέρι
τους, θα έκμεταλλευθούν τη δια-
φορά έπικαταλαγής της χάρτινης
λίρας πού είνε μοιραίο να παρου-
σιασθεί ύστερα από τον πόλεμο
και υπό τις μεταπολεμικές οικονο-
μικές συνθήκες της άγγλικής άγο-
ράς θα κερδίσουν πέντε-έξι φορές
το 30 % πού τους κατακρατεί το
έλληνικό Δημόσιο και... χάρισμά

του το παρακράτημα! Πλοία όμως
δέν θ' άποκτήσει ή Ελλάδα. Με το
ζωντανό ζήτημα της έλληνικής ναυ-
τιλίας καταπίσθηκε ό «Άνταίος»
και σε άλλη σελίδα του θα εύρει
ό άναγνώστης το πρώτο άπό μια
σειρά άρθρων ειδικών πού θα έπα-
κολουθήσουν. Ίδιαίτερα όμως με το
νόμο 545 άσχολήθηκε ή πολύτιμη όρ-
γάνωση του ναυτικού μας κόσμου ή
«Όμοσπονδία Έλληνικών Ναυτε-
ργατικών Όργανώσεων» πού μας
έστειλε και σχετικό ύπόμνημα.

Ελπίζουμε ότι ή σημερινή κυβέ-
ρνηση διάδοχος της άμαρτωλής κυ-
βέρνησης του κ. Βούλγαρη και το
κ. Μάτση θα ένδιαφερθεί για το
θέμα και θα άκυρώσει τον σκανδα-
λώδη νόμο.

● ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟ- ΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σ' ένα πολύ ένδιαφέρον ύπόμνημά
του πού συζητήθηκε στον οικονομο-
λογικό και έμπορικό τύπο ό κ. Α.
Μπερνάρης πρώην γενικός Γραμμα-
τεύς και Τεχνικός Σύμβουλος του
Ύπουργείου των Οικονομικών, έκθέ-
τει τους λόγους της άποτυχίας του
«Σχεδίου» Βαρβαρέσσου με συγκρί-
σεις από στοιχεία και δεδομένα της
άγγλικης προπολεμικής και πολεμι-
κής οικονομίας σε όλους τους τομείς
της δημοσιονομικής δράσης πού δεί-
χνουν το άστοχο της έφαρμογής μέ-
τρων πού προσidiaζαν στις συνθη-
κες της άγγλικής οικονομίας στη
σημερινή έξαρθρωμένη έλληνική οι-
κονομία. Στην ίδια του έργασία ό κ.
Μπερνάρης προχωρεί σε όρισμένα
συμπεράσματα θετικής οικονομικής
και νομισματικής πολιτικής. Άνεξάρ-
τητα από τις έπιφυλάξεις πού έχου-
με ίδίως ως προς τη μέθοδο έφαρ-
μογής αυτών των συμπερασμάτων
και των προτάσεων και την διαγρα-
φήν των πλαισίων πού τυχόν θα έ-
πραγματοποιείτο ή έφαρμογή τους,
μετά την έξαγγελία «νέου οικονομι-
κού προγράμματος» από την Κυβέ-
ρνηση Κανελλοπούλου, (πού μας βρί-
σκει στο πιεστήριο) είμαστε ύπο-
χρεωμένοι να αναβάλουμε τη συζή-
τηση για την τρέχουσα οικονομική
κατάσταση σε προσεχές τεύχος.

Άνακοίνωση Διεύθυνσης του «Άνταίου»

Λόγω της άπεργίας των έργατών
τυπογράφων το 11ον τεύχος του
«Άνταίου» κυκλοφορεί με καθυστέ-
ρηση μιας βδομάδας.

Δυό Ρωσικά Άριστουργήματα

ΗΛΙΑ ΕΡΕΝΜΠΟΥΡΓΚ

ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΣΑ

Η δουλειά, ή ζωή, ή οικογένεια, ό γάμος στη ση-
μερινή Ρωσία (μυθιστόρημα).

ΓΑΛΛΙΑ 1943

Το κίνημα της άντίστασης του Γαλλικού λαού όπως
το είδε ό παγκοσμίου φήμης σοβιετικός συγγραφέας
Η. ΕΡΕΝΜΠΟΥΡΓΚ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΚΟΡΥΔΑΛΟΥ,"

ΣΤΑΔΙΟΥ 51 — ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ 35.100 & 23.424

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΟΣΟΒΙΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

1.—Ε. Σ. Σ. Δ. 1917—1935.

Εικονογραφημένη έκδοση άφιερωμένη στην 28η επέτειο της Όκτωβριανής
Έπανανάστασης, με άρθρα των Ν. Καζαντζάκη, Γιάννη Κορδάτου, Άγγ.
Άγγελουπούλου, Νικ. Κιτσίκη, Άλεξ. Όδωναίου και Μάρκου Αύγερη.

2.—Σ. ΓΚΟΠΝΕΡ :

Η ΟΡΜΗΤΙΚΗ ΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.
Εισαγωγή: Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Το πρώτο βιβλίο της «Βιβλιοθήκης του Έλληνοσοβιετικού Συνδέσμου».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΟΣΟΒΙΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΝΕΩΝ

1.—ΣΟΒΙΕΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Έκλογη από πολεμικά διηγήματα διασήμων σοβιετικών συγγραφέων.
Μετάφραση απ' τα ρούσικα: ΑΡΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

"ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ," ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ Κ.Σ. ΤΗΣ ΕΠΟΝ

Το περιοδικό της Έλληνικής Νεολαίας πού μελετά τα προβλήματά της κι' έκφράζει
τους πόθους της.

Το περιοδικό πού δίνει στους νέους τη μόρφωση, τη χαρά, και την προοδευτική
διαπαιδαγώγηση, κυκλοφορεί κάθε 1η και 15η του μήνα.
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Οι καλύτεροι λογοτέχνες και παιδαγωγοί.
ΖΗΤΕΙΣΤΕ απ' τα περίπτερα και τους έφημεριδοπώλες τη

"ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ,"

Η ΣΟΒ - ΦΙΛΜ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΤΕΡΑ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ "ΙΝΤΕΛ",
ΕΝΑ ΑΣΥΓΚΡΙΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο ΛΕΝΙΝ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΗ

Είνε μία ταινία, που ζωντανεύει
τις κοσμοϊστορικές ημέρες της
'Οκτωβριανής επανάστασης

Μία δημιουργία, που εμφανίζει
όλοζώντανο το ΛΕΝΙΝ, τη μεγαλο-
φυΐα που κατόρθωσε να συλλάβει
το πολιτικό νόημα τών καιρών

Ένας κολοσσός που δείχνει, πώς ανέ-
θηκε στην έξουσία ή σιδερένια
πρωτοπορία του Ρωσικού λαού,
για να κόψει απ' τη ρίζα το κακό
που μαστίζε τη ζωή της ανθρω-
πότητας, - τόσες χιλιάδες χρόνια.

Ο Σοβιετικός κινηματογράφος που η ΣΟΒ - ΦΙΛΜ έχει
την τιμήν να τον αντιπροσωπεύει για όλη την Ελλάδα
έδωσε στο Έλληνικό κοινό πολλά αξέχαστα έργα.
«Ο ΛΕΝΙΝ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΗ» είναι μία απ' τις καλλίτερες
νίκες του.